

TARTU ÜLIKOOL
GERMAANI, ROMAANI JA SLAAVI FILOLOOGIA INSTITUUT

**EUROOPA KOMISJONI PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU
ARENGU PEADIREKTORAADI VEEBITEKSTIDE TÕLGE JA
TÕLKEPROBLEEMIDE ANALÜÜS**

Magistritöö

ANNIKA KÖSTER
JUHENDAJA: LEKTOR PIRET RÄÄBUS (MA)

TARTU
2013

EESSÕNA

Magistritöö eesmärk on tõlkida Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebileheküljelt kindel hulk varem eesti keelde tõlkimata materjali, teha kindlaks suuremad tõlkeprobleemid, analüüsida nimetatud tõlkeprobleeme ja nende võimalikke lahendusi ning kasutada neid lahendusi seejärel sihtteksti hüvanguks. Tõlgitud materjali hulgas on maaelu arengu, otsetoetuste, müügiedendusmeetmete, riigiabi ja kvaliteedipoliitika valdkonna veebitekstd.

Magistritöö jaguneb neljaks suuremaks osaks. Töö esimeses ja teises osas esitatakse vastavalt lähte- ja sihttekst. Kolmas osa sisaldab töö teoreetilist tausta, kus keskendutakse funktsionaalsetele tõlketeooriatele, hüpertekstile ja hüperlinkidele ning selgele keelele. Neljandas osas esitatakse analüüs, kus koostatakse tõlkele kaaskiri ning seejärel käsitletakse suuremaid tuvastatud tõlkeprobleeme: hüperlinkide funktsiooni säilitamist sihttekstis, lugeja informeerimist teksti vastuvõtu aja erinevusest ja liigset kantseliidi kasutamist sihttekstis. Analüüsis selgitatakse, miks nimetatud teemadele peab tähelepanu pöörama ehk kuidas nad mõjutavad lugeja võimet tekstist aru saada ja analüüsitakse probleemide lahendamise võimalusi koos näidetega tõlgitud tekstist. Neljanda osa lõpus tehakse analüüsile tuginedes järeldused.

SISUKORD

EESSÕNA	2
SISSEJUHATUS	4
1. LÄHTETEKST	7
2. SIHTTEKST	62
3. TEOREETILINE TAUST	121
3.1 Funktsionaalsed tõlketeooriad	121
3.2 Hüpertekst ja hüperlingid	126
3.3 Püüdlused selge keele poole	128
4. TÕLKEPROBLEEMIDE ANALÜÜS	131
4.1 Kaaskiri.....	131
4.2 Hüperlinkide funktsiooni säilitamine sihttekstis	134
4.3 Sihtteksti lugeja teavitamine teksti vastuvõtu aja erinevusest.....	139
4.4 Kantseliit.....	144
4.4.1 Tegusõnad.....	144
4.4.2 Nimisõnad.....	146
4.4.3 Omadussõnad	149
4.4.4 Kaassõnad.....	156
4.4.5 Määrsõnad	159
4.5 Järeldused	161
KOKKUVÕTE	163
KASUTATUD KIRJANDUS	165
LISA 1. Kantseliit.....	168
SUMMARY	181

SISSEJUHATUS

Alates 2004. aastast on Eesti Euroopa Liidu liige ning eesti keel Euroopa Liidu ametlik keel. Liitumisega said eestlastest Euroopa Liidu kodanikud, kellel on teiste liikmesriikide kodanikega võrdsed õigused ja kohustused. Neid õigusi ja kohustusi reguleeritakse õigusaktidega, kuid kuna pikad õiguskeelsed tekstid ei ole suurele osale inimestest jõukohased, antakse laiemale üldsusele asjakohast teavet ka teisi kanaleid pidi. Ühed laiale lugejaskonnale suunatud infokanalitest on Euroopa Liidu institutsioonide veebilehed.

Laiemale üldsusele suunatud Euroopa Liidu tekstid peavad olema selged ja arusaadavad, vastupidisel juhul ei jõua nende sisu inimesteni või annavad lugejad juba esimeste lõikude juures alla. Nii võib tekkida olukord, kus inimesed ei saa kasutada neile kui Euroopa Liidu kodanikele ette nähtud võimalusi, kuna juhised selleks on liialt keerulised. Liigne keerukus peletab inimesi ja tekitab umbusku ning see ei kehti mitte ainult Euroopa Liidu tekstide kohta, vaid kõigile valdkondadele. Daniel Vaarik (2013) kirjutas hiljuti vabakondade rahastamisest rääkides, kuidas „raha taotlemine ei tohi olla liiga keeruline ega liiga keeruliselt sõnastatud, sest iga nõks keerukuse suunas välistab hulga publikut.” Ametikeele keerukusest ja bürokraatlikust sõnastusest räägitakse aina rohkem, samuti tekitab muret tekstidesse tungiv kantseliit.

Magistritöö eesmärk on tõlkida Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebileheküljelt kindel hulk varem eesti keelde tõlkimata materjali, teha kindlaks suuremad tõlkeprobleemid, analüüsida nimetatud tõlkeprobleeme ja nende võimalikke lahendusi ning kasutada neid lahendusi seejärel sihtteksti hüvanguks. Teksti valik tuleneb töö autori huvist Euroopa Liidu tekstide tõlkimise vastu. Valitud materjalid käsitlevad peadirektoraadi mõjualas olevaid poliitikavaldkondi. Töö mahupiirangut

arvestades ei olnud võimalik tõlkida kõigi poliitikavaldkondade kohta käivat materjali, seega on nende hulgast tehtud subjektiivne valik. Valik on tehtud lähtuvalt sellest, millist teavet Eesti põllumajandustootjale kõige rohkem vaja võiks minna, et püsida Euroopas konkurentsivõimeline. Seetõttu jäid valikusse järgmised valdkonnad: maaelu areng, otsetoetused, müügiedendusmeetmed, riigiabi ja kvaliteedipoliitika. Materjalid on leheküljelt võetud seisuga 22. oktoober, 2012. Kuna veebilehekülgi uuendatakse aeg-ajalt, siis ei ole tõlgitud materjalid sealt enam täies mahus kättesaadavad, mistõttu tuleb lähtuda veebileheküljelt kopeeritud lähtetekstist. Arvestades ühe lehekülje mahuks 1800 tähemärki tühikutega, on tõlgitud materjali mahuks 41,5 lk.

Tõlke lähtetekst ja sihttekst esitatakse vastavalt töö esimeses ja teises osas. Töö kolmandas osas esitatakse töö teoreetiline taust, kus keskendutakse funktsionaalsetele tõlketeooriatele, hüpertekstidele ja hüperlinkidele ning selgele keelele. Funktsionaalsed teooriad valiti seepärast, et tõlkija arvates sobivad need tarbetekstide tõlkimiseks kõige paremini, ja tõlkides püüti samuti lähtuda funktsionaalsetest teooriatest. Hüperteksti ja hüperlinke käsitlevas osas tutvustatakse lühidalt hüperteksti ajalugu, hüperlinkide tööpõhimõtet ja olulisust ning hüpertekstide tõlkimise probleeme. Selge keelega tegelevas osas antakse ülevaade selge keele liikumisest ning selgitatakse, miks on oluline püüelda tekstides selguse poole. Samuti käsitletakse kantslelikeelt ehk kantseliiti, mis rikub selget ja konkreetset keelekasutust.

Analüüs esitatakse töö neljandas osas. Tõlget analüüsiti pärast tõlkemustandi ehk esimese toimetamata tõlke valmimist, kuna eesmärk oli tuvastada probleemsed valdkonnad ja lõpptulemusena jõuda sihttekstini, kus tekkinud probleemid oleks parimal võimalikul viisil lahendatud. Analüüsiks valiti teemad, mis tõlkimisel nõudsid parima lahenduseeni jõudmiseks põhjalikumat käsitlust ja tähelepanu: hüperlinkide funktsiooni säilitamine sihttekstis, lugeja informeerimine teksti vastuvõtu aja erinevusest ning tõlkemustandis

esinenud kantseliiti ja selle eemaldamine. Analüüsis selgitatakse, miks nimetatud teemadele peab tähelepanu pöörama ehk kuidas nad mõjutavad lugeja võimet tekstist aru saada ja analüüsitakse probleemide lahendamise võimalusi koos näidetega tõlgitud tekstist. Kantseliidi puhul uuritakse ka kantseliitliku sõnavara kasutamise põhjuseid, et selgitada välja, kas sihttekstis kasutatud kantseliit seostub kindlate lähteteksti sõnade või konstruktsioonidega. Käsitletavate probleemide ühisnimetajaks on sihtteksti funktsionaalsus – kuigi vaatluse all olevad probleemid on oma olemuselt väga erinevad, sõltub nende lahendamise viisist see, kui hästi sihttekst oma funktsiooni täidab.

Magistritöös tuuakse välja mõned probleemid, mis tulevad ette veebis olevaid euroliidu materjale tõlkides. Käsitletavad probleemid on väga erinevad ja annavad seega ettekujutuse, kui eripalgeliste probleemidega tuleb tänapäeva tõlkijal tegeleda.

1. LÄHTETEKST

RURAL DEVELOPMENT

1. Introduction

21/04/2009 - The European Commission adopted today a Communication which sets down a proposed group of 8 criteria for a new classification of agricultural areas suffering from natural handicaps. The Communication is asking Member States to undertake testing of these criteria to better assess the likely impact. [More on the Communication](#)

Rural Development policy 2007-2013

Aid to farmers in Less Favoured Areas (LFA)

The aid to farmers in Less Favoured Areas (LFA) provides a mechanism for maintaining the countryside in areas where agricultural production or activity is more difficult because of natural handicaps. In place since 1975, it is a long standing measure of the Common Agricultural Policy.

Why an aid to farmers in Less Favoured Areas?

In areas designated as "less-favoured", **agricultural production or activity is more difficult because of natural handicaps**, e.g. difficult climatic conditions, steep slopes in mountain areas, or low soil productivity in other less favoured areas.

Due to the handicap to farming there is a **significant risk of agricultural land abandonment and thus a possibility of loss of biodiversity, desertification, forest fires and the loss of highly valuable rural landscape.**

To mitigate these risks, the Less Favoured Areas (LFA) payment scheme is an important tool, implemented by all the Member States although it is not a compulsory measure.

Preserving the farmed landscape and forests is one of the key actions identified by the [Community strategic guidelines for Rural Development for 2007-2013](#):

"Appropriate farming systems help to preserve landscapes and habitats ranging from wetlands to dry meadows and mountain pastures. In many areas, this is an important part of the cultural heritage and of the overall attractiveness of rural areas as places in which to live and work...."

The LFA scheme is part of Axis 2 of the Rural Development Policy for 2007-2013, which aims at improving the environment and the countryside by supporting sustainable land management. [Council Regulation \(EC\) No 1698/2005](#) describes the objective of the LFA scheme as follows (Recital 33):

"Natural handicap payments in mountain areas and payments in other areas with handicaps should contribute, through continued use of agricultural land, to maintaining the countryside, as well as to maintaining and promoting sustainable farming systems."

Which areas are currently designated as less favoured?

Under the Articles of Council Regulation (EC) 1257/1999 still in force, an area may be classified as less favoured according to one of three categories. Each category characterises a specific cluster of handicaps, common to certain areas of agricultural land across Europe, and which threaten the continuation of agricultural land use:

- Under Article 18, **Mountain Areas** are characterised as those areas handicapped by a short growing season because of a high altitude, or by steep slopes at a lower altitude, or by a combination of the two. Areas north of the 62nd parallel are also delimited as Mountains.
- Under Article 19, '**Intermediate' Less Favoured Areas** are those areas in danger of abandonment of agricultural land-use and where the conservation of the countryside is necessary. They exhibit all of the following handicaps:
  - land of poor productivity;
  - production which results from low productivity of the natural environment;
  - and a low or dwindling population predominantly dependent on agricultural activity.
- Under Article 20, **Areas Affected by Specific Handicaps** are areas where farming should be continued in order to:
  - conserve or improve the environment;
  - maintain the countryside;
  - preserve the tourist potential of the areas;
  - protect the coastline.

The [map](#) shows the three existing categories of LFAs in the EU 27.

How does the LFA scheme works?

Not all farms within an LFA receive a compensatory allowance. LFA beneficiaries are required to undertake to farm for at least five years from the first payment and to farm a minimum area fixed at the Member State level. In addition, Member States apply a range of specific eligibility criteria.

LFA payments are granted annually per hectare of utilised agricultural area. The level of the payment can vary between a minimum of 25 €/hectare and a maximum of 200 €/hectare.

Facts and figures

57 % of the overall Utilized Agricultural Area in the EU is classified as Less Favoured Area. Despite the wide percentage of surface designated as LFA, only a limited proportion of farmers benefit from a compensatory allowance. In 2005 approximately 1.4 million farms, representing about 13% of the total number of farms in the EU25, received support under all LFA schemes. Significant variations among Member States can be observed, this variation is due to the eligibility rules put in place by the Member States. The range of payments per hectare can also be very variable, from 25 €/ha to 200 €/ha.

The financial support to LFAs amounted to €8 billion, approximately 18 % of the Community funding for Rural Development for 2000-2006. In the current programming period 2007-2013, the allocation of the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) dedicated to the scheme is € 12.6 billion or 13.9 % of the total Community funding allocation, corresponding to 32 % of the resources devoted to the improvement of the environment and the countryside by supporting sustainable land management (Axis 2 of the Rural Development Policy).

The existing Less Favoured Area (LFA) scheme is currently under **review** and a **Communication** has been adopted on possible criteria for a new delimitation. [Learn more about the review](#) - [Learn more about the Communication](#)

2. Communication

Rural Development policy 2007-2013

Commission Communication: 'Towards a better targeting of the aid to farmers in areas with natural handicaps'

21/04/2009 - The European Commission adopted today a Communication paving the way for a new classification of agricultural areas with natural handicaps. With the help of scientific experts, the Commission has identified 8 soil and climate criteria as a basis for objectively and clearly classifying such areas. However, before presenting a legislative proposal, the Commission needs more data to assess their feasibility. Therefore, Member States are asked to provide simulations using national data to show how the criteria might work. The new classification system is likely to be in place in 2014; meanwhile the current system remains in force.

Why is there a need for a Communication?

The aid scheme to farmers in areas with natural handicaps needs to be refreshed in order to

- adapt the intermediate LFA delimitation and payment system to the land management objectives decided by the Council in 2005,
- improve its transparency and objectivity while giving due weight to national and regional peculiarities,
- promote the targeting of the aid to the area for which the hazard of land abandonment is greatest.

Setting out a common framework for classifying areas with natural handicaps, other than those which are mountainous in character and those with specific handicaps, on the basis of common objective criteria would enhance the transparency, the robustness and the coherence of the area delimitation system throughout the EU.

The data available to the Commission at pan-European level are not sufficient for carrying out a simulation at detailed scale of the application of possible common criteria identified during the impact assessment, which should underpin a legislative proposal to make the scheme more effective.

What is being asked for from Member States?

In order to facilitate the achievement of the Community's tasks, and in particular to provide a solid basis for elaborating the required legislative proposal, the Commission asks that Member States simulate the application, on their territory, of the biophysical criteria listed in the Communication and to produce maps of the areas that would result under such simulations. The simulations should show the area that would be delimited according to the biophysical criteria appropriately fine-tuned, when necessary and according to the indications provided in the technical annex accompanying this Communication, in order to exclude the areas where the natural handicap has been overcome.

The simulations should be carried out at a sufficiently detailed territorial level, e.g. LAU 2 in the nomenclature of territorial units for statistics.

The resultant maps will not be considered as a new LFA delimitation but will constitute a valuable means of gauging the feasibility of the review options identified and eventually underpin a future legal proposal setting up the framework for a new LFA delimitation in a

long-term perspective.

The Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions are invited to discuss the main lines of the Communication.

The Member States are invited to carry out the simulations and send the resulting maps to the Commission services during the six months following the adoption of the Communication.

Common Biophysical criteria

The table below lists the common soil, climate and terrain criteria for classifying land according to its suitability for generic agricultural activity, as well as the threshold values indicating agricultural areas with severe natural handicap to agriculture.

CRITERION	DEFINITION	THRESHOLD
CLIMATE		
Low Temperature	Length of Growing Period (number of days) defined by number of days with daily average temperature $> 5^{\circ}\text{C}$ (LGP _{t5}) OR	≤ 180 days OR
	Thermal-time sum (degree-days) for Growing Period defined by accumulated daily average temperature $> 5^{\circ}\text{C}$.	≤ 1500 degree-days
Heat Stress	Number and length of continuous periods (number of days) within the growing period for	One or more periods of at least 10 consecutive

	which daily maximum temperature (Tmax) exceeds the threshold.	days with daily Tmax > 35°C
SOIL		
Drainage	Areas which are water logged for significant duration of the year (lack of gaseous oxygen in soil for root growth or land not accessible for tillage).	Poorly drained soil
Texture and Stoniness	Relative abundance of clay, silt, sand, organic matter (weight %) and coarse material (volumetric %) fractions in top soil material.	> 15% of topsoil volume is coarse material OR
		Unsorted, coarse or medium sand, loamy coarse sand OR
		Heavy clay (>60% clay) OR
		Organic OR
		Vertisol, clay, silty clay or sandy clay with vertic properties OR
		Rock outcrop, boulder within 15 cm of the surface
Rooting depth	Depth (cm) from soil surface to coherent hard	< 30 cm

	rock or hard pan.	
Chemical properties	Presence of salts, exchangeable sodium and gypsum (toxicity) in the topsoil.	Salinity: > 4 deci-Siemens per meter (dS/m) OR
		Sodicity: > 6 Exchangeable Sodium Percentage (ESP) OR
		Gypsum: > 15%
SOIL AND CLIMATE		
Soil Moisture Balance	Number of days within growing period as defined by temperature > 5°C (LGP _{t5}), for which the amount of precipitation and water available in the soil profile exceeds half of potential evapotranspiration.	≤ 90 days
TERRAIN		
Slope	Change of elevation with respect to planimetric distance (%).	> 15%

Citizens' Summary

The Commission services have also provided a citizens' summary to impart further information on the Communication. The summary is available [pdf] in the following languages: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#)

What is the planned timetable?

The Commission presented a Communication to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on 21 April 2009.

National authorities should send their simulations to the Commission by 21 October 2009.

The new classification system is likely to be in place in 2014.

3. Review

Rural Development policy 2007-2013

Review of the Less Favoured Area (LFA) scheme

The Commission has adopted a [Communication](#) on 21 April 2009 on a better targeting of the aid to farmers in areas with natural handicaps. The Communication is seeking the testing of a proposed set of 8 soil and climate criteria which might be used to objectively assess and delimit agricultural areas suffering from natural handicaps. Member States are being asked to undertake simulations of these criteria using national data sources so as to enable the review process team to gauge the likely impact of the criteria prior to the presentation of a legislative proposal.

Why is the LFA scheme being reviewed?

In 2003 the implementation of the LFA scheme was subject to criticisms in a [report of the European Court of Auditors](#), in particular as regards the designation of intermediate LFAs and the lack of targeting of the aid.

The Rural Development Policy (RDP) for 2007-2013 includes a significant evolution of the LFA scheme: within the new strategic approach adopted to enhance RDP's contribution to the overarching objectives of the EU, the natural handicap payments in mountain areas and in other areas with handicaps became part of Axis 2, which aims at improving the environment and the countryside by supporting sustainable land management.

In this context and taking into account the Court of Auditors' concerns, the approach for designating the intermediate LFAs was substantially reviewed: according to Article 50.3 (a) of [Council Regulation \(EC\) No 1698/2005](#) intermediate LFAs are those suffering from natural handicaps, which do not tend to change over time, removing the reference to the socio-economic criteria used in the past. The Council also indicated that these areas should be characterised by extensive agriculture considered as important to land management.

However, in 2005 the Council could not find an agreement on a possible Community wide system for classifying intermediate LFAs, more in line with the new policy objectives. It therefore decided to maintain the previous LFA system and called for the Commission to undertake a review of the LFA measures implementation and to present a report and proposals concerning the future payment system and designation of LFAs for a Council decision.

What has been done so-far to address the problems raised by the Court of Auditors?

The Commission departments launched the LFA review exercise by way of an [independent evaluation concluded in November 2006](#).

Meanwhile, a panel of soil, climate and land evaluation experts, co-ordinated by the Joint Research Centre of Ispra, was tasked to elaborate a scientific approach which could support the delimitation of intermediate LFAs. Based on FAO's 'Agricultural problem land

approach', the expert panel identified a number of soil and climate criteria indicating, at a certain threshold value, severe limitations for standard European rain fed agriculture.

The conclusions of the expert panel were subject to a wide ranging consultation, namely in the framework of an LFA expert group made up of the representatives of European Research Institutes and of the National Authorities that met on 14 November 2007, 23 April 2008 and on 25 June 2008. As a preparation and a complement to the works of the LFA expert group, approximately 80 technical bilateral meetings between the Commission departments and the Member States have taken place since the second half of 2006, to discuss the current delimitation system and the applicability of possible common biophysical criteria in each Member State.

An inter-service steering group (ISSG) was set up in December 2007 with the task of guiding the analysis of the economic, social and environmental impact of the revision. It is made up of representatives from 14 Directorates General and Services of the Commission. The ISSG launched a public consultation in spring 2008 on four possible options for review, focussing on a new delimitation of the intermediate LFAs.

An analysis of the economic, social and environmental aspects of the issues linked to the LFA scheme was undertaken in order to issue a Communication to the European Parliament and to the Council in April 2009.

What are the main problems identified?

The issues justifying a revision of the LFA scheme, namely as regards the so-called 'intermediate LFAs' are:

- the inconsistencies of the current delimitation system with the revised objectives and the strategic approach set down for the Rural Development Policy for 2007-2013,

- the extreme diversity of the criteria used by the Member States for designating the intermediate LFAs that may lead to unequal treatment of beneficiaries,
- the insufficient targeting of the aid in the light of the objectives of the measure.

What are the main policy objectives?

The aims of the revision responds to the critical factors identified for the current system. Taking into account the high degree of subsidiarity characterising the RDP, it is envisaged to set up a rigorous and transparent approach for implementing the LFA support scheme, targeted at the achievement of the strategic objectives of the Community.

The main policy objectives of the review are therefore:

- to adapt the intermediate LFA delimitation and payment system in order to target the aid to the preservation of sustainable farming activity in areas affected by natural handicaps;
- to ensure the transparency and controllability of the aid scheme, its consistency and complementarities with the other measures of the first and second pillars of the CAP;
- to limit, as far as possible, the administrative burden linked to the implementation of the measure.

What are the main policy options?

The Commission presented a [Communication](#) to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions in April 2009. The Communication discusses the four following options for reviewing the delimitation and payment system for intermediate LFAs:

1. **'Status Quo+**', empowering the Member States to delimit LFAs according to national indicators of natural handicaps and excluding previously used socio-economic criteria, establishes a 'no policy change' reference scenario, consistent with the new LFA rationale and close to the current situation;
2. **'Common Criteria'**, combines an LFA delimitation based on common and objective criteria referring to natural handicap with a limited revision of the eligibility rules, in order to improve effectiveness;
3. **'Eligibility Rules'** places emphasis on a common framework for coherent eligibility rules to be applied at farm level within the designated areas, in order to further enhance the territorial targeting;
4. **'High Nature Value'** links the support to agriculture in areas affected by natural handicaps to the preservation of high nature value farming systems defined on the basis of common criteria.

A more detailed description of these options is available at the [consultation paper published on 22 May 2008](#).

- Summary of the response to the consultation [[pdf](#)]
- Presentation analysing the response to the consultation [[pdf](#)]

Are there new criteria for designating Less Favoured Areas?

The Commission departments are analysing possible options for reviewing the current delimitation methods.

Within the options considered and submitted to public consultation, there are a number of soil and climate criteria identified by a panel of soil, climate and land evaluation experts, co-ordinated by the Commission's Joint Research Centre of Ispra.

Which stakeholders and experts have been consulted?

The Inter-Service Steering Group in charge of the impact assessment has already held a series of hearings aimed at gathering the views of experts and of stakeholders on:

- the threats posed to the continuation of sustainable farming systems in areas with natural handicaps,
- the drawbacks of the present modalities for designating LFAs and for granting the aids,
- the changes that could be introduced to improve the effectiveness and efficiency of the LFA scheme.

On 3 April 2008 the group presented four possible scenarios for revision of the LFA payment and delimitation system to the Advisory Group on Rural Development, made up of representatives of stakeholders active in the field of Rural Development Policies. An in-depth discussion of the options within an ad hoc working section of the same advisory group was held on 15 July 2008. The impact assessment process and the four review options were also presented to the Advisory Group on Agriculture and Environment on 17 June 2008.

On 22 May 2008 the ISSG invited interested parties and civil society to submit contributions on the basis of a [public consultation document](#) describing the four review options. By 30 June, 109 contributions were received, by NGOs, individuals, national and regional authorities. They will be summarised in the impact assessment report.

What is the planned timetable?

The Commission presented a [Communication](#) to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on 21 April

2009. The Communication will pave the way for a Commission proposal to make the LFA delimitation and payment system more effective.

Are the delimitation criteria for mountain areas concerned?

No, the review exercise is focussed on the delimitation of intermediate LFAs.

Is a new LFA map available?

No, the Commission departments are analysing possible options for reviewing the current delimitation of intermediate LFAs.

It is not possible, using the pan-European data available, to draw a map of the areas that would be delimited under each option, as this would require the use of appropriate statistics indicating the proportion of the agricultural land that would qualify under the relevant criteria at LAU2 level.

The Communication is asking Member States to provide simulations of the proposed 8 soil and climate criteria using data available to them. This will enable the review team to assess the likely impact of the criteria prior to the delivery of a legislative proposal and a new classification system, likely to be in place by 2014.

4. Employment

Rural Development policy 2007-2013

Employment in rural areas

The reinforced EU rural development policy focuses on jobs, growth and sustainability. Europe's rural areas must exploit fully their potential in creating high-quality, sustainable jobs and in meeting the [Lisbon objectives](#).

Europe's rural areas are diverse in terms of population, demography, economic and social structures and labour markets. It is this diversity that is part of their richness. Nevertheless, many of Europe's rural areas face a common challenge – their capacity to create high-quality, sustainable jobs is falling behind urban areas.

Europe's rural areas represent 91% of the territory in EU 27 and about 56% of the population live in predominantly and significantly rural areas. Rural areas generate 45% of gross value added in EU 27 and 53% of the employment.

Two large scale processes of demographic change are taking place in Europe: a long established "urbanisation" trend drawing population and economic activity out of remote rural areas into urban and accessible rural areas, and a more recent "counter-urbanisation" flow out of urban areas into accessible rural areas made possible by new transport and ICT infrastructure.

The service sector is the biggest employer in Europe's rural areas but is smaller compared to urban areas and tends to be dominated by the public sector. This is due to the underdevelopment of private services which remain largely urban, and is reflected in the slower shift to activities centred in the knowledge-based economy.

Deficit of skills and human capital in rural areas compared with urban areas has been observed. Adult population with tertiary education is only around 15% and the situation of women and young people remains precarious often resulting in the out-migration of females and youngsters in economically active age groups.

Europe's rural areas are diverse and include many leading regions. However, some rural areas, and in particular those which are most remote, depopulated or dependent on agriculture will face particular challenges as regards growth, jobs and sustainability in the coming years. These include lower levels of income, an unfavourable demographic situation, lower employment rates and higher unemployment rates, a slower development of the tertiary sector, weaknesses in skills and human capital, a lack of opportunities for women and young people.

Rural development measures should be fully exploited for employment and growth, and job creation and maintenance should be strongly encouraged. New working places and better working conditions can be created if measures such as farm investments, training, promotion adaptation and development of rural areas, farm tourism, environmental and village renewal, landscape preservation, cultural heritage, etc. are implemented. Innovative start-ups can further contribute to employment in rural areas and boost their development and diversification, and in particular by focusing at young people and women.

Multi-sectoral, area-based approaches (for example Leader) based on a partnership approach should be encouraged. In the light of these future challenges, an integrated approach of Community and Member State policies combined with a strong focus on human capital and skills will be key elements in exploiting the opportunities for growth and employment that exist in rural areas.

5. ICT

Rural Development policy 2007-2013

Better access for rural areas to modern Information and Communication Technologies

03/03/2009 - Connecting the 30% of the EU's rural population that has no high speed internet access should be a priority for achieving 'broadband for all' by 2010. Improved internet connectivity is a powerful tool to stimulate swift economic recovery. The Commission today outlined how it would use its own support programmes to boost internet networks and services in rural areas, and called on EU Member States to do the same.

Good internet access can make farms and companies in rural areas, especially small and medium sized enterprises (SMEs), less isolated and more competitive through access to international markets and faster and more efficient ways of doing business.

Meanwhile, the European Parliament and the Council are discussing a Commission proposal to make a further € 1 billion available through the European Economic Recovery Plan to spread high speed internet access more widely across all regions of Europe.

While an average 93% of Europeans can enjoy **access to a high speed online connection**, the figure is **only 70% in rural areas**, and in some countries (such as Greece, Poland, Slovakia, Bulgaria and Romania) high speed broadband internet networks cover just 50% or less of the rural population.

Table: **Broadband coverage of population**, December 2007 [[png](#)]

Graph: % of total territory covered by fixed broadband, December 2007 [\[png\]](#)

The Commission Communication "Better access for rural areas to modern ICT" [\[pdf\]](#) and the accompanying working document [\[pdf\]](#) outline the benefits which better access of rural areas to modern Information and Communication Technologies like the internet can bring to businesses and individuals in rural areas, like farms and food producers.

For instance, 80% of Swedish farms already have access to the internet, and a third of them use the internet daily (a third also use the internet to submit applications for EU support). However, in other regions such as Tuscany (Italy) and Hungary, only a quarter of farmers use the internet. This makes it harder for these farmers to (just to give some examples):

- plan production,
- market products and access prices in international markets,
- check weather forecasts or
- establish cooperation agreements with other market players.

Farmers are not the only ones missing out: across Europe, only 22.5% of people in rural areas use e-government services like lodging tax returns, compared to 32.9% in urban areas.

The Commission therefore calls on Member States and regions (including local authorities) to consider adapting their rural development programmes to **place adequate emphasis on information and communication technologies and on internet connectivity**, especially within the mid-term review of their rural development plans due in 2010.

Background

The EU addresses the EU's "internet broadband gap" between urban and rural areas through rural development policy – which forms part of the Common Agricultural Policy. Member States and regions can spend EU funding for modernising, through the use of new

technologies, farms, training, caring for the environment, setting up new businesses and basic services in rural areas.

In addition, about €15 billion is being spent on information and communication technologies priorities under the EU's Cohesion Policy for 2007-2013 – on e-public services and internet infrastructure, for example. Some of this will be spent in rural areas.

On 28 January 2008, the Commission, in line with the European Council conclusions of December 2008, [proposed to earmark €1 billion of extra spending for investment in broadband as part of its proposed European Economic Recovery Plan](#), with the goal of achieving 100% high speed broadband internet coverage for Europe.

As a complement to today's Communication on better access for rural areas to modern information and communication technologies, the Commission is organising an [EU conference on broadband in Turin \(Italy\) on 2-3 April 2009](#). The event will bring together the Commission, national and regional authorities and other interested parties to discuss the increased EU investment in broadband under the EU recovery plan and the policies that will help achieve 100% broadband coverage in rural areas.

DIRECT SUPPORT

Direct support

Under the Common Agricultural Policy common rules for direct support schemes for farmers have been established.

Direct payments

Direct payments are payments granted directly to farmers under certain support schemes. Examples are the Single Payment Scheme or the Single Area Payment Scheme.

Cross-compliance

Farmers who do not comply with certain requirements in the areas of public, animal and plant health, environment and animal welfare are subject to reductions of or exclusion from direct support. This system - called 'cross-compliance' - forms an integral part of EU support under direct payments.

Integrated Administration and Control System (IACS)

Member States have to take the necessary measures to assure that transactions financed by the European Agricultural Guarantee Fund are actually carried out and executed correctly, and to prevent and deal with irregularities. To this end, for all direct payments, Member States should operate an Integrated Administration and Control System (IACS).

Direct payments

Direct payments are payments granted directly to farmers under certain support schemes. Examples are the Single Payment Scheme and the Single Area Payment Scheme.

What are the objectives of direct payments?

Direct payments ensure a safety net for farmers in the form of a basic income support, decoupled from production, stabilising their income stemming from sales on the markets, which are subject to volatility. In order to maximise their profits, producers must respond to market signals, so that they produce goods that are demanded by consumers. Direct payments also contribute, in combination with [cross-compliance](#), to providing basic public goods delivered through sustainable farming.

Which schemes fall under direct payments?

With a yearly budget of around € 40 billion, direct payments form a significant part of the EU budget. The direct support schemes are listed in Annex 1 of [Council Regulation \(EC\) No 73/2009](#) , such as SPS, SAPS, coupled schemes and specific support.

Modulation

In order to face new and demanding challenges such as climate change, bio-energy, better water management etc. in the framework of the rural development policy, it was decided during the '[Health Check](#)' of the CAP to transfer money (from 2010 onwards) from the first pillar to the rural development envelope, the so-called 'progressive modulation'.

Implementation of direct payments

The CAP reform agreed in 2003 has been gradually implemented since 2005. In just three years, 85% of the support has been decoupled, marking a major shift of EU agricultural policy. By 2013, once the full implementation of the ['Health Check'](#), agreed in 2008, will be accomplished, that share will increase to at least 92%.

Cross-compliance

Introduced in 2003, this mechanism ties EU support for farmers to compliance with standards of environmental care and public/animal/plant health and animal welfare.

It covers direct payments and certain rural development and wine sector payments.

How does cross-compliance work?

It **penalises** farmers who infringe EU law on environmental, public and animal health, animal welfare or land management – by **reducing the EU support** they receive.

The size of the reduction depends on the severity of the infringement.

Exactly which EU rules do farmers have to comply with?

Cross-compliance mainly covers directives and regulations – "**statutory management requirements**" – that have existed for years and apply to all farmers (even those not receiving the type of EU support covered by cross compliance).

To this has been added – specifically for farmers receiving CAP payments – a set of rules on **good agricultural and environmental condition**, designed to:

- prevent soil erosion
- maintain soil organic matter and soil structure

- ensure a minimum level of maintenance
- avoid the deterioration of habitats
- protect and manage water

In addition it is required that the ratio of permanent pastures at national level is maintained within certain limits.

Which payments might be reduced?

- **Direct** payments (decoupled or coupled)
- most **rural development** payments under Axis 2 (8 measures, including agri-environmental payments and payments in less-favoured areas)
- 3 payments in the **wine sector** (including grubbing up and restructuring).

Why is cross-compliance important?

The rules it seeks to enforce are important for society – for instance nitrate limits in fertilisation, protecting [Natura 2000 areas](#), food safety, animal welfare and traceability of food from animals.

Cross-compliance helps make European farming more sustainable and beneficial for society at large.

What is the Farm Advisory System?

A system that helps farmers better understand and meet the EU rules covered by cross-compliance.

Every EU country is required to set up such a system, to offer their farmers advice, applying certain priority criteria if needed.

EU rural development policy also helps farmers make use of advisory services and helps national authorities set them up where needed.

Farm Advisory System (FAS)

The Farm Advisory System aims at helping farmers to better understand and meet the EU rules for environment, public and animal health, animal welfare and the good agricultural and environmental condition.

What is the Farm Advisory System?

The 2003 CAP reform introduced the [cross-compliance](#) mechanism which links direct payments to compliance by farmers with basic standards concerning the environment, food safety, animal and plant health and animal welfare, as well as the requirement of maintaining land in good agricultural and environmental conditions (GAEC).

The introduction of this mechanism was accompanied by an obligation for Member States to set up of a **Farm Advisory System (FAS)** which aims at helping farmers to better understand and meet the EU rules for environment, public and animal health, animal welfare and the GAEC. In this respect, national authorities had the obligation as from 2007 to offer their farmers advice under a FAS, applying certain priority criteria if needed ([Council Regulation 73/2009](#)). The rural development policy supports farmers to make use of advisory services and supports Member States in setting up new farm advisory services where needed.

The Farm Advisory System covers the overall organisation and the various public and/or private operators that deliver farm advisory services to a farmer in a Member State (see Article 12 of the [Council Regulation](#)).

The existence of a national FAS guarantees that each farmer can seek and receive advice on at least the basic cross-compliance requirements in the field of the environment, public health, animal and plant health, animal welfare and GAEC. A farm advisory service assesses the specific situation of the farmer and gives appropriate advice.

What is the current situation of the FAS?

An evaluation study of the implementation of the Farm Advisory System was carried out for the Commission and published in December 2009.

In November 2010 the Commission published a **report on the application of the Farm Advisory System**. Given the recent introduction of the FAS, the purpose of this Commission report is not to offer an exhaustive overview but to provide input for a debate in the Council and the European Parliament in the course of 2010-2011. The report proposes to improve the management of the FAS: ensuring that knowledge is shared between actors and that synergies between various instruments such as advice, training, information, extension services and research are enhanced. A FAS advisor should act as a 'general practitioner', interlinking all different aspects of farming. He should explain to farmers not only EU requirements but also their objectives, and the underlying policies.

Integrated Administration and Control System (IACS)

Member States have to take the necessary measures to assure that transactions financed by the European Agricultural Guarantee Fund are actually carried out and executed correctly, and to prevent and deal with irregularities. To this end, for all direct payments, Member States should operate an Integrated Administration and Control System.

What is the purpose of IACS?

According to the principle of shared management, Member States must take the necessary measures to ensure that transactions financed by the [European Agricultural Guarantee Fund \(EAGF\)](#) are not only actually carried out but are also implemented correctly. Furthermore, Member States must prevent irregularities and take the appropriate action if they do occur. For this purpose, the national authorities are required to operate an Integrated Administration and Control System (IACS) in order to ensure that payments are made correctly, irregularities are prevented, revealed by controls, followed up and amounts unduly paid are recovered.

In financial terms, direct aids account for approximately 90% (around € 40 billion) of the expenditure financed from the EAGF.

How does IACS work?

IACS is the most important system for the management and control of payments to farmers made by the Member States in application of the Common Agricultural Policy. It provides for a uniform basis for controls and, among other requirements, it covers the administrative and on-the-spot controls of applications and the IT system which supports the national administration in carrying out their functions.

IACS is operated in the Member States by accredited paying agencies. It covers all [direct payment](#) support schemes as well as certain rural development measures. Furthermore, it is also used to manage the controls put in place to ensure that the requirements and standards under the [cross-compliance](#) provisions are respected.

The legal requirements concerning IACS are laid down in [Council Regulation \(EC\) No 73/2009](#) establishing common rules for direct support schemes for farmers and in [Commission Regulation \(EC\) No 1122/2009](#) laying down the implementing rules.

IACS applies to direct support schemes as well as to rural development measures which are granted based on the number of hectares or animals held by the farmer.

What does IACS consist of?

In physical terms, IACS consists of a number of computerized and interconnected databases which are used to receive and process aid applications and respective data. Thus it provides for:

- a unique identification system for farmers;
- an identification system covering all agricultural areas called Land Parcel Identification System (LPIS);
- an identification system for payment entitlements;
- a system for identification and registration of animals (in Member States where animal-based measures apply).

The system ensures a unique identification of each farmer as well as of all agricultural parcels of land and, if needed, of animals. The system covers also the processing of the aid applications.

How do controls take place under IACS?

The fulfilment of the criteria for receiving aid is assessed through administrative controls and through checks carried out on-the-spot. The administrative controls consist of a number of cross-checks of the information contained in each beneficiary's application. The cross-checks are performed automatically by the system. For the purpose of the on-the-spot-checks the authorities of the Member States check a number of farms selected either randomly or through risk analysis techniques. However, by means of available technology such as aerial or satellite photographs of the agricultural parcels, it is in many cases

possible to carry out an independent measurement of the size of a given parcel and to check the plant coverage without actually going to the field.

If the checks reveal irregularities, penalties in the form of reductions of support are imposed upon the beneficiary. The reduction has to be effective and proportionate and can also imply multi-annual reductions. Reductions mainly relate to eligibility conditions such as the declaration of the size of the parcels, cross compliance and the respect of application deadlines.

Based on the applications made by the farmers and the possible reductions to be applied, the final payments to the farmers are calculated. When it is determined that a payment has been unduly made, the Member State has to make a recovery.

Is the IACS being reviewed?

The IACS databases have to be regularly updated by the Member States and the historical data for the farmers must be saved. Regular reviews take place in order to take into account new available techniques as well as to simplify the system.

Member States report annually to the Commission by submitting detailed statistics on applications, controls and reductions.

The European Court of Auditors has repeatedly confirmed that – where properly applied – IACS is an effective control system in limiting the risk of irregular expenditure.

PROMOTIONAL MEASURES

Promotion of EU farm products

European Union farm products are unique in their quality and diversity. In an open global market, merely producing excellent food and drink is not enough. By explaining to consumers the standards and the quality of what EU agriculture puts on the table, EU promotional programmes can help European producers in an increasingly competitive world.

In parallel with the CAP post-2013 reform process the Commission launched a wide-ranging consultation process with a view to defining the contours of a more targeted and ambitious promotion strategy which makes better use of the considerable resources of the agriculture and food sector in Europe.

Following the green paper consultation in 2011, the Commission adopted a communication in March 2012 to launch a debate on the future promotion policy on the inter-institutional level. This communication should lead to legislative proposals in the second quarter of 2013.

On this site you will also find the answers to the following questions:

- What are these promotional campaigns about?
- How does the system work?
- How much does the EU spend on it?
- Which products are concerned?
- What is the geographical coverage of the campaigns?
- Who can apply for financial support from the EU?
- Which rules and procedures apply?

Promotion of EU farm products: the principles

The EU finances information and promotion campaigns about its farm products, manufactured foodstuffs and production methods both inside and outside the EU.

The European Commission allocates roughly €50 million annually in financial support for campaigns to promote farm products and inform consumers about how they were produced. The assistance is normally given to professional producer organisations, for example associations representing specific agricultural products, or associations promoting particular approaches to agriculture, such as organic farming.

Promotional campaigns highlight the quality, the nutritional value and the safety of EU farm products and food based on these products. They also draw attention to other intrinsic features and advantages of EU products, such as specific production methods, labelling, animal welfare and respect for the environment.

The campaigns can run inside the EU, or beyond its borders with the objective of opening up new markets for EU farmers. Between 2000 and 2010, 458 promotional programmes received EU co-financing and all 27 Member States benefited from the measure.

Promotional activities can include advertising campaigns in the press, on television, on radio or on the Internet; point-of-sale promotions; public relations campaigns; participation in exhibitions and fairs, and a range of other activities.

EU financing can cover half of the cost of a campaign. The professional organisation behind the campaign must contribute at least 20 percent of the cost. National authorities can provide the remainder of the funding.

The EU contribution can be 60 percent for measures for the promotion of fruit and vegetables intended specifically for children in EU schools, as well as for those concerning information on responsible drinking patterns and harm linked to hazardous alcohol consumption.

Programmes should preferably be multiannual and extensive enough to have a significant impact on the targeted markets.

Priority is given to programmes proposed by organisations from several Member States, or providing for measures in several Member States or third countries.

Products cannot be promoted on the basis of their origin, unless they come from a specific area identified under EU rules, such as products that have been recognised through a scheme such as 'protected designation of origin' ([PDO](#)) or 'protected geographical indication' ([PGI](#)).

Which products?

The type of farm product or foodstuff that can be promoted varies depending on whether the campaign takes place inside or outside the EU.

Campaigns taking place **within the EU** can cover:

- fresh fruit and vegetables
- processed fruit and vegetables
- fibre flax
- live plants and ornamental horticulture products
- olive oil and table olives
- seed oils
- milk and dairy products
- fresh, chilled and frozen meat produced under EU or national quality schemes
- Marking of eggs for human consumption
- honey and beekeeping products
- wines with a protected designation of origin or a protected geographical indication, wines with an indication of the wine grape variety

- the [graphic symbol for the outermost regions](#)
- products with a protected designation of origin ([PDO](#)), protected geographical indication ([PGI](#)) or traditional speciality guaranteed ([TSG](#))
- [organic farming](#) and organic products
- poultry meat.

Campaigns taking place **outside the EU** can cover:

- fresh, chilled and frozen beef, veal and pigmeat, food preparations based on these products
- quality poultry meat
- milk products
- olive oil and table olives
- wines with a protected designation of origin or a protected geographical indication, wines with an indication of the wine grape variety
- spirits drinks with a protected geographical indication
- fresh and processed fruit and vegetables
- products processed from cereals and rice
- fibre flax
- live plants and ornamental horticulture products
- products with a protected designation of origin ([PDO](#)), a protected geographical indication ([PGI](#)) or traditional speciality guaranteed ([TSG](#))
- [organic farming](#) and organic products

Promotion of farm products: How to apply for support?

This page contains documents and other useful information to help professionals set up campaigns to promote and inform the public about farm products and production methods.

National authorities in EU countries pre-select campaigns for EU support. They publish calls for proposals and pass applications on to the European Commission for consideration.

- [Links to the websites of the relevant national authorities](#)

The deadlines for submitting proposals are the same each year: 30 November for campaigns running within the EU; 31 March for campaigns targeting non-EU countries.

The rules of the scheme are laid down in EU legislation: Council Regulation 3/2008 sets out the framework, while Commission Regulation 501/2008 gives the detailed rules.

Promotion of farm products: Campaigns

On this page you can find lists of all information and promotion programmes approved since the beginning of the measure in 2001. Under the heading "Programmes in the spotlight" some of the running promotion campaigns will be presented, including links to TV and radio spots as well as to the campaigns' websites.

Promotion of farm products: National websites

On their national web sites, interested Member States publish twice-yearly calls for proposals from professional organisations for information and promotional campaigns about food and other farm products (including production methods). The calls for proposals describe who is eligible, how successful candidates will be selected and how the campaigns will be awarded.

The following list of links is based on information provided by the Member States. The Commission cannot guarantee the exactness or completeness of any information on the sites linked to below and declines all responsibility for any use made of such information.

Developing the promotion of EU farm products

The current policy for information and promotion for agricultural products has achieved good results but the Commission is convinced that the policy could be simplified and improved to better address the needs of the European and the world markets.

A revised policy on promotion should help to make the assets of European agriculture better known within the internal and external markets, as well as to bring the taste of Europe across the world.

Following the **green paper consultation** in 2011, the Commission adopted a **communication** in March 2012 to launch a debate on the future promotion policy on the inter-institutional level.

This communication should lead to **legislative proposals in the second quarter of 2013.**

2012

30 March: adoption of the [communication](#) on promotion of agricultural products

30 January: publication of the external [evaluation study](#) on the functioning of the horizontal scheme for promotion of agricultural products

2011

29 November: [conference](#) on promotion policy organised in Warsaw by the Polish presidency and presentation of the conclusions of the green paper consultation

7 October: end of the green paper public consultation (173 [contributions](#) received)

14 July: adoption of the [green paper](#) on promotion of agricultural products and launch of the public consultation

Commission Communication on promotion measures and information provision for agricultural products

The aim of the legislative proposals for the reform of the CAP post-2013 currently being negotiated is to enable this policy to contribute fully to the “Europe 2020” Strategy by supporting agriculture that guarantees food safety, the sustainable use of natural resources and the dynamism of rural areas as well as growth and employment.

An efficient promotion policy is key to reaching these objectives.

With this in mind, in-depth discussions were launched in July 2011, including a public debate, with the adoption of a [Green Paper on information provision and promotion measures for agricultural products](#) to serve as a flagship measure to reinforce the competitiveness of EU agriculture.

The reflections presented in this Communication are also based on the external [evaluation report on the present promotion policy](#), prepared in 2011.

Against such a background, this Commission Communication aims at increasing the added value of the agri-food sector and its contribution to the European economy by moving towards a European and global promotion policy more focused on the commercial aspects of the sector.

Green Paper on promotion measures and information provision for agricultural products

A reform is under way which will ensure that the common agricultural policy (CAP) feeds directly into the Europe 2020 Strategy for intelligent, sustainable and inclusive growth by promoting an agriculture sector which delivers food security, a sustainable use of natural resources and more dynamic rural areas. This calls in parallel for a fundamental review of the policy for information provision and promotion measures for agricultural products, which is one of the instruments of the CAP. The Green Paper on promotion measures and information provision for agricultural products opened this debate.

Objective

The aim of this Green Paper was to open this debate by speaking to all of the players concerned – consumers, producers, distributors and authorities – with the objective of shaping a new promotion and information strategy which will be targeted and ambitious in scope in order to draw greater benefit from the considerable resources of Europe's farming and agri-food sector.

Background

The quality of Europe's agricultural and agri-food products is widely acknowledged. The result of tradition, know-how and the innovative ability of producers, the European model is also the legacy of a strong Common Agricultural Policy (CAP) and of standards of production unmatched anywhere in the world. We should be promoting this model, which plays a crucial role in the European Union's ability to create growth in local economies,

meet the expectations of European consumers and create interest among consumers in other countries.

However, the success enjoyed by Europe's agricultural and agri-food sector should not hide the considerable challenges facing it. First of all, the strides made by EU producers in the areas of sanitation, the environment or animal welfare are not always known or given due recognition. Secondly, new players have arrived on the scene as genuine competitors both in traditional EU markets and in emerging markets. Finally, the EU has a culinary heritage of great diversity that should be exploited to the full.

The CAP enables better use to be made of the potential of the European agricultural and agri-food sector. A reform is under way which will ensure that this policy feeds directly into the Europe 2020 Strategy for intelligent, sustainable and inclusive growth by promoting an agriculture sector which delivers food security, a sustainable use of natural resources and more dynamic rural areas. This calls in parallel for a fundamental review of the policy for information provision and promotion measures for agricultural products, which is one of the instruments of the CAP.

What happened next?

A report summarizing the contributions was presented at the conference "Promotion of European agriculture: a new approach" organised by the Polish Presidency in Warsaw on 29 November 2011.

STATE AID

State aid in the agricultural sector

This chapter offers you an overview of the agricultural state aid instruments that are in force at the moment at EU level.

State aid rules in the agricultural sector are based on three different perspectives:

1. They follow the general principles of competition policy.
2. They have to be coherent with the EU's common agricultural and rural development policies.
3. They have to be compatible with the EU's international obligations, in particular the WTO Agreement on Agriculture.

These different perspectives have resulted in **some legal instruments which are in force only in the agricultural sector**. The agricultural sector is defined as the trade in and the production of products listed in [Annex I of the Treaty](#) . On the other hand some of the general legal instruments of EU competition policy are not relevant for state aids in the agricultural sector such as the rules on *De Minimis* aid.

*

The maintenance of a system of free and undistorted competition is one of the basic principles of the European Union. EU policy in respect of state aids seeks to ensure

- free competition,
- an efficient allocation of resources and
- the unity of the EU market,

whilst respecting the international commitments of the European Union.

Article 39 of Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) defines the objectives of the Common Agricultural Policy (CAP). In working out the CAP and the

special methods for its application, account has to be taken of the **particular nature of agricultural activity**, which results from

- the special structure of agriculture and structural and natural disparities between the various agricultural regions,
- the need to effect the appropriate adjustments by degrees and
- the fact that agriculture constitutes a sector closely linked with the economy as a whole.

When assessing proposals from Member States to grant state aid in the agricultural sector and applying one of the exemptions established by Art. 107 paragraphs 2 and 3 of the TFEU, the Commission applies **Community Guidelines for state aid in the agricultural sector** in force since January 1, 2007.

[>> What are the Community guidelines about?](#) [18 KB]

[>> Read the Community guidelines for state aid in the agricultural sector](#)

In practical terms, the treatment at Commission's level of the specific cases related to state aids in the agricultural sector are under the responsibility of the [Directorate-General for Agriculture and Rural development](#).

State aids in agriculture = all state aids, including aid measures financed by parafiscal taxes, granted in connection with activities related to the production, processing and marketing of agricultural products.

Agricultural products = products listed in [Annex I of the Treaty](#) , products falling under CN codes 4502, 4503 and 4504 (cork products), processed agricultural products where the product resulting from the operation remains such a product and products intended to imitate or substitute milk and milk products, excluding those products covered

by Council Regulation (EC) 104/2000 of 12 December 1999 on the common organisation of the market in fishery and aquaculture products).

State aid in the agricultural sector: Legislation

Modification of the Temporary Framework for State Aid measures to support access to finance in the current financial and economic crisis

[Communication from the Commission amending the Temporary Community Framework for State aid measures to support access to finance in the current financial and economic crisis](#)

Communication from the Commission - [Temporary framework for State aid measures to support access to finance in the current financial and economic crisis](#) (consolidated version)

[Press release](#) (28/10/2009)

[Questions & answers](#)

Specific to the agricultural sector

- [Commission Regulation \(EC\) No 1857/2006 of 15 December 2006 on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation \(EC\) No 70/2001](#)

The regulation allows Member States to grant various types of agricultural state aid without having to seek the Commission's prior clearance.

- [Community guidelines for state aid in the agriculture and forestry sector 2007-2013](#)

These guidelines cover most sorts of State aids: investment aids, environmental aids, disaster aids, etc.

- [Commission Regulation \(EC\) No 1535/2007 of 20 December 2007 on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to de minimis aid in the sector of agricultural production](#)

The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State concerned. Since 1 January 2008, Member States are able to grant aid that is in line with the Regulation without the Commission having to approve the aid in advance, but they will also have to provide information certifying that the two ceilings have been complied with.

However, any de minimis aid granted between 1 January 2005 and 30 June 2008, which fulfils the conditions of Regulation (EC) No 1860/2004 applicable to the sector of agricultural production until the date of entry into force of this Regulation, shall be deemed not to meet all the criteria of Article 87(1) of the Treaty and shall therefore be exempt from the notification requirement of Article 88(3) of the Treaty.

Important general legal instruments that also apply to the agricultural sector

See the European Commission's ['Competition' website about EU legislation on State Aid](#)

Procedural rules

See the European Commission's ['Competition' website about EU legislation on State Aid](#)

Revision of Agricultural State aid rules

The legal acts applicable to state aid in the agricultural sector expire on 31 December 2013 and are therefore currently being revised.

This revision concerns:

- [Community Guidelines for State aid in the agriculture and forestry sector](#)
- [Agricultural Block Exemption Regulation \(ABER\)](#)
- [Regulation on notification forms](#)
- [De minimis Regulation](#)

The revision is part of the [State aid Modernisation \(SAM\)](#) and takes into account the new rules that will be applicable to agriculture and rural development under the [Multiannual Financial Framework 2014-2020](#).

More general information on this revision is included in the roadmaps:

[>> Roadmap on Guidelines and ABER](#) [323 KB]

[>> Roadmap on de minimis](#) [179 KB]

Public consultation

The European Commission invites all stakeholders to make comments on the rules applicable to state aid investigations concerning agriculture and forestry. Deadline for the submission of contributions is 20/03/2013.

Consultation on the State aid instruments in the agricultural sector

Title

Consultation on the State aid instruments in the agricultural sector:

- Community Guidelines in the agriculture and forestry sector 2007-2013 (OJ C 319/1 of 27.12.2006, hereafter "GL")
- Commission Regulation (EC) No 1857/2006 of 15 December 2006 on the application of Article 107 and 108 of the Treaty to State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation (EC) No 70/2001 (OJ L 358/3 of 16.12.2006, Agricultural Block Exemption Regulation, hereafter "ABER")
- Modification of the annexes to the Commission Regulation (EC) No 794/2004 of 21 April 2004 implementing Council Regulation (EC) No 659/1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty (OJ L 140/1 of 30.4.2004)
- Commission Regulation (EC) No 1535/2007 of 20 December 2007 on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to *de minimis* aid in the sector of agricultural production (OJ L 337/35 of 21.12.2007, hereafter: "agricultural *de minimis* Regulation")

Policy field

Agriculture and Rural Development

Target groups

Institutions, public authorities, citizens, companies, organisations and all other stakeholders affected by the agricultural state aid instruments are welcomed to contribute to this consultation. Contributions are particularly sought from the national authorities dealing with the state aid measures covered by these instruments.

Period of consultation

From 20/12/2012 to 20/03/2013

Objective of the consultation

The GL, the ABER and the agricultural *de minimis* Regulation will expire on 31 December 2013. These instruments therefore need to be revised.

This revision is part of the [State aid Modernisation \(SAM\) initiative](#) of the European Commission which launched the political debate on the modernisation of State aid control.

This revision has also to be seen in the light of the new rules that will be applicable for rural development during the programming period 2014-2020. These new rules are currently being negotiated within the legislative process, based on the Commission proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD), submitted by the Commission in October 2011 as part of the package of [proposals for the](#)

[CAP post-2013](#). This leads directly to the need to revise the legal basis for State aid in the agricultural sector.

Overhauling these rules may also help the Commission focus its control on state aid cases that could give rise to the most significant distortions of competition in the Internal Market. The Commission also wants to simplify the state aid rules in order to provide for faster decisions.

The purpose of this consultation is to obtain information on the application of the GL, the ABER, the agricultural *de minimis* Regulation and on the notification forms. Taking into account the relatively independent operation of the agricultural *de minimis* Regulation, there are **two questionnaires, one questionnaire dedicated to *de minimis* and a second questionnaire to the other instruments.**

The GL and the ABER contain a variety of measures, many of which are inter-connected with the provisions of the [Rural Development Regulation \(EC\) No 1698/2005](#) . The public consultation on the Impact Assessment carried out in view of the Commission proposals for the "Common Agricultural Policy towards 2020" also included rural development related issues. In order to avoid confusion of information and overlaps with this previous Impact Assessment, the questionnaire on the GL, the ABER and the notification forms will focus on measures excluding rural development related measures (part IV of the GL and relevant Articles of the ABER). However, respondents are invited to cross-refer to [replies in the abovementioned closed consultation](#) if appropriate.

You can find more information on the revision in the following roadmaps:

- [Roadmap for GL/ABER/notification form](#) [323 KB]
- [Roadmap for de minimis](#) [179 KB]

How to submit your contribution

You are invited to respond to the questionnaires hereunder in any official EU language. However, submissions of replies in one of the Commission's working languages (English, French or German) would be welcomed to enable the Commission to process them more swiftly.

You are not required to reply to all questions. If you are not concerned by a particular question please leave it unanswered.

In your reply, **please indicate whether you are replying as citizen, organisation or public authority.**

If your organisation is registered in the [Transparency Register](#), please indicate your Register ID number on the first page of the questionnaire. If your organisation is not registered, you can [register now](#). Responses from organisations not registered will be published separately.

Received contributions, together with the identity of the contributor, will be published on this website, unless the contributor objects to publication of the personal data on the grounds that such publication would harm his or her legitimate interests. In this case the contribution may be published in anonymous form.

It is important to read the [privacy statement](#) [17 KB] for information on how your personal data and contribution will be dealt with.

View the consultation document

- [GL](#)
- [ABER](#)
- [Modification of the annexes to the implementing Regulation 794/2004 regarding the notification of State aid in the agricultural and forestry sector](#)
- [Agricultural de minimis Regulation](#)

View the questionnaire

[>> Go to the questionnaire dedicated to de minimis](#) [84 KB]

[>> Go to the questionnaire dedicated to the GL, the ABER and the notification forms](#)
[157 KB]

Reference documents

More information can be found on the website ["State aid in the agricultural sector"](#).

Contact details

Responsible service:

European Commission Directorate-General for Agriculture and Rural Development

Unit M.2 - Competition

E-mail:

agri-state-aid-consultation@ec.europa.eu

Postal address:

European Commission

Directorate-General for Agriculture and Rural Development

Unit M.2 - Competition

Rue de la Loi 130

05/94A

B-1049 Brussels

Belgium

Number of responses received to this consultation

Not yet available

View the contributions

Not yet available

Results of consultation and next steps

The public consultation offers stakeholders the opportunity to provide input to the Commission at an early stage of policy making. The Commission services plan to make the replies to the questionnaires accessible on this website.

In the light of the comments received, the Commission will propose revised versions of the applicable rules.

QUALITY POLICY

EU agricultural product quality policy

Quality is an issue for every farmer and buyer, whether dealing with commodities produced to basic standards or with the high-end quality products in which Europe excels. EU farmers must build on high quality reputation to sustain competitiveness and profitability.

EU law lays down stringent requirements guaranteeing the standards of all European products. In addition, EU quality schemes identify products and foodstuffs farmed and produced to exacting specifications.

Specific EU quality schemes - guaranteeing quality

- **Protected Designation of Origin (PDO) and Protected Geographical Indication (PGI) for**
  - [agricultural farm products and foodstuffs](#)
  - [wine and spirits](#)
- **Traditional Speciality Guaranteed (TSG) for**
  - [agricultural farm products and foodstuffs](#)
- **[Organic farming](#)**
- **[Outermost regions](#):** Products specific to Azores, Canary Islands, French Guyana, Guadeloupe, La Réunion, Madeira, and Martinique

The [DOOR](#) database includes product names registered as PDO, PGI or TSG as well as names for which registration has been applied.

[E-BACCHUS](#) is the database on geographical indications protected in the European

Community for wines originating in Member States and third countries.

EU schemes operate in the market alongside an increasing number of public and private [certification schemes](#).

In addition, the **European marketing standards** encourage EU farmers to produce products of given quality, in conformity with the consumers' expectations. They allow a comparison of prices between various qualities of the same product. They also ensure minimum quality for the consumer and facilitate the operation of the internal market and the international trade.

They replace the various national standards and are regulated by the ["single CMO"](#).

Getting the most of EU agricultural product quality policy

Action is needed to improve communication about the qualities of agricultural products — to help reconnect farmers with consumers. Quality labelling schemes must also be easier for people to use and understand and EU policy must be more coherent. These are the main recommendations of a [European Commission Communication on agricultural product quality policy](#), adopted on 28 May 2009.

Following these strategic orientations, the Commission presented [legislative proposals and guidelines](#) in December 2010.

Read more on the [history of the EU quality policy](#) and the [2008 consultation](#) or have a look at the [background documents](#).

Geographical indications and traditional specialities

Three EU schemes known as PDO (protected designation of origin), PGI (protected geographical indication) and TSG (traditional speciality guaranteed) promote and protect names of quality agricultural products and foodstuffs.

The following EU schemes encourage diverse agricultural production, protect product names from misuse and imitation and help consumers by giving them information concerning the specific character of the products:

- **PDO**- covers agricultural products and foodstuffs which are produced, processed and prepared in a given geographical area using recognised know-how.
- **PGI**- covers agricultural products and foodstuffs closely linked to the geographical area. At least one of the stages of production, processing or preparation takes place in the area.
- **TSG**- highlights traditional character, either in the composition or means of production

How can I find out which product names are registered or have been applied for?

- Consult the [DOOR database](#) of PDO, PGI and TSG.

How can I register a product name?

1. A group of producers must define the product according to precise specifications.
2. Application is forwarded:
  - If you are a producer **in the EU**, you should send an application to your national authority: [List of EU national authorities](#) [162 KB].

For applicant groups that need to complete the single document, please consult the [guide to applicants](#) [35 KB].

- If you are a producer **outside the EU**, and when the name of the product is protected in your country, you can [fill in an online application using DOOR](#) or send it to the Commission, directly or via your national authority.

How can I object to a name proposed for registration?

- If you are a private individual or organisation **in the EU**, send your objection to your national authority: [List of EU national authorities](#) [162 KB]
- If you are an individual or organisation **outside the EU**, you can [lodge an objection on-line using DOOR](#) or send it to the Commission, directly or via your national authority.

Who is in charge of controls?

- Authorities/control bodies ensuring the **respect of specifications**: see the authority/body responsible for each product in [DOOR](#)
- Competent authorities **on the marketplace**: see the [list](#) [178 KB]

Are there any promotion campaigns on PDO, PGI and TSG?

There are private promotion campaigns, some of them [co-financed by the EU Commission](#).

- www.qualitivi.com

Intellectual property rights (IPR)

Intellectual property (IP) refers to the rights associated with creations of the mind like inventions, literary and artistic works, symbols, and designs. IP is usually divided into two categories: copyright and industrial property. Industrial property rights include patents for inventions, trade marks, industrial designs, plant variety rights, and, of course, geographical indications. The holder of Intellectual property rights (IPR) has a legally recognized capacity to authorize and/or prevent others from acting in certain ways with respect to his/her intellectual property.

What is the EU policy on IPR in general?

On 16 July 2008, the European Commission adopted a Communication on an industrial property rights strategy to ensure Europe has a high quality industrial property rights system in the years to come. The EU needs IPR to protect its quality policy and innovations in order to remain competitive in the global economy and to fight against counterfeiting and piracy.

What types of IPR are most important for the agriculture sector?

The most important types of IPR in agriculture are geographical indications and Community plant varieties (CPV) rights. Protection granted by geographical indications focuses on preventing misuse of names which could mislead consumers as to the origin of agriculture products and their quality or characteristics.

2. SIHTTEKST

MAAELU ARENG

1. Sissejuhatus

21.04.2009 – Euroopa Komisjon kiitis heaks teatise, milles määrati kindlaks kaheksa võimalikku uut kriteeriumi ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade liigitamiseks. Teatises paluti liikmesriikidel kriteeriumeid katsetada, et hinnata paremini nende tõenäolist mõju. [Rohkem infot teatise kohta \[EN\]](#)

Maaelu arengu poliitika 2007-2013

Abi põllumajandustootjatele, kes paiknevad ebasoodsamate tingimustega piirkondades (LFA)

Ebasoodsamate tingimustega piirkondades paiknevate põllumajandustootjate abistamiseks mõeldud LFA-abikava eesmärk on säilitada maapiirkondi, kus põllumajandustootmine ja -tegevus on ebasoodsate looduslike tingimuste tõttu tavapärasest keerulisem. 1975. aastast alates kehtinud abikava on ühise põllumajanduspoliitika pikaajaline meede.

Miks aidata ebasoodsamates piirkondades tegutsevaid

põllumajandustootjaid?

Piirkondades, mis on liigitatud „ebasoodsamateks”, on **põllumajandustootmine ja -tegevus looduslike tingimuste tõttu keerulisem**. Need looduslikud tingimused võivad

olla näiteks keerukad ilmaolud, järsud nõlvad (mägistes piirkondades) või madal mullaviljakus.

Kuna põlluharimine on taolistes piirkondades raskem, on ka **suur risk, et põllumaa jäetakse sööti ning seetõttu võib alata kõrbestumine, tekkida metsatulekahjud ning kaduda liigiline mitmekesisus ja väga väärtuslik maapiirkondade maastik.**

LFA-abikava on riskide maandamiseks oluline abinõu ning seda kasutavad kõik liikmesriigid, kuigi see ei ole kohustuslik meede.

Põllumajandusmaastiku ja metsade säilitamine on üks põhimeetmetest, mis on kirja pandud [ühenduse maaelu arengu strateegiasuunistes \(programmiperiood 2007–2013\)](#):

„Asjakohased põllumajandussüsteemid aitavad säilitada maastikke ja elupaiku, alates märgaladest kuni kuivade heinamaade ja mägikarjamaadeni. Paljudes piirkondades on see kultuurilise ja looduspärandi ning maapiirkondade kui elu- ja töökeskkonna üldise atraktiivsuse oluline osa.”

LFA-abikava on osa 2007.–2013. aasta maaelu arengu poliitika 2. teljest, mille eesmärk on säästvat maakorraldust toetades parandada keskkonda ja maapiirkondi. [Nõukogu määruses \(EÜ\) nr 1698/2005](#) kirjeldatakse LFA-abikava eesmärke järgmiselt (põhjendus 33):

„Toetused ebasoodsate looduslike tingimustega mägi- ja maapiirkondadele ja muudele ebasoodsate tingimustega piirkondadele peaksid põllumajandusmaa jätkuva kasutuse kaudu säilitama paikkonda ning alal hoidma ja edendama säästva põllumajandusliku tootmise süsteeme.”

Millised piirkonnad paiknevad praeguse liigituse kohaselt

ebasoodsamates tingimustes?

Praegu kehtiva nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 kohaselt võib piirkonna liigitada ebasoodsamates looduslikes tingimustes paiknevaks kolme kategooria järgi. Iga kategooria hõlmab endas hulka eriomaseid ebasoodsaid tingimusi, mis on üle Euroopa teatud

põllumajanduspiirkondadele omased ja mis ohustavad põllumajandusmaa kasutamise jätkumist:

- **mägipiirkonnad** (artikkel 18) – piirkonnad, kus põlluharimist raskendavateks tingimusteks on suurtest kõrgustest tulenev lühike kasvuperiood, järsud nõlvad madalamal kõrgusel merepinnast või nende kahe koosesinemine. 62. laiuskraadist põhja pool asuvaid piirkondi käsitatakse samuti mägipiirkondadena;
- **tavalised ebasoodsamad piirkonnad** (artikkel 19) – alad, kus põllumaadel võivad sööti jääda ja vajalik on maastiku säilitamine. Neil on kõik järgmised tunnused:
  - madala tootlikkusega maa;
  - looduskeskkonna madal tootlikkus;
  - peamiselt põllumajandusest sõltuv väikesearvuline või kahanev elanikkond;
- **eriliste ebasoodsate tingimustega piirkonnad** (artikkel 20) – alad, kus põlluharimist tuleks jätkata, et:
  - säilitada või parendada keskkonda;
  - säilitada maastikku;
  - säilitada piirkonna turismipotentsiaali;
  - kaitsta rannikut.

[Kaart \[EN\]](#) näitab kolme olemasolevat LFA kategooriat Euroopa Liidu (EL) 27 liikmesriigis.

Kuidas LFA-abikava töötab?

Sugugi mitte kõik ebasoodsamate tingimustega piirkondades paiknevad tootjad ei saa hüvitist. LFA-abikavast hüvitise saajad kohustuvad esimese makse laekumisest alates vähemalt viis aastat põlluharimisega tegelema ning seda alal, mille miinimumsuuruse

määrab nende asukohariik. Lisaks juhinduvad liikmesriigid hulgast eriomastest abikõlblikkuse kriteeriumidest.

Iga-aastaseid hüvitisi makstakse LFA-abikavast vastavalt kasutuses oleva põllumajandusmaa hektarite arvule. Hüvitiste suurused on erinevad, ulatudes minimaalsest 25 eurost hektari kohta kuni maksimaalse 200 euroni hektari kohta.

Täpsemad üksikasjad

57% kasutatavast põllumajandusmaast ELis on liigitatud ebasoodsamateks piirkondadeks. Hoolimata ebasoodsamate piirkondade protsendilisest suurusest saab ainult väike osa põllumajandustootjaid hüvitist. 2005. aastal said toetust kõigi LFA-abikavade peale kokku umbes 1,4 miljonit põllumajandustootjat, mis oli umbes 13% kõigist ELi liikmesriikides (tollal 25 riiki) paiknevates põllumajandustootjatest. Liikmesriikide vahel on olulisi erinevusi, mis tulenevad liikmesriikide kehtestatud toetuskõlblikkuse eeskirjadest. Samuti võib väga erinev olla hektari kohta makstava hüvitise suurus, varieerudes 25 eurost kuni 200 euroni hektari kohta.

Ebasoodsamatele piirkondadele anti toetust 8 miljardit eurot, mis moodustab ligikaudu 18% aastatel 2000–2006 maaelu arengu jaoks ette nähtud ühendusepoolsest rahastamisest. 2007.–2013. aasta programmiperioodil on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) abikava jaoks ette nähtud 12,6 miljardit eurot ehk 13,9% kogu toetusest, mida ühendus eraldab. See summa moodustab 32% vahenditest, mis on mõeldud säästva maakorralduse toetamiseks, et seeläbi parendada keskkonda ja maapiirkondi (maaelu arengu poliitika 2. telg).

Olemasolev LFA-abikava on praegu ülevaatamisel ja vastu on võetud teatis uue
--

piiritlemissüsteemi võimalike kriteeriumite kohta. [Rohkem teavet läbivaatamise kohta \(EN\)](#) – [Rohkem teavet teatise kohta \(EN\)](#)

2. Teatis

Maaelu arengu poliitika 2007–2013

Komisjoni teatis „Abi parem suunamine ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondade põllumajandustootjatele”

21.04.2009 – Euroopa komisjon võttis vastu teatise, mis on esimene samm ebasoodsate looduslike tingimustega põllumajanduspiirkondade uue liigituse väljatöötamisel. Teadusekspertide abiga on komisjon kindlaks teinud 8 mulla- ja kliimakriteeriumit, mille alusel saaks luua objektiivse ja selge liigituse. Siiski vajab komisjon enne seadusandliku ettepaneku esitamist rohkem teavet, et hinnata nimetatud kriteeriumite sobivust. Seetõttu palutakse liikmesriikidel katsetada kriteeriume oma riiklikke andmeid kasutades ja edastada tulemused komisjonile, et näha, kuidas kriteeriumid toimiksid. Uus piiritlemissüsteem hakkab tõenäoliselt kehtima 2014. aastal; seniks jääb kehtima olemasolev süsteem.

Miks on teatist vaja?

Abikava, mis on mõeldud ebasoodsate tingimustega piirkondades paiknevate põllumajandustootjate toetamiseks, tuleb uuendada selleks, et:

- kohandada tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksesüsteem maa majandamise eesmärkidega, mille nõukogu 2005. aastal kindlaks määras;

- parandada abikava läbipaistvust ja objektiivsust, tunnistades samal ajal riiklike ja piirkondlikele iseärasuste olulisust;
- suunata rohkem abi piirkondadele, kus oht maa söötijäämiseks on suurim.

Sellise ühise raamistiku ülesehitamine, mis võimaldaks liigitada ühiste objektiivsete kriteeriumide põhjal ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondi (mis ei kuulu mägiste ega eriliste ebasoodsate tingimustega piirkondade alla), suurendaks piirkondade piiritlemissüsteemi läbipaistvust, stabiilsust ja ühtsust üle terve Euroopa Liidu (EL).

Komisjonil ei ole üleeuroopalisel tasandil võimalik kätte saada piisavalt andmeid, et ise üksikasjalikult katsetada mõjuhinnangu käigus välja töötatud võimalike ühiskriteeriumide rakendamist. Katsed peaksid toetama seadusandlikku ettepanekut, mille eesmärk on muuta abikava tõhusamaks.

Mida liikmesriikidel teha paluti?

Selleks et aidata ühendusel oma ülesandeid täita ja luua kindel alus seadusandliku ettepaneku väljatöötamisele, palus komisjon liikmesriikidel katsetada teatistes loetletud biofüüsikaliste kriteeriumide rakendamist oma territooriumil ning koostada katsete põhjal kaardid, millel on näha kriteeriumidele vastavad piirkonnad. Vajadusel tuli kriteeriume täpsustada teatisega kaasas olevas tehnilises lisas loetletud näitajate järgi, et välistada tulemuste hulka sattumast piirkondi, kus ebasoodsad looduslikud tingimused on ületatud.

Katsetada soovitati piisavalt kitsal territoriaalsel tasandil, näiteks omavalitsusüksuste tasandil (LAU 2. tasand statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri järgi).

Katsetamise tulemuste järgi koostatavaid kaarte ei käsitata kui ebasoodsamate looduslike tingimustega piirkondade uut piiritlust – need kaardid on alles vahendid, mida on vaja

võimalike uute kriteeriumide sobilikkuse hindamiseks ning mis lõpuks hakkavad toetama koostatavat seadusandlikku ettepanekut uue LFA-piiritlemissüsteemi raamistiku loomiseks.

Nõukogu, Euroopa Parlamenti, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed kutsuti üles arutlema teatise põhijoonte üle. Liikmesriikidel paluti kriteeriumeid katsetada ning katsete põhjal koostatud kaardid kuue kuu jooksul pärast kõnealuse teatise vastuvõtmist komisjoni talitustele saata .

Ühised biofüüsikalised kriteeriumid

Järgnevas tabelis on järjestatud nii ühised pinnase-, mulla- ja maastikukriteeriumid, mis on mõeldud maa liigitamiseks vastavalt selle sobivusele üldiseks põllumajanduslikuks tegevuseks, kui ka piirväärtused, mille alusel määratletakse maa paiknemine põllumajandustegevuseks väga keerulistes looduslikes tingimustes.

KRITEERIUM	DEFINITSIOON	PIIRVÄÄRTUS
KLIIMA		
madal temperatuur	Vegetatsiooniperioodi pikkus (päevade arv), mis on määratletud päevase keskmise temperatuuriga $> 5^{\circ} \text{ C}$ päevade arvu alusel (LGP_{t5}) VÕI	≤ 180 päeva VÕI
	Vegetatsiooniperioodi temperatuurisumma (kraadipäevad), mis on määratletud akumulieritud päevase keskmise temperatuuri	≤ 1500 kraadipäeva

	> 5° C alusel.	
kuumus	Katkematute perioodide (päevade arv) arv ja pikkus vegetatsiooniperioodis, mil päevane maksimaalne temperatuur (Tmax) ületab piirväärtuse.	Vähemalt üks 10 järjestikkuse päeva pikkune periood, mil päevane maksimaalne temperatuur on > 35°C.
MULD		
niiskus	Piirkonnad, mis on suurema osa aastast vee all (pinnases puudub juurte kasvuks vajalik gaasiline hapnik või ala ei ole maaharimiseks ligipääsetav).	Vähe kuivendatud pinnas.
lõimis ja kivisus	Savi, tolmu, liiva ja orgaanilise aine suhteline rohkus (kaaluprotsent) ning suuretükilise materjali (mahuprotsent) osad pealismullas.	> 15% pealismullast on suuretükiline materjal VÕI
		liigitamata, suureteraline või keskmine liiv, savine suureteraline liiv VÕI
		raske savi (>60% savi) VÕI
		orgaaniline aine VÕI
		vertikaalomadustega vertisol-tüüpi savi, savi, mällisavi või liivsavi VÕI

		maapinnast kuni 15 cm sügavuses kaljupaljand või veeris
juurdumissügavus	Sügavus (cm) mulla pealispinnast kuni ühtse kaljupinna või nõrgkivini.	< 30 cm
keemilised omadused	Soolade, lahustuva naatriumi ja kipsi (mürgisus) olemasolu pealismullas.	Soolsus: > 4 dS/m VÕI
		naatriumisisaldus: > 6 lahustuva naatriumi protsent (ESP) VÕI
		kips: > 15%
MULD JA KLIIMA		
mullaniiskuse tasakaal	Päevade arv vegetatsiooniperioodis, mis on määratletud temperatuuriga > 5°C (LGP _{t5}) ning mille vältel sademete ja mullaprofiilis oleva vee kogus ületab pool võimalikust koguaaurumisest.	≤ 90 päeva
MAASTIK		
nõlv	Kõrguse erinevus planimeetrilise kauguse suhtes (%).	> 15%

Lühikokkuvõte

Komisjoni talitused on esitanud ka lühikokkuvõtte, et anda teatise kohta lisateavet.

Kokkuvõte on kättesaadav (pdf-formaadis) järgmistes keeltes:

bg cs da de et el en es fr it lv lt hu mt nl pl pt ro sk sl fi sv

Milline on ajakava?

Komisjon esitas teatise nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele 21. aprilli 2009.

Liikmesriikide ametiasutused pidid katsetamise tulemused komisjonile saatma 21. oktoobriks 2009. Uus piiritlemissüsteem hakkab tõenäoliselt kehtima 2014. aastal.

3. Läbivaatamine

Maaelu arengu poliitika 2007-2013

Ebasoodsamate piirkondade abikava (LFA-abikava)

läbivaatamine

Komisjon võttis 21. aprillil 2009. aastal vastu [teatise](#) abi parema suunamise kohta põllumajandustootjatele, kes asuvad ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondades. Teatistes soovitakse katsetada kaheksat väljapakutud mulla- ja kliimakriteeriumi, mida võiks tulevikus kasutada ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade objektiivseks hindamiseks ja piiritlemiseks. Liikmesriikidel palutakse kõnealuseid kriteeriume oma siseriiklikke andmeallikaid kasutades katsetada, et võimaldada abikava läbivaatamisega tegeleva töörühma hinnata kriteeriumide tõenäolist mõju enne seadusandliku ettepaneku esitamist.

Miks LFA-abikava läbi vaadatakse?

2003. aastal kritiseeriti [Euroopa Kontrollikoja aruandes \[EN\]](#) LFA-abikava rakendamist, eriti tavaliste ebasoodsamate piirkondade kindlaksmääramist ja abi suunamise puudulikkust.

Maaelu arengu poliitikas perioodiks 2007–2013 sisaldub LFA-abikava oluline areng: uues strateegilises lähenemisviisis, mis võeti vastu selleks, et suurendada maaelu arengu poliitika panust Euroopa Liidu (EL) üldesmärkidesse, on mägiapiirkondadele ja teistele ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondadele mõeldud toetused paigutatud 2. telje alla, mille eesmärk on parandada keskkonda ja maapiirkondi säästvat maakorraldust toetades.

Selles kontekstis ja võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja kriitikat vaadati põhjalikult läbi tavaliste ebasoodsamate piirkondade kindlaksmääramise viis: [nõukogu määruse \(EÜ\) nr 1698/2005](#) kohaselt on tavalised ebasoodsamad piirkonnad need, mis asuvad püsivates ebasoodsates looduslikes tingimustes; eemaldatud on varem kasutatud viide sotsiaal-majanduslikele kriteeriumidele. Nõukogu arvates peaks neid piirkondi iseloomustama ka maakorralduse jaoks oluliseks peetav ekstensiivne põllumajandus.

2005. aastal ei suutnud nõukogu siiski jõuda kokkuleppele tavaliste ebasoodsamate piirkondade liigitamise võimaliku ühenduseülese süsteemi suhtes, mis oleks uute poliitikaeesmärkidega rohkem kooskõlas. Seetõttu otsustas nõukogu jätta kehtima senise LFA-süsteemi ja kutsus komisjoni üles vaatama läbi LFA meetmete rakendamist ning esitama nõukogule otsuse langetamiseks aruande ja ettepanekud tulevase maksesüsteemi ja ebasoodsamate piirkondade kindlaksmääramise kohta.

Mida on senini tehtud Euroopa Kontrollikoja tõstatatud probleemide

lahendamiseks?

Komisjoni talitused alustasid LFA-abikava läbivaatamist [sõltumatu hindamisega, mis lõppes 2006. aasta novembris.](#)

Samal ajal anti rühmale mulla, kliima ja maa hindamise ekspertidele, kelle tööd koordineeris Teadusuuringute Ühiskeskus Ispras, ülesanne töötada välja teaduslik lähenemisviis, mis võiks tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemisele kaasa aidata. Tuginedes ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni dokumendile „Põllumajanduslik lähenemisviis probleemsetele maa-aladele” tegi ekspertrühm kindlaks hulga mulla- ja kliimakriteeriume, mis alates teatud piirväärtustest osutavad tõsistele piirangutele Euroopa jaoks tavapärasel vihmatoitelisel põllumajanduses.

Ekspertühma järeldusi arutati põhjalikult 14. novembril 2007, 23. aprillil 2008 ja 25. juunil 2008 kohtunud LFA ekspertrühmas, mis koosnes Euroopa uurimisinstituutide ja liikmesriikide ametiasutuste esindajatest. LFA ekspertrühma töö ettevalmistamiseks ja täiendamiseks on alates 2006. aasta teisest poolest komisjoni talituste ja liikmesriikide esindajate vahel toimunud umbes 80 kahepoolset tehnilist kohtumist, et arutada praegust piiritlemissüsteemi ja võimalike ühiste biofüüsikaliste kriteeriumide kohaldatavust liikmesriikides.

2007. aasta detsembris loodi talitustevaheline juhtrühm, mille ülesandeks on juhtida läbivaatamise majandus-, sotsiaal- ja keskkonnamõju analüüsi. Juhtrühm koosneb komisjoni 14 peadirektoraadi ja talituse esindajatest. 2008. aasta kevadel algatas talitustevaheline juhtrühm avaliku arutelu nelja võimaliku ülevaatamise variandi üle, keskendudes peamiselt tavaliste ebasoodsamate piirkondade uuele piiritlemissüsteemile.

LFA-abikavaga seotud küsimuste majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaaspektide analüüs võeti ette selleks, et esitada 2009. aasta aprillis Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis.

Millised on peamised avastatud probleemid?

Probleemid, mis õigustavad LFA-abikava läbivaatamist (eriti mis puutub tavalistesse ebasoodsamatesse piirkondadesse) on järgmised:

- praeguse piiritlemissüsteemi ning perioodi 2007–2013 maaelu arengu poliitika jaoks kindlaks määratud läbivaadatud eesmärkide ja strateegilise lähenemisviisi vahelised ebakõlad;
- palju erinevaid kriteeriume, mida liikmesriigid tavaliste vähemsoodsate piirkondade kindlaksmääramiseks kasutavad ja mis võib viia hüvitise saajate ebavõrdse kohtlemiseni;
- abi puudulik suunamine (võttes arvesse meetme eesmärke).

Millised on peamised poliitikaeesmärgid?

Läbivaatamise eesmärgid vastavad kindlakstehtud teguritele, mis on praeguse süsteemi jaoks määrava tähtsusega. Võttes arvesse maaelu arengu poliitikat iseloomustavat kõrget subsidiaarsuse taset, kavandatakse LFA-abikava rakendamiseks välja töötada range ja läbipaistev meetod, mis on suunatud ühenduse strateegiliste eesmärkide täitmisele.

Läbivaatamise peamised poliitikaeesmärgid on seega:

- kohandada tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksesüsteemi, et suunata abi säästva põlluharimise säilitamiseks ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondades;
- tagada abikava läbipaistvus ja kontrollitavus, selle järjepidevus ja vastastikune täiendavus teiste ühise põllumajanduspoliitika esimese ja teise samba meetmega;
- piirata nii palju kui võimalik meetme rakendamisega seotud halduskoormust.

Millised on peamised poliitikavalikud?

2009. aasta aprillis esitas komisjon nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele [teatise](#). Teatises arutatakse järgmist nelja varianti tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksesüsteemi läbivaatamiseks:

5. **praeguse olukorra säilitamine** – liikmesriikidele antakse õigus piiritleda ebasoodsamaid piirkondi riiklike ebasoodsate looduslike tingimuste näitajate järgi ning välja jäetakse varem kasutusel olnud sotsiaal-majanduslikud kriteeriumid; seatakse sisse võrdlusstenaarium, mille kohaselt poliitikat ei muudeta ning mis on kooskõlas uute LFA aluspõhimõtete ja praeguse olukorraga.
6. **ühised kriteeriumid** – kombineerib ebasoodsamate piirkondade piiritlemissüsteemi, mis põhineb ebasoodsate looduslike tingimuste määramise ühistel objektiivsetel kriteeriumidel, abikõlblikkuse eeskirjade piiratud läbivaatamisega, et parandada tõhusust;
7. **abikõlblikkuse eeskirjad** – rõhutab, et territoriaalse suunamise edasiseks täiustamiseks peab sidusate abikõlblikkuse eeskirjade ühist raamistikku kohaldama põllumajandusettevõtte tasandil ja kindlaksmääratud aladel;
8. **suur looduslik väärtus** – seob ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondades põllumajanduse toetamise suure loodusliku väärtusega põllumajandussüsteemide säilitamisega (nimetatud põllumajandussüsteemid määratakse kindlaks ühiste kriteeriumide alusel).

Nende variantide üksikasjalikumat kirjeldust saab lugeda [22. mail 2008. aastal avaldatud aruteludokumendist \[EN\]](#).

- Arutelu vastukaja kokkuvõte. [[pdf \[EN\]](#)]
- Arutelu vastukaja analüüsiv esitlus.[[pdf \[EN\]](#)]

Kas ebasoodsamate piirkondade piiritlemiseks on olemas uued kriteeriumid?

Komisjoni talitused analüüsivad võimalikke variante praeguste piiritlemise meetodite läbivaatamiseks.

Kaalutavate variantide hulgas, mis ka avalikuks aruteluks esitati, on hulk mulla- ja kliimakriteeriume, mille on kindlaks määranud rühm mulla, kliima ja maa hindamise eksperte, kelle tööd koordineeris Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus Ispras.

Millistelt huvirühmadelt ja ekspertidelt on nõu küsitud?

Mõjuhindangu läbiviimise eest vastutav talitustevaheline juhtrühm on juba korraldanud arutelusid, et koguda ekspertidelt ja huvirühmadelt arvamusi järgmiste teemade kohta:

- ohud ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondades paiknevate säästlike põllumajandussüsteemide jätkumisele;
- olemasolevate ebasoodsamate piirkondade piiritlemise ja abi andmise viiside puudused;
- muudatused, mida saaks teha LFA-abikava tõhususe ja tulemuslikkuse parandamiseks.

3. aprillil 2008 esitles ekspertrühm nelja võimalikku stsenaariumi LFA piiritlemis- ja maksesüsteemi läbivaatamiseks maaelu arengu nõuanderühmale, mis koosnes maaelu arengu valdkonnas tegutsevate huvirühmade esindajatest. 15. juulil 2008 peeti sellesama nõuanderühma ajutises töörühmas põhjalik mõttevahetus nimetatud variantide üle. 17. juunil 2008 esitleti mõjuhindamismenetlust ja nelja läbivaatamise varianti ka põllumajanduse ja keskkonna nõuanderühmale.

22. mail 2008 kutsus talitustevaheline juhtrühm huvitatud isikuid ja kodanikuühiskonda üles tutvuma [avaliku aruteludokumendiga \[EN\]](#), mis nelja läbivaatamise varianti kirjeldab,

ning esitama sellekohaseid arvamusi. 30. juuniks oli saabunud 109 arvamust vabaühendustelt, üksikisikutelt ning riiklikelt ja piirkondlikelt ametiasutustelt. Need arvamused võetakse kokku mõjuhindamise aruandes.

Milline on ajakava?

21. aprillil 2009 esitas komisjon nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele [teatise](#). See teatis oli osa ettevalmistustest komisjoni ettepanekuks, milles soovitakse muuta ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksete süsteem tõhusamaks.

Kas läbivaatamine puudutab ka mägipiirkondade piiritlemise kriteeriume?

Ei, läbivaatamine keskendub ainult tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemisele.

Kas olemas on uus ebasoodsamate piirkondade kaart?

Ei, komisjoni talitused analüüsivad võimalikke variante praeguse tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemissüsteemi läbivaatamiseks.

Praegu kättesaadavaid üleeuroopalisi andmeid kasutades ei ole võimalik koostada kõigi võimalike läbivaatamise variantide kohta kaarti, mis näitaks tavaliste ebasoodsamate piirkondade liigituse alla kuuluvaid alasid. Selleks oleks vaja kasutada statistikat, mis näitaks asjakohastele kriteeriumidele vastava põllumajandusmaa osakaalu omavalitsusüksuste (LAU2) tasandil.

Teatistes paluti liikmesriikidel katsetada kaheksat väljapakutud mulla- ja kliimakriteeriumi, kasutades selleks neile kättesaadavaid andmeid. See võimaldab läbivaatamisega tegeleval töörühmal hinnata kriteeriumide tõenäolist mõju enne seadusandliku ettepaneku esitamist ja uue piiritlemissüsteemi jõustumist (toimub tõenäoliselt 2014. aastal).

4. Tööhõive

Maaelu arengu poliitika 2007-2013

Tööhõive maapiirkondades

Euroopa Liidu (EL) tugevdatud maaelu arengu poliitika on suunatud töökohtade loomisele, majanduskasvule ja säästvale arengule. Euroopa maapiirkonnad peavad täielikult kasutama oma potentsiaali kvaliteetsete ja püsivate töökohtade loomiseks ning [Lissaboni eesmärkide \[EN\]](#) täitmiseks.

Euroopa maapiirkonnad on oma elanikkonna, demograafia, majandus- ja sotsiaalstruktuuride ning tööturu poolest mitmekesised. See mitmekesisus on osa nende rikkusest. Sellele vaatamata seisavad paljud Euroopa maapiirkonnad silmitsi ühise murega – nad ei ole võimelised looma kvaliteetseid ja püsivaid töökohti samas tempos linnapiirkondadega.

ELi 27 liikmesriigi pindaladest moodustavad maapiirkonnad 91% ja umbes 56% rahvastikust elab aladel, mis on valdavalt maapiirkonnad, ja aladel, millest olulise osa moodustab maapiirkond. Maapiirkonnad toodavad 45% ELi liikmesriigi kogulisandväärtusest ja annavad 53% töökohtadest.

Euroopas on toimumas kaks laiaulatuslikku demograafilist muutust: pikka aega kestnud linnastumine, mille puhul elanikkond ja majandustegevus koonduvad kaugetest

maapiirkondadest linnapiirkondadesse ja linnalähedastesse piirkondadesse, ning hiljutisem, nn vastulinnastumine ehk liikumine linnapiirkondadest linnalähedastesse piirkondadesse (mis on võimalik tänu uutele transpordi- ning side- ja kommunikatsioonitehnoloogia taristutele).

Teenindussektor on Euroopa maapiirkondades suurim tööandja, kuid see on väiksem kui linnapiirkondades ja tihtipeale domineerib seda avalik sektor. See on tingitud erateenindusettevõtete vähesusest – need asuvad peamiselt linnades, ning kajastub ka aeglasemas üleminekus teadmispõhise majanduse ümber koondunud tegevusvaldkondadele.

Linnapiirkondadega võrreldes on maapiirkondades täheldatud oskuste ja inimkapitali puudust. Kolmanda taseme haridusega täiskasvanuid on ainult umbes 15% ning naiste ja noorte olukord on jätkuvalt ebakindel, mis tihti põhjustab majanduslikult aktiivsetesse vanuserühmadesse kuuluvate naiste ja noorte väljarännet.

Euroopa maapiirkonnad on mitmekesised ja nende hulgas on palju juhtivaid piirkondi. Siiski peavad eriti kõige kaugemad, inimtühjemad või põllumajandusest enim sõltuvad piirkonnad tegelema tulevatel aastatel probleemidega majanduskasvu, töökohtade ja jätkusuutlikkuse valdkonnas. Nende probleemide hulka kuuluvad madalamad sissetulekud, ebasoodus demograafiline olukord, madalamad tööhõive määrad ja kõrgemad töötuse määrad, kolmanda sektori aeglasem areng, puudused oskustes ja inimkapitalis, ning võimaluste vähesus naiste ja noorte jaoks.

Maaelu arengu meetmeid peaks täielikult kasutama tööhõive ja majanduskasvu tõstmiseks ning rohkem tuleks innustada töökohtade loomist ja säilitamist. Uusi töökohti ja paremaid töötingimusi saab luua, kui rakendatakse selliseid meetmeid nagu põllumajandusettevõtte investeeringud, koolitused, maapiirkondade kohandamine ja arengu edendamine, taluturism, keskkonna ja külade uuendamine, maastikukaitse, kultuuripärand jne.

Uuenduslikud alustavad ettevõtted saavad samuti panustada maapiirkondade tööhõivesse ning edendada nende arengut ja mitmekesistamist, seda eriti noortele ja naistele keskendudes.

Julgustada tuleks mitut valdkonda hõlmavaid piirkonnapõhiseid partnerlusele tuginevaid lähenemisviise (näiteks Leaderi toetusprogramm). Võttes arvesse probleeme, millega tulevikus tuleb tegeleda, on maapiirkondade majanduskasvu ja tööhõive võimaluste ärakasutamise võtmeteguriks ühtne lähenemisviis, mis põhineb ühenduse ja liikmesriikide tegevuspõhimõtetel ning pöörab suurt tähelepanu inimkapitalile ja oskustele.

5. IKT

Maaelu arengu poliitika 2007-2013

Parem juurdepääs kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades

03.03.2009 – Kui soovitakse 2010. aastaks teha lairibaühendus kõigile kättesaadavaks, siis peaks prioriteet olema lairibaühenduse viimine selle 30%-ni Euroopa Liidu (EL) maaelanikkonnast, kellel kiiret internetiühendust pole. Parema internetiühenduse on võimas vahend majanduse kiireks elavdamiseks. Komisjon andis teada, kuidas kavatseb üldjoontes oma toetusprogramme kasutada maapiirkonna internetivõrkude ja -teenuste arendamiseks, ning kutsus ELi liikmesriike üles tegema sama.

Maapiirkondades asuvatele põllumajandustootjatele ja -ettevõtetele – eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) – võib hea internetiühendus tuua kaasa eraldatuse vähenemise ja konkurentsivõime tõusu, kuna nad saavad internetiühenduse kaudu ligipääsu rahvusvahelistele turgudele ning kiiremad ja tõhusamad viisid äriga

tegelemiseks.

Samal ajal arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni ettepanekut eraldada Euroopa majanduse elavdamise kava kaudu veel miljon eurot, et levitada kiire internetiühendus kõikidesse Euroopa piirkondadesse.

Ajal, mil 93%-l eurooplastest on **ligipääs kiirele internetiühendusele**, on sama võimalus **ainult 70%-l maapiirkondades elavatest inimestest**, ning mõnedes riikides (näiteks Kreekas, Poolas, Slovakkias, Bulgaarias ja Rumeenias) jõuavad kiire lairibaühenduse võrgud kõigest 50%-ni (või isegi vähemani) maapiirkondade elanikest.

Tabel: „**Elanikkonna ligipääs lairibaühendusele**”, detsember 2007 [[png](#) [\[EN\]](#)]

Graafik: „**Püsivõrgu lairibaühendusega kaetud ala protsentides**”, detsember 2007 [[png](#) [\[EN\]](#)]

Komisjoni teatis „Parem juurdepääs kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades” [[pdf](#)] ja selle juurde kuuluv töödokument [[pdf](#) [\[EN\]](#)] kirjeldavad eeliseid, mida võib parem ligipääs kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale (nagu internet) pakkuda maapiirkondades paiknevatele ettevõtetele ja üksikisikutele (nagu põllumajandusettevõtted ja toidutootjad).

Näiteks 80%-l Rootsi põllumajandusettevõtetest on juba ligipääs internetile ning kolmandik neist kasutab internetti iga päev (kolmandik kasutas internetti ka ELi abi taotlemiseks). Ent teistes piirkondades, näiteks Toscanas (Itaalia) ja Ungaris, kasutab internetti ainult veerand põllumajandustootjatest. Seetõttu on neil põllumajandustootjatel raskem näiteks:

- kavandada tootmist,
- turustada tooteid ja pääseda ligi rahvusvaheliste turgude hinnainfole,
- tutvuda ilmaennustustega,

- sõlmida koostöökokkuleppeid teiste turuosalistega.

Põllumajandustootjad ei ole ainsad, kes kiire internetiühenduse puudumise tõttu kannatavad: kogu Euroopas kasutab ainult 22,5% maapiirkondades elavatest inimestest e-valitsuse teenuseid (nagu maksudeklaratsioonide esitamine) – linnapiirkondades kasutab neid aga 32,9% inimestest.

Enne 2010. aastal toimunud maaelu arengukavade vahehindamist kutsus komisjon liikmesriike ja piirkondi (sealhulgas kohalikke ametiasutusi) üles kaaluma oma maaelu arengu programmide kohandamist, et **panna neis vajalikul määral rõhku info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale ning internetiühendusele.**

Taustteave

ELi linna- ja maapiirkondade vahelise „interneti lairibaühenduse lõhega” tegeletakse maaelu arengu poliitika kaudu, mis on osa ühisest põllumajanduspoliitikast. Liikmesriigid ja regioonid saavad ELi rahalist abi kasutada põllumajandusettevõtete uuendamiseks (uue tehnika kasutuselevõtu kaudu), koolituste ja keskkonnahoiu jaoks ning maapiirkondades uute ettevõtete ja põhiteenuste sisseseadmiseks.

Lisaks kulutatakse ELi 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitikas umbes 15 miljardit eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia prioriteetidele (näiteks avalikele e-teenustele ja internetitaristule). Osa sellest rahast kasutatakse ära maapiirkondades.

28. jaanuaril 2008 tegi komisjon (kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2008. aasta detsembri järeldustega) [ettepaneku eraldada täiendavad miljard eurot lairibaühendusse investeerimiseks \[EN\]](#). Eraldis moodustas osa komisjoni esitatud Euroopa majanduse elavdamise kavast ning selle eesmärk oli katta kogu Euroopa kiire internetiühendusega.

Lisaks 3. märtsi 2003. aasta teatisele, mis käsitleb paremat juurdepääsu kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades, organiseeris komisjon [2.–3. aprillil](#)

[2009. aastal Torinos \(Itaalia\) lairibaside teemalise ELi konverentsi \[EN\]](#). Sellel üritusel kohtusid komisjon, riiklikud ja piirkondlikud ametiasutused ning teised huvitatud isikud, et arutada ELi suurenenud investeeringuid lairibaühendusse ELi majanduse elavdamise kavas ja tegevuspõhimõtteid, mis aitaksid saavutada 100%-lise internetiühenduse leviku maapiirkondades.

OTSETOETUSED

Otsetoetus

Ühises põllumajanduspoliitikas on põllumajandustootjate otsetoetuskavade kohta koostatud ühised eeskirjad.

Otsetoetused

Otsetoetused on teatud toetuskavade alusel otse põllumajandustootjatele makstavad toetused. Otsetoetuste näiteks on ühtne otsemaksete kava ja ühtne pindalatoetuse kava.

Nõuetele vastavus

Põllumajandustootjatel, kes ei vasta teatud nõuetele rahva-, looma ja taimetervishoiu ning keskkonna ja loomade heaolu valdkonnas, võidakse otsetoetusi vähendada või nad toetuse saajate hulast välja arvata. See süsteem – mida kutsutakse „nõuetele vastavuseks” – moodustab Euroopa Liidu (EL) otsetoetuste lahutamatu osa.

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem

Liikmesriigid peavad võtma tarvitusele vajalikud meetmed, et tagada Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist rahastatavate tehingute tegelik toimumine ja nõuetekohane teostamine ning tõkestada ja käsitleda eeskirjade eiramist. Selleks peaksid liikmesriigid kõigi otsetoetuste jaoks kasutama ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi.

Otsetoetused

Otsetoetused on teatud toetuskavade alusel otse põllumajandustootjatele makstavad toetused. Otsetoetuste näiteks on ühtne otsemaksete kava ja ühtne pindalatoetuse kava.

Mis on otsetoetuste eesmärk?

Otsetoetused tagavad põllumajandustootjatele turvaabinõu põhilise sissetulekutoetuse näol – need on toodanguga sidumata ning stabiliseerivad põllumajandustootjate sissetulekut, mis kujuneb vastavalt läbimüügile turgudel; turuolukord on aga väga muutlik. Tulude maksimeerimiseks peavad tootjad reageerima turusignaalidele, et toota tarbijate nõutavat kaupa. Otsetoetused panustavad koos [nõuetele vastavuse \[EN\]](#) tingimusega ka põhiliste avalike hüvede pakkumisse säästva põllumajandusliku tootmise kaudu.

Millised toetuskavad kuuluvad otsetoetuse alla?

Otsetoetused moodustavad oma umbes 40 miljardi eurose aastase eelarvega olulise osa ELi eelarvest. Otsetoetuskavad on loetletud [nõukogu määruse \(EÜ\) nr 73/2009](#) lisas 1, nende hulgas on näiteks ühtne otsemaksete kava (SPS), ühtse pindalatoetuse kava (SAPS), tootmiskohustusega seotud kavad ja eritoetused.

Ümbersuunamine

Selleks et tulla maaelu arengu poliitikas toime uute ja keeruliste ülesannetega, nagu kliimamuutused, bioenergia, parem veemajandus jne, otsustati ühise põllumajanduspoliitika „[tervisekontrolli](#)“ käigus kanda raha (alates 2010. aastast) esimesest sambast üle maaelu arengule ettenähtud rahalistesse vahenditesse – seda protsessi nimetatakse järkjärguliseks ümbersuunamiseks.

Otsetoetuste rakendamine

2003. aastal kokku lepitud ühist majanduspoliitikat on järk-järgult rakendatud 2005. aastast alates. Vaid kolme aastaga on 85% toetustest tootmisest lahti seotud, mis märgib suurt muutust ELi põllumajanduspoliitikas. 2013. aastaks – mil 2008. aastal kokku lepitud

„[tervisekontrolli](#)“ täies mahus rakendamine on lõppenud – suureneb lahtiseotud toetuste osakaal vähemalt 92%-ni.

Nõuetele vastavus

2003. aastal kehtestatud süsteem seob põllumajandustootjatele antava Euroopa Liidu (EL) toetuse vastavusega keskkonnanohiu, rahva-, looma ja taimetervishoiu ning loomade heaolu standarditele.

Nõuetele vastavuse süsteem hõlmab otsetoetusi ning maaelu arengu ja veinisektori teatud toetusi.

Kuidas nõuetele vastavuse süsteem töötab?

Kui põllumajandustootja rikub keskkonnanohiu, rahva- ja loomatervise, loomade heaolu või maa majandamise valdkonnas kehtivaid ELi õigusakte, **karistatakse** teda **vähendades** talle antavat **ELi toetust**.

Toetuse vähendamise määr sõltub rikkumise tõsidusest.

Millistest ELi eeskirjadest peavad põllumajandustootjad kinni pidama?

Nõuetele vastavuse süsteem hõlmab peamiselt direktiive ja määruseid (**kohustuslikud majandamisnõuded**), mis on kehtinud juba aastaid kõigile põllumajandustootjatele (isegi neile, kes ei saa nõuetele vastavuse süsteemi alla kuuluvaid ELi toetusi).

Neile nõuetele on lisatud – just ühise põllumajanduspoliitika toetusi saavate põllumajandustootjate jaoks – **maa head põllumajandus- ja keskkonnaseisundit** käsitlevad eeskirjad, mille eesmärk on:

- ära hoida mullaerosiooni,
- säilitada mulla orgaanilist ainet ja struktuuri,

- tagada hooldustööde minimaalne tase,
- vältida elupaikade kahjustumist,
- kaitsta ja majandada veevarusid.

Lisaks nõutakse, et püsi- ja ajutiste suhtarv püsiks riiklikul tasandil kindlates piirides.

Milliseid toetusi võidakse vähendada?

- **Otsetoetused** (toodanguga seotud või sidumata)
- Enamik teise samba alla kuuluvaid **maaelu arengu** toetusi (8 meetet, sealhulgas põllumajanduslikud keskkonnatoetused ja toetused ebasoodsamatele piirkondadele)
- 3 toetust veinisektoris (sealhulgas väljajuurimine ja ümberstruktureerimine)

Miks on nõuetele vastavuse süsteem oluline?

Eeskirjad, mille täitmist see süsteem nõuab, on ühiskonnale olulised – näiteks väetamisel kasutatavate nitraatide kogus, [Natura 2000 alade](#) kaitsmine, toiduohutus, loomade heaolu ja loomset päritolu toiduainete jälgitavus.

Nõuetele vastavuse süsteem aitab muuta Euroopa põllumajandustootmist säästlikumaks ja kasulikumaks ühiskonnale tervikuna.

Mis on põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem?

See on süsteem, mis aitab põllumajandustootjatel paremini mõista ja täita nõuetele vastavust käsitlevaid ELi eeskirju.

Kõik ELi liikmesriigid peavad sellise süsteemi looma, et pakkuda oma põllumajandustootjatele nõu, kohaldades vajadusel teatud prioriteetsuskriteeriume.

ELi maaelu arengu poliitika aitab põllumajandustootjatel nõustamise süsteeme kasutada ja vajaduse korral liikmesriikide ametiasutustel neid rajada.

Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem

Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi eesmärk on aidata põllumajandustootjatel paremini mõista ja täita Euroopa Liidu (EL) eeskirju keskkonna, rahva- ja loomatervise, loomade heaolu ning maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi valdkonnas.

Mis on põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem?

2003. aasta ühise põllumajanduspoliitika reformiga võeti kasutusele [nõuetele vastavuse \[EN\]](#) süsteem, mis seob otsetoetused sellega, kas põllumajandustootjad täidavad põhieeskirju keskkonna, toiduohutuse, looma- ja taimetervishoiu ning loomade heaolu valdkonnas, samuti peavad nad hoidma maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis.

Selle süsteemi kasutuselevõtuga kaasnes liikmesriikidele ka kohustus luua **põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem**, mille eesmärk oleks aidata põllumajandusettevõtjatel paremini mõista ja täita ELi eeskirju keskkonna, rahva- ja loomatervise, loomade heaolu ja maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi valdkonnas. Liikmesriikide ametiasutustel oli alates 2007. aastast kohustus pakkuda oma põllumajandustootjatele põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi kaudu nõu, kohaldades selleks vajadusel teatud prioriteetsuskriteeriume ([nõukogu määrus nr 73/2009](#)). Maaelu arengu poliitika toetab põllumajandustootjaid nõustamissüsteemi kasutamisel ja pakub liikmesriikidele abi uute põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemide loomisel vajalikesse paikadesse.

Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hõlmab kogu organisatsiooni ja mitmesuguseid avaliku ja/või erasektori ettevõtjaid, kes osutavad liikmesriigis põllumajandusettevõtjatele nõustamisteenuseid (vt [nõukogu määruse](#) artiklit 12).

Põllumajandusettevõtete nõustamise riikliku süsteemi olemasolu tagab igale põllumajandustootjale võimaluse küsida ja saada nõu vähemalt nõuetele vastavuse põhinõuete kohta keskkonna, rahvatervise, loomade ja taimede tervise, loomade heaolu ning maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi säilitamise küsimustes. Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hindab konkreetse põllumajandustootja olukorda ning annab sellest lähtudes nõu.

Milline on põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi praegune

olukord?

2009. aasta detsembris avaldati komisjoni tellitud hindamisuuring põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi rakendamise kohta.

2010. aasta novembris avaldas **komisjon aruande põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi** rakendamise kohta. Arvestades, et põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem võeti kasutusele alles hiljuti, polnud komisjoni aruande eesmärgiks ammendava ülevaate andmine, vaid panustamine nõukogus ja Euroopa Parlamendis aastatel 2010–2011 toimunud arutellu. Aruandes tehakse ettepanek parandada põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi juhtimist: tuleb tagada, et osalised jagavad omavahel teadmisi ja et selliste vahendite nagu nõustamise, väljaõppe, teavitamise, laiendusteenuste ja teadusuuringute koostoimet suurendatakse. Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi nõustaja peaks toimima „perearstina”, kes seob omavahel kõik põllumajanduse eri aspektid. Ta peaks põllumajandustootjatele selgitama lisaks ELi nõuetele ka nende nõuete eesmäärke ja nende aluseks olevaid tegevuspõhimõtteid.

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem

Liikmesriigid peavad võtma tarvitusele vajalikud meetmed, et tagada Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist rahastatavate tehingute tegelik toimumine ja nõuetekohane teostamine ning tõkestada ja käsitleda eeskirjade eiramist. Selleks peaks liikmesriikides olema ühtne otsetoetuste haldus- ja kontrollisüsteemi.

Mis on ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi eesmärk?

Jagatud halduse põhimõtte kohaselt peavad liikmesriigid võtma tarvitusele vajalikud meetmed, et tagada lisaks [Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist \[EN\]](#) rahastatavate tehingute tegelikule toimumisele ka nende nõuetekohane rakendamine. Peale selle peavad liikmesriigid tõkestama eeskirjade eiramist ning võtma asjakohaseid meetmeid, kui eeskirju siiski eiratakse. Seepärast peavad liikmesriikide ametiasutused kasutama ühist haldus- ja kontrollisüsteemi, mis tagab maksete korraliku toimumise, tõkestab eeskirjade rikkumist, aitab eeskirjade rikkumisi kontrollimise teel avastada ja nendega tegeleda ning tagab alusetult makstud summade tagasimaksmise.

Rahaliselt moodustavad otsetoetused ligikaudu 90% (umbes 40 miljardit eurot) Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi rahastatavatest kuludest.

Kuidas ühtne haldus- ja kontrollisüsteem toimib?

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega juhtida ja kontrollida makseid, mida liikmesriigid teevad põllumajandustootjatele ühise põllumajanduspoliitika kohaldamisel. See annab kontrollimiseks ühtse aluse ning hõlmab muude nõuete hulgas ka abitaotluste ning liikmesriikide haldusasutusi ülesannete täitmisel toetava IT-süsteemi haldus- ja kohapealseid kontrolle.

Ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi juhivad liikmesriikides akrediteeritud makseasutused. See süsteem hõlmab nii [otsetoetuste \[EN\]](#) kõiki abikavasid kui ka maaelu arengu teatud meetmeid. Lisaks kasutatakse seda nende kontrollimeetmete juhtimiseks, mis on loodud [nõuetele vastavuse süsteemi \[EN\]](#) tingimuste ja standardite täitmise tagamiseks.

Ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi käsitlevad õiguslikud nõuded on sätestatud [nõukogu määruses \(EÜ\) nr 73/2009](#), millega määratakse kindlaks ühised eeskirjad põllumajandustootjate otsetoetuskavade jaoks, ning [komisjoni määruses \(EÜ\) nr 1122/2009](#), millega kehtestatakse rakenduseeskirjad.

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem kehtib nii otsetoetuskavadele kui ka maaelu arengu meetmetele, mis määratakse põllumajandustootja valduses oleva maa suuruse (hektarites) või loomade arvu järgi.

Millest ühtne haldus- ja kontrollisüsteem koosneb?

Füüsilises mõttes koosneb ühtne haldus- ja kontrollisüsteem hulgast arvutipõhistest omavahel seotud andmebaasidest, mida kasutatakse abitaotluste ja asjakohaste andmete vastuvõtmiseks ja töötlemiseks. Ühtses haldus- ja kontrollisüsteemis on koos:

- ainulaadne põllumajandustootjate identifitseerimise süsteem;
- identifitseerimise süsteem, mis hõlmab kogu põllumajandusmaa – põldude identifitseerimise süsteem;
- toetusõiguste identifitseerimise süsteem;
- loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteem (liikmesriikides, kus kehtivad loomühikupõhised meetmed).

See süsteem tagab nii iga põllumajandustootja kui ka põllu ning vajaduse korral ka loomade selge identifitseerimise. Ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi kasutatakse ka abitaotluste töötlemiseks.

Kuidas korraldatakse kontrolle?

Abisaamise kriteeriumide täitmist hinnatakse haldus- ja kohapealsete kontrollidega. Halduskontrollid koosnevad iga abisaaja taotluses sisalduvate andmete ristkontrollidest. Süsteem teostab ristkontrolle automaatselt. Kohapealsete kontrollide jaoks kontrollivad liikmesriikide ametiasutused kas juhuslikult või riskianalüüsi meetoditega valitud põllumajandusettevõtteid. Tänu tänapäeval kättesaadavale tehnikale, nagu põldude aero- ja satelliidifotod, on aga paljudel juhtudel võimalik põllule minematagi põllu suurus sõltumatult ära mõõta ja taimkate üle kontrollida.

Kui kontrollimisel leitakse eeskirjade rikkumisi, siis karistatakse abisaajat toetuse vähendamisega. Toetuse vähendamine peab olema tõhus ja vastama rikkumise tõsidusele, ning toetust võidakse vähendada ka mitmeks aastaks. Toetuse vähendamine on tavaliselt seotud abikõlblikkuse eeskirjade rikkumisega, näiteks eksimustega põldude suuruse deklareerimisel, nõuetele vastavuse süsteemi eeskirjade täitmisel ja taotluste esitamise tähtaegadest kinnipidamisel.

Põllumajandustootjatele tehtavad lõplikud maksed arvutatakse välja lähtuvalt põllumajandustootjate taotlustest ja võimalikust toetuse vähendamisest. Kui avastatakse, et mõni makse on tehtud alusetult, siis peab liikmesriik selle tagasi maksma.

Kas ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi vaadatakse läbi?

Liikmesriigid peavad ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi andmebaase regulaarselt uuendama ning põllumajandustootjate varasemad andmed tuleb säilitada. Läbivaatamisi teostatakse regulaarselt, et arvestada uusi kättesaadavaid tehnoloogiaid ja muuta süsteemi lihtsamaks.

Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande üksikasjaliku statistikaga taotluste, kontrollide ja toetuste vähendamise kohta.

Euroopa Kontrollikoda on korduvalt kinnitanud, et ühtne haldus- ja kontrollisüsteemi on – õige kasutamise korral – tõhus kontrollisüsteem, mis vähendab eeskirjade vastaselt tehtavate kulutuste riski.

MÜÜGIEDENDUSMEETMED

ELi põllumajandustoodete edendamine

Euroopa Liidu põllumajandustooted on oma kvaliteedilt ja mitmekesisuselt ainulaadsed. Avatud ülemaailmsel turul toimetulekuks ei piisa ainult suurepärase toidu ja joogi tootmisest. Selgitades ja tutvustades tarbijatele ELi põllumajandustoodete standardeid ja kvaliteeti, võivad ELi edenduskavad Euroopa tootjaid üha tihedama konkurentsiga maailmas aidata.

Samaaegselt 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessiga alustas komisjon laialdasi konsultatsioone, eesmärgiga määratleda sihipärase ja ambitsioonikama edendamise strateegia põhijooned, mis kasutaksid paremini ära Euroopa põllumajandus- ja toiduainesektori märkimisväärsed vahendid.

Pärast rohelise raamatu teemalist konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati institutsioonidevaheline arutelu tulevase edendamispoliitika üle. Teatis peaks tipnema seadusandlike ettepanekutega 2013. aasta teises kvartalis.

Sellel veebisaidil antakse vastused ka järgmistele küsimustele:

- Mis on nende edenduskampaaniate mõte?
- Kuidas see süsteem töötab?
- Kui palju EL sellele kulutab?
- Millised tooteid kampaania hõlmab?
- Milline on kampaaniate geograafiline ulatus?
- Kes võivad ELi rahalist toetust taotleda?
- Millised on kehtivad eeskirjad ja protseduurid?

Euroopa Liidu (EL) põllumajandustoodete edendamine:

põhimõtted

EL rahastab oma põllumajandustoodete, tööstuslikult toodetavate toiduainete ja tootmismeetodite teabe- ja edenduskampaaniaid nii ELi-siseselt kui ka väljaspool ELi.

Euroopa Komisjon eraldab rahalise toetusena igal aastal umbes 50 miljonit eurot kampaaniatele, mille eesmärk on tutvustada põllumajandustooteid ja anda tarbijatele teada, kuidas need toodeti. Toetus antakse tavaliselt elukutselistele tootjaorganisatsioonidele, näiteks kindlaid põllumajandustooteid esindavatele liitudele, või liitudele, mis edendavad teatud tootmisviisi, näiteks mahepõllumajandust.

Edenduskampaaniates rõhutatakse ELi põllumajandustoodete ning neist toodetest valmistatud toidu kvaliteeti, toiteväärtust ja ohutust. Samuti juhitakse tähelepanu teistele ELi toodetele omastele joontele ja eelistele, nagu näiteks kindlad tootmismeetodid, märgistus, loomade heaolu ja keskkonnahoidlikkus.

Kampaaniad võivad toimuda ELi sees või ka liidu piiridest väljaspool, kui eesmärk on ELi põllumajandustootjatele uusi turge avada. Perioodil 2000–2010 kaasrahastas EL 458 edenduskava ja kõik 27 liikmesriiki said meetmest kasu.

Müügiedendustegevuste hulka võivad kuuluda reklaamikampaaniad ajakirjanduses, televisioonis, raadios või internetis; pakkumised müügipunktides; suhtekorralduskampaaniad; osalemine näitustel ja messidel, ning paljud muud tegevused.

ELi rahastamisest võib katta pool kampaania kuludest. Kampaaniat korraldav kutseorganisatsioon peab tasuma vähemal 20% kuludest. Ülejäänud kulud võivad katta riiklikud ametiasutused.

ELi rahastamine võib katta ka 60% kuludest, juhul kui on tegemist meetmetega, mis edendavad puu- ja köögiviljade tarbimist ELi koolides või meetmetega, mis on seotud

vastutustundlikke joomisharjumusi ja alkoholi kuritarvitamise kahjulikkust käsitleva teabega.

Edenduskavad peaksid eelistatavalt olema mitmeaastased ja piisavalt laiaulatuslikud, et avaldada märkimisväärt mõju sihtturgudele.

Eelistatud on edenduskavad, mille on välja pakkunud mitme liikmesriigi organisatsioonid või mis on koostatud meetmete võtmiseks mitmetes liikmesriikides või kolmandates riikides.

Tooteid ei saa tutvustada nende päritolu põhjal, välja arvatud juhul, kui nad pärinevad teatavast ELi eeskirjade järgi kindlaks määratud piirkonnast – nagu näiteks tooted, mida on tunnustatud sellise kava kohaselt nagu „kaitstud päritolunimetus” ([KPN \[EN\]](#)) või „kaitstud geograafiline tähis” ([KGT \[EN\]](#)).

Millised tooted saavad edenduskavades osaleda?

Edenduskavasse sobivate põllumajandustoodete või toiduainete liik sõltub sellest, kas kampaania toimub ELis sees või väljaspool ELi.

ELi sees toimuvate kampaaniate alla kuuluvad:

- värsked puu- ja köögiviljad;
- töödeldud puu- ja köögiviljad;
- kiulina;
- elustaimed ja iluaiaandustooted;
- oliiviõli ja lauaoliivid;
- seemneõlid;
- piim ja piimatooted;
- värsked, jahutatud või külmutatud liha, mis on toodetud ELi või liimesriigi kvaliteedisüsteemi kohaselt;

- inimtoiduks ette nähtud munade märgistamine;
- mesi ja mesindussaadused;
- kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega veinid; veinid, millele on märgitud viinamarjasort;
- [äärepoolseimate piirkondade graafiline sümbol \[EN\]](#);
- kaitstud päritolunimetusega ([KPN \[EN\]](#)), kaitstud geograafilise tähisega ([KGT \[EN\]](#)) või [garanteeritud traditsioonilised \[EN\]](#) tooted;
- [mahepõllumajandus](#) ja mahepõllumajandustooted;
- kodulinnuliha.

EList väljaspool toimuvate kampaaniate alla kuuluvad:

- värske, jahutatud ja külmutatud veiseliha ja sealih, nende baasil valmistatud toiduained;
- kvaliteetne kodulinnuliha;
- piimatooted;
- oliiviõli ja lauaoliivid;
- kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega veinid; veinid, millele on märgitud viinamarjasort;
- kaitstud geograafilise tähisega piiritusjoogid;
- värsked ja töödeldud puu- ja köögiviljad;
- teraviljast ja riisist valmistatud tooted;
- kiulina;
- elustaimed ja iluaiaandustooted;
- kaitstud päritolunimetusega ([KPN \[ET\]](#)), kaitstud geograafilise tähisega ([KGT \[EN\]](#)) või [garanteeritud traditsioonilised \[EN\]](#) tooted;

- [mahepõllumajandus](#) ja mahepõllumajanduslikud tooted.

Põllumajandustoodete edendamine: kuidas toetust taotleda?

Sellelt leheküljelt leiavad spetsialistid dokumente ja kasulikku teavet, mis aitavad neil korraldada kampaaniaid põllumajandustoodete ja tootmismeetodite edendamiseks ning avalikkuse teavitamiseks.

Euroopa Liidu (EL) liikmesriikide ametiasutused teevad ELi toetust taotlevate kampaaniate hulgast eelvaliku. Riiklikud ametiasutused avaldavad konkursikutsed ja edastavad taotlused Euroopa Komisjonile arutamiseks.

- [Lingid asjakohaste riiklike ametiasutuste veebilehekülgedele \[EN\]](#)

Tähtajad projektide esitamiseks on igal aastal samad: 30. november ELi-siseste kampaaniate jaoks ja 31. märts ELi mittekuuluvates riikides toimuvate kampaaniate jaoks.

Meetme eeskirjad on sätestatud ELi õigusaktides: nõukogu määruses nr 3/2008 esitatakse raamistik ja komisjoni määruses nr 501/2008 määratakse kindlaks üksikasjalikud eeskirjad.

Põllumajandustoodete edendamine: kampaaniad

Sellelt leheküljelt leiate nimekirja kõigist teabe- ja edenduskavadest, mis alates meetme jõustumisest 2001. aastal heaks on kiidetud. Pealkirja „*Programmes in the spotlight*” all on ära toodud mõned käimasolevad edenduskampaaniad koos linkidega tele- ja raadioreklaamidele ning kampaaniate veebilehekülgedele.

Põllumajandustoodete edendamine: riiklikud

veebileheküljed

Edendusmeetmetest huvitatud liikmesriigid avaldavad oma riiklikel veebilehekülgedel kaks korda aastas konkursikutsed, mis on mõeldud kutseorganisatsioonidele, kes soovivad korraldada toidu ja muude põllumajandustoodete (sealhulgas tootmismeetodite) teabe- ja edenduskampaaniaid. Konkursikutsetes on kirjas, millised on rahastamiskõlblikkuse tingimused, kuidas valitakse rahastatavad kandidaadid ja kuidas kampaaniaid rahastatakse. Järgnev linkide nimekiri põhineb liikmesriikide antud teabel. Komisjon ei saa tagada teabe täpsust või täielikkust veebilehekülgedel, kuhu lingid viivad, ja ei võta mingit vastutust teabe mis tahes viisil kasutamise eest.

ELi põllumajandustoodete müügiesenduse arendamine

Praeguste tegevuspõhimõtetega põllumajandustoodete edendamisel ja nende kohta teabe levitamisel on saavutatud head tulemused, kuid komisjon on veendunud, et neid põhimõtteid saab lihtsustada ja parandada, et vastata paremini Euroopa ja maailma turgude vajadustele.

Läbivaadatud tegevuspõhimõtted peaksid aitama tutvustada Euroopa põllumajanduse tugevaid külgi nii sise- kui välisturgudel ning lisaks sellele levitama „Euroopa maitseid” üle terve maailma.

Pärast **rohelise raamatu teemalist konsultatsiooni** 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu **teatise**, millega algatati institutsioonidevaheline arutelu tulevase edendamispoliitika üle.

See teatis peaks tipnema **seadusandlike ettepanekutega 2013. aasta teises kvartalis.**

2012

30. märts: võeti vastu [teatis](#) põllumajandustoodete edendamise kohta.

30. jaanuar: avaldati [välishinnang](#) põllumajandustoodete edendamise horisontaalse süsteemi kohta.

2011

29. november: Varssavis korraldas eesistujariik Poola edendamispoliitika teemalise [konverentsi \[EN\]](#) ja esitleti rohelise raamatu teemalise konsultatsiooni järeldusi.

7. oktoober: lõppes rohelise raamatu teemaline avalik arutelu (saabus 173 [arvamust \[EN\]](#)).

14. juuli: võeti vastu põllumajandustoodete edendamist käsitlev [roheline raamat](#) ja algatati avalik arutelu.

Komisjoni teatis põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise kohta

2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiga seotud ja praegu arutluse all olevate seadusandlike ettepanekute eesmärk on, et ühine põllumajanduspoliitika aitaks täielikult kaasa strateegiale „Euroopa 2020”, edendades põllumajandust, mis tagab nii toiduohutuse, loodusvarade säästva kasutamise ja maapiirkondade elavdamise kui ka majanduskasvu ja tööhõive.

Põllumajandustoodete edendamise tõhusad tegevuspõhimõtted on nende eesmärkideni jõudmiseks määrava tähtsusega.

Seda silmas pidades algatati 2011. aasta juulis põhjalik arutelu (k.a avalik arutelu), kui võeti [vastu roheline raamat, milles käsitletakse põllumajandustoodetest teavitamise ja nende edendamise meetmeid](#) kui peamisi meetmeid ELi põllumajanduse konkurentsivõime tugevdamiseks.

Kõnealuses teatises esitatud analüüsid tuginevad ka 2011. aastal koostatud [praeguse edendamispoliitika välishindamise aruandele](#).

Sellises kontekstis on komisjoni teatise eesmärk suurendada põllumajandus- ja toidusektori lisandväärtust ning selle panust Euroopa majandusse, võttes suuna üleeuroopalisele ja ülemaailmsele edendamispoliitikale, mis pöörab rohkem tähelepanu sektori äritegevuslikule küljele.

Roheline raamat põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise kohta

Praegu on elluviimisel reform, mis võimaldab ühisel põllumajanduspoliitikal aidata kaasa Euroopa 2020. aasta strateegiale, mille eesmärk on saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, toetades põllumajandussektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse, loodusvarade jätkusuutliku kasutamise ja elujõulisemad maapiirkonnad. Samal ajal on vaja alustada põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise põhimõtete põhjalikku läbivaatamist, sest nimetatud põhimõtted on ühed ühise põllumajanduspoliitika vahenditest. Rohelise raamatuga, milles käsitletakse põllumajandustoodete edendamist ja neist teavitamist, alustati seda arutelu.

Eesmärk

Kõnealuse rohelise raamatu eesmärk oli avada see arutelu, kuulates ära kõik asjaosalised – tarbijad, tootjad, turustajad ja ametiasutused –, et anda piirjooned uuele edendus- ja teavitusstrateegiale, mis oleks sihipärane ja laiahaardeline ning mille eesmärk oleks paremini ära kasutada Euroopa põllumajandus- ja toidusektori märkimisväärsed vahendeid.

Taust

Euroopa põllumajandustoodete ja -toiduainete kvaliteet on laialdaselt tuntud. Selline tulemus on saavutatud ühest küljest tänu traditsioonidele, tootjate oskusteabele ja suutlikkusele olla uuenduslik ning teisest küljest tänu tugevale ühisele põllumajanduspoliitikale ning maailmas ainulaadsetele tootmisstandarditele. Kirjeldatud mudelit, millel on otsustav roll Euroopa Liidu (EL) suutlikkuses ergutada kohalike majandusharude arengut, vastata Euroopa tarbijate ootustele ja õhutada huvi kolmandate riikide tarbijates, tuleks veelgi edendada.

Samas ei tohi Euroopa põllumajandustoodete ja -toiduainete sektori saavutatud edu jätta varju kaalukaid lahendamist vajavaid probleeme. Esiteks ei ole ELi tootjate jõupingutused tervishoiu, keskkonna või loomade heaolu valdkonnas saanud alati teatavaks või leidnud oma väärtusele vastavat tunnustust. Teiseks on tulnud turule uued ettevõtjad, kes on osutunud tugevateks konkurentideks nii ELi traditsioonilistel turgudel kui ka tärkava turumajandusega riikides. Kolmandaks tuleks täiel määral ära kasutada ELi väga mitmekesine kulinaarne kultuuripärand.

Ühine põllumajanduspoliitika võimaldab Euroopa põllumajandustoodete ja -toiduainete sektori potentsiaali paremini kasutada. Praegu on elluviimisel reform, mis võimaldab kõnealusel poliitikal aidata kaasa Euroopa 2020. aasta strateegiale, mille eesmärk on saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, toetades põllumajandussektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse, loodusvarade jätkusuutliku kasutamise ja elujõulisemad maapiirkonnad. Samal ajal on vaja alustada põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise poliitika põhjalikku läbivaatamist, sest ka need on ühed ühise põllumajanduspoliitika vahenditest.

Mis järgmisena juhtus?

Arvamusi kokkuvõtvat aruannet esitleti konverentsil „Euroopa põllumajanduse edendamine: uus lähenemisviis“, mille korraldas 29. novembril 2011 Varssavis eesistujariik Poola.

RIIGIABI

Riigiabi põllumajandussektoris

Selles peatükis antakse ülevaade praegu Euroopa Liidu (EL) tasandil kehtivatest põllumajanduslikest riigiabimeetmetest.

Põllumajandussektoris kehtivad riigiabi eeskirjad tuginevad kolmele põhimõttele:

4. nad järgivad konkurentsipoliitika üldiseid põhimõtteid;
5. nad peavad olema kooskõlas ELi ühise põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikaga;
6. nad peavad ühilduma ELi rahvusvaheliste kohustustega, iseäranis Maailma Kaubandusorganisatsiooni põllumajanduslepinguga.

Nende põhimõtete tulemuseks on **mõned vaid põllumajandussektoris kehtivad õigusaktid**. Põllumajandussektorit defineeritakse kui [Euroopa Liidu toimimise lepingu lisas I](#) loetletud toodetega kauplemist ja nende tootmist. Teisest küljest ei ole mõned ELi konkurentsipoliitika üldised õigusaktid põllumajandussektori riigiabi jaoks olulised (näiteks vähese tähtsusega abi eeskirjad).

*

Vaba ja moonutamata konkurentsüsteem on üks Euroopa Liidu üldpõhimõtetest. ELi riigiabipoliitikaga soovitakse tagada

- vaba konkurents,
- vahendite tõhus jaotus ja
- ELi turu ühtsus,

austades samal ajal Euroopa Liidu rahvusvahelisi kohustusi.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 39 määratletakse ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid. Ühise põllumajanduspoliitika ning selle rakendamise erimeetodite väljatöötamisel peab arvesse võtma põllumajandusliku tegevuse eripära, mis tuleneb

- põllumajanduse erilisest struktuurist ning põllumajanduspiirkondade struktuurilistest ja looduslikest erinevustest;
- vajadusest viia asjakohaseid kohandusi ellu järk-järgult;
- tõsiasi, et põllumajandus kujutab endast kogu rahvamajandusega tihedalt seotud sektorit.

Hinnates liikmesriikide taotlusi riigiabi määramiseks põllumajandussektoris ja kohaldades ühte Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 2 ja 3 nimetatud erandit, järgib komisjon **ühenduse suuniseid riigiabi kohta põllumajandussektoris**, mis kehtivad alates 1. jaanuarist, 2007.

[>> Mis on ühenduse suunised? \[EN\]](#) [18 KB]

[>> Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandussektoris](#)

Põllumajandussektoris antava riigiabiga seonduvad konkreetsed juhtumid kuuluvad komisjoni tasandil [põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi \[EN\]](#) vastutusalasse.

Põllumajanduslik riigiabi = igasugune riigiabi, sealhulgas maksulaadsetest lõivudest rahastatavad abimeetmed, mida antakse põllumajandustoodete tootmis-, töötlemis- ja turustamistegevuse jaoks.

Põllumajandustooted = tooted, mis on loetletud [Euroopa Liidu toimimise lepingu lisas I](#) ; tooted, mis kuuluvad kombineeritud nomenklatuuri (CN) koodide 4502, 4503 ja 4504 (korkmaterjalist tooted) alla; töödeldud põllumajandustooted, mille puhul töötlemisel saadav toode on samuti põllumajandustood; ning piima ja piimatooteid jälgendavad või asendavad tooted, välja arvatud tooted, millele on osutatud nõukogu 1999. aasta 12. detsembri määruses (EÜ) nr 104/2000 kalandus- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta.

Riigiabi põllumajandussektoris: õigusaktid

Riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja

majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks

[Komisjoni teatis, millega muudetakse ühenduse riigiabi meetmete ajutist raamistikku praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks](#)

Komisjoni teatis – [Ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks \[EN\]](#) (konsolideeritud versioon)

[Pressiteadaanne](#) (28.10.2009)

[Küsimused ja vastused \[EN\]](#)

Põllumajandussektorit käsitlevad õigusaktid

- [Komisjoni 2006. aasta 15. detsembri määrus \(EÜ\) nr 1857/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist põllumajandustoodete tootmisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes ning millega muudetakse määrust \(EÜ\) nr 70/2001](#)

Määrus võimaldab liikmesriikidel anda mitmesugust põllumajanduslikku riigiabi, ilma komisjonilt eelnevalt nõusolekut küsimata.

- [Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris aastateks 2007–2013](#)

Need suunised hõlmavad peamisi riigiabi liike: investeerimisabi, keskkonnaabi, katastroofiabi jne.

- [Komisjoni 2007. aasta 20. detsembri määrus \(EÜ\) nr 1535/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris](#)

Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euronit ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjonis kindlaks määratud suurust, mis on umbes 0,75% liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest. Alates 2008. aasta 1. jaanuarist võivad liikmesriigid anda kõnealuse määrusega kooskõlas olevat abi, ilma et komisjon peaks selleks eelnevalt nõusoleku andma, kuid liikmesriigid on siiski kohustatud esitama andmed, mis kinnitavad, et nõudeid on täidetud.

2005. aasta 1. jaanuari ja 2008. aasta 30. juuni vahel antud vähese tähtsusega abi, mis täitis kõnealuse määruse jõustumiseni põllumajandustoodete tootmise sektoris kehtinud määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimusi, käsitati Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87¹ lõike 1 kriteeriumidele mittevastavana ja vabastati seega asutamislepingu artikli 88² lõike 3 kohasest teatamiskohustusest.

Olulised üldised õigusaktid, mis kehtivad ka põllumajandussektoris

Loe Euroopa Komisjoni [konkurentsieemaliselt veebileheküljelt riigiabi käsitlevate ELi õigusnormide kohta \[EN\]](#)

Menetluseeskirjad

Loe Euroopa Komisjoni [konkurentsieemaliselt veebileheküljelt riigiabi käsitlevate ELi õigusnormide kohta \[EN\]](#)

---

¹ Muudeti Lissaboni lepinguga, Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis artikkel 107.

² Muudeti Lissaboni lepinguga, Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis artikkel 108.

Põllumajandusliku riigiabi eeskirjade läbivaatamine

Põllumajandussektori riigiabile kehtivad õigusaktid aeguvad 2013. aasta 31. detsembril ning on seetõttu praegu läbivaatamisel.

Läbi vaadatakse järgmised õigusaktid:

- [Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris](#)
- [Põllumajanduse grupierandi määrus](#)
- [Teatevormide määrus](#)
- [Vähese tähtsusega abi määrus](#)

Läbivaamine on osa [riigiabi ajakohastamisest \[EN\]](#) ja seejuures võetakse arvesse uusi eeskirju, mis hakkavad põllumajandusele ja maaelu arengule kehtima [ajavahemiku 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku jõustumisel \[EN\]](#).

Üldisem teave läbivaatamise kohta sisaldub järgmistes tegevuskavades:

>> [Suuniste ja põllumajanduse grupierandi määruse tegevuskava \[EN\]](#) [323 KB]

>> [Vähese tähtsusega abi tegevuskava \[EN\]](#) [179 KB]

Avalik arutelu

Euroopa Komisjon kutsub kõiki huvirühmi üles avaldama arvamust eeskirjade kohta, mis kehtivad põllumajanduse ja metsandusega seotud riigiabi uurimisele. Arvamuste esitamise tähtaeg on 20.03.2013.

Konsultatsioon riigiabimeetmete kohta

põllumajandussektoris [Konsultatsioon on lõppenud!]

Pealkiri

Konsultatsioon riigiabimeetmete kohta põllumajandussektoris:

- Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris aastateks 2007–2013 (ELT C 319/1, 27.12.2006, edaspidi „ühenduse suunised”)
- Komisjoni 15. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1857/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist põllumajandustoodete tootmisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 70/2001 (ELT L 358/3, 16.12.2006, Põllumajanduse grupierandi määrus, edaspidi „grupierandi määrus”)
- Lisade muutmine komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusel (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse komisjoni määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140/1, 30.4.2004)
- Komisjoni 20. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1535/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris (ELT L 337/35, 21.12.2007, edaspidi „vähese tähtsusega abi määrus”)

Poliitikavaldkond

Põllumajandus ja maaelu areng

Sihtrühmad

Institutsioonid, avaliku sektori asutused, kodanikud, ettevõtted, organisatsiooni ja kõik teised huvirühmad, keda põllumajanduse riigiabi meetmed mõjutavad, on oodatud konsultatsioonis kaasa lööma. Eriti oodatakse arvamusi sellistelt riiklikelt ametiasutustelt, mis nimetatud õigusaktide kohaldamisalasse jäävate riigiabi meetmetega tegelevad.

Konsultatsiooniperiood

20.12.2012 – 20.03.2013

Konsultatsiooni eesmärk

Ühenduse suunised, grupierandi määrus ja vähese tähtsusega abi määrus aeguvad 31. detsembril 2013. aastal. Need õigusaktid tuleb seega läbi vaadata.

Kõnealune läbivaatamine on osa Euroopa Komisjoni [riigiabi ajakohastamise algatusest \[EN\]](#), millega alustati poliitilist arutelu riigiabi kontrolli ajakohastamise üle.

Seda läbivaatamist peab nägema ka uute eeskirjade valguses, mis hakkavad kehtima maaelu arengule programmiperioodil 2014–2020. Kõnealuste eeskirjade üle peetakse praegu läbirääkimisi õigusloome protsessis, tuginedes komisjoni ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, mille komisjon esitas 2011. aasta oktoobris osana [2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika ettepanekute paketist \[EN\]](#). Seetõttu on vaja põllumajandussektoris antava riigiabi õiguslik alus läbi vaadata.

Kõnealuste eeskirjade põhjalik läbivaatamine võib ka aidata komisjonil kontrollimise ajal koondada tähelepanu riigiabi juhtumitele, mis võivad põhjustada kõige suuremaid

konkurentsimoonutusi siseturul. Samuti soovib komisjon lihtsustada riigiabi eeskirju nii, et oleks võimalik otsuseid kiiremini langetada.

Kõnealuse konsulteerimise eesmärk on saada teavet ühenduse suuniste, grupierandi määruse, vähese tähtsusega abi määruse ja teatevormide kohaldamise kohta. Võttes arvesse vähese tähtsusega abi määruse võrdlemisi sõltumatut toimimist, on koostatud kaks küsimustikku – **üks vähese tähtsusega abi määruse ja teine muude meetmete kohta.**

Ühenduse suunised ja grupierandi määrus sisaldavad mitmesuguseid meetmeid, millest paljud on seotud [maaelu arengu määruse \(EÜ\) nr 1698/2005](#) sätetega . Mõjuhinnangut käsitlev avalik konsultatsioon, mis korraldati pidades silmas komisjoni ettepanekuid ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide kohta 2020. aastaks, hõlmas ka maaelu arenguga seotud küsimusi. Et vältida segadust teabega ja kattumisi eelmise mõjuhinnanguga, keskenduvad ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlevad küsimustikud meetmetele, mis ei ole maaelu arenguga seotud (osa IV ühenduse suunistest ja asjakohased grupierandi määruse artiklid). Küsimustiku täitjatel on võimalus vajaduse korral viidata [vastustele, mis anti eelpool mainitud, juba lõppenud konsultatsiooni käigus](#) [\[EN\]](#).

Täiendavat teavet läbivaatamise kohta leidub järgmistes tegevuskavades:

- [Ühenduse suuniste / grupierandi määruse / teatevormide tegevuskava \[EN\]](#)
[323 KB]
- [Vähese tähtsusega abi tegevuskava \[EN\]](#) [179 KB]

Kuidas oma arvamust esitada?

Olete oodatud küsitlusi täitma ühes ELi ametlikus keeles. Siiski oleks soovitatav täita küsitlus ühes komisjoni töökeeles (inglise, prantsuse või saksa keeles), et komisjonil oleks võimalik neid kiiremini töödelda.

Te ei pea vastama kõigile küsimustele. Kui mõni küsimus teid ei puuduta, jätke see vastamata.

Palume ka osutada, kas täidate küsimustikku kui kodanik, organisatsioon või avaliku sektori asutus.

Kui teie organisatsioon on registreeritud [läbipaistvusregistris](#), siis kirjutage küsimustiku esimesele leheküljele ka oma tunnusnumber. Kui teie organisatsioon ei ole läbipaistvusregistris registreeritud, siis saate selle [registreerida nüüd](#). Registreerimata organisatsioonide vastused küsimustikele avaldatakse eraldi.

Komisjonini jõudnud küsimustikud koos saatja andmetega avaldatakse sellel veebilehel, välja arvatud juhul, kui küsimustiku täitja ei soovi oma andmete avaldamist, kuna see kahjustaks tema põhjendatud huve. Sel juhul võidakse küsimustik avaldada anonüümselt.

Lugege kindlasti ka [isikuandmete kaitse põhimõtteid](#) [17 KB] , milles on kirjas, kuidas teie isikuandmeid ja täidetud küsimustikku kasutatakse.

Konsultatsiooniga seotud dokumendid

- [Ühenduse suunised](#)
- [Grupierandi määrus](#)
- [Lisade muutmise rakendusmäärusel nr 794/2004, mis käsitleb põllumajandus- ja metsandussektoris antavast riigiabis teatamist](#)
- [Vähese tähtsusega abi määrus](#)

Küsimustik

>> [Laadi alla vähese tähtsusega abi määrust käsitlev küsimustik](#) [84 KB]

>> [Laadi alla ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlev küsimustik](#)

 [157 KB]

Viitedokumendid

Täiendavat teavet on võimalik leida veebileheküljelt [„Riigiabi põllumajandussektoris“](#) [\[EN\]](#).

Kontaktandmed

Vastutav talitus:

European Commission

Directorate-General for Agriculture and Rural Development

Unit M.2 – Competition

E-post:

agri-state-aid-consultation@ec.europa.eu

Postiaadress:

European Commission

Directorate-General for Agriculture and Rural Development

Unit M.2 - Competition

Rue de la Loi 130

05/94A

B-1049 Brussels

Belgium

Konsultatsiooni käigus saadud vastuste arv

Ei ole veel saadaval.

Saadud vastused

Ei ole veel saadaval.

Konsultatsiooni tulemused ja edasised sammud

Avalik arutelu annab huvirühmadele võimaluse komisjonile oma arvamust avaldada juba poliitikakujundamise varajases staadiumis. Komisjoni talitused kavatsevad küsimustike vastused sellel veebileheküljel ka avalikustada.

Komisjon analüüsib saadud vastuseid ning esitab seejärel kehtivate eeskirjade läbivaadatud variandid.

KVALITEEDIPOLIITIKA

Euroopa Liidu (EL) põllumajandustoodete

kvaliteedipoliitika

Kvaliteediküsimustega puutuvad kokku kõik põllumajandustootjad ja ostjad, olgu siis tegu põhinõuetele vastavate kaupade või kõrge kvaliteediga toodetega, mille tootmises on Euroopa esirinnas. ELi põllumajandustootjad peavad konkurentsivõime ja kasumlikkuse säilitamiseks tähelepanu pöörama just oma toodete kõrgele kvaliteedile.

ELi õigusaktidega on kehtestatud ranged nõuded, mis garanteerivad kõigi Euroopa toodete standardid. Lisaks on ELil olemas kvaliteedikavad, mis aitavad tarbijal ära tunda tooted ja toiduained, mille toore on kasvatatud ja mis on toodetud rangete eeskirjade järgi.

ELi kvaliteedikavad, mis annavad kvaliteedigarantii

- **Kaitstud päritolunimetus (KPN) ja kaitstud geograafiline tähis (KGT)**
  - [põllumajandustoodete ja toiduainete jaoks \[EN\]](#)
  - [veinide ja piiritusjookide jaoks \[EN\]](#)
- **Garanteeritud traditsiooniline toode**
  - [põllumajandustoodete ja toiduainete jaoks \[EN\]](#)
- **[Mahepõllumajandus](#)**
- **[Äärepoolseimad piirkonnad \[EN\]](#)**: tooted, mis on iseloomulikud Assooridele, Kanaari saartele, Prantsuse Guajaanale, Guadeloupele, Réunioni saarele, Madeirale ja Martinique'i saarele.

Andmebaas [DOOR](#) sisaldab tootenimesid, mis on registreeritud kaitstud päritolunimetuse, kaitstud geograafilise tähise või garanteeritud traditsioonilise tootena, ning ka tootenimesid, mille puhul registreerimist parajasti taotletakse.

[E-BACCHUS](#) on liikmesriikides ja kolmandates riikides toodetud veinide andmebaas, mis sisaldab Euroopa Ühenduses kaitstud geograafilisi tähiseid.

ELi kvaliteedikavad tegutsevad turul kõrvuti üha suureneva arvu riiklike ja erasektori [sertifitseerimissüsteemidega \[EN\]](#).

Lisaks julgustavad **Euroopa turustusnormid** ELi põllumajandustootjaid tootma teatava, tarbija ootustele vastava kvaliteediga tooteid. Kõnealused normid võimaldavad võrrelda sama toote erineva kvaliteediga variantide hindu. Samuti tagatakse sel viisil tarbijale kvaliteedi miinimumnõuded ja aidatakse kaasa siseturu ja rahvusvahelise kaubanduse toimimisele.

Turustusnormid asendavad mitmeid riiklikke standardeid ja neid reguleeritaks [ühise turukorraldusega](#).

Kuidas ELi põllumajandustoodete kvaliteedipoliitikast kõige rohkem kasu saada?

Et teavitada tarbijaid paremini põllumajandustoodete omadustest, on tarvis midagi ette võtta – põllumajandustootjatel ja tarbijatel tuleb aidata uuesti omavahel suhtlema hakata. Kvaliteedimärkide süsteemid peavad olema kasutajasõbralikumad ja selgemad ning ELi poliitika peab olema ühtsem. Need on peamised soovitusel, mis anti 28. mail 2009. aastal vastu võetud [põllumajandustoodete kvaliteedipoliitikat käsitlevas Euroopa Komisjoni teatises](#).

Peale nende strateegiliste suuniste andmist esitles komisjon 2010. aasta detsembris [seadusandlikke ettepanekuid ja suuniseid \[EN\]](#).

Loe täiendavat teavet [ELi kvaliteedipoliitika ajaloo \[EN\]](#) ja [2008. aasta konsultatsiooni \[EN\]](#) kohta või vaata taustdokumente.

Geograafilised tähised ja traditsioonilised tooted

Euroopa Liidu (EL) kolm kvaliteedikava – kaitstud päritolunimetus (KPN), kaitstud geograafiline tähis (KGT) ja garanteeritud traditsiooniline toode – edendavad ja kaitsevad kvaliteetsete põllumajandustoodete ja toiduainete nimesid.

Järgmised ELi kvaliteedikavad julgustavad mitmekesise põllumajandustoodangu valmistamist, kaitsevad tootenimetusi väärkasutuse ja jäljendamise eest ning aitavad tarbijaid, andes teavet toote eripärade kohta:

- **kaitstud päritolunimetus (KPN)** – hõlmab põllumajandustooteid ja toiduaineid, mis on toodetud, töödeldud ja valmistatud kindlas geograafilises piirkonnas, kasutades tunnustatud oskusteavet;
- **kaitstud geograafiline tähis (KGT)** – hõlmab põllumajandustooteid ja toiduaineid, mis on tugevalt seotud kindla geograafilise piirkonnaga. Vähemalt üks tootmise, töötlemise või valmistamise etapp peab toimuma selles piirkonnas.
- **garanteeritud traditsiooniline toode** – rõhutab toote traditsioonilisust koostise või tootmisviisi poolest.

Kuidas leida juba registreeritud või parajasti registreerimisprotsessi läbivaid tootenimetusi?

- Seda saate uurida kaitstud päritolunimetusi, kaitstud geograafilisi tähiseid ja garanteeritud traditsioonilisi tooteid koondavast andmebaasist [DOOR](#).

Kuidas tootenime registreerida?

3. Tootjate rühm peab toote täpselt määratletud tingimuste järgi defineerima.
4. Taotluse edastamine:
  - kui olete **ELi** tootja, siis peaksite saatma taotluse vastavale riiklikule ametiasutusele: [nimekiri ELi liikmesriikide vastavatest ametiasutustest \[EN\]](#) [162 KB]. Taotlejate rühmad, kes peavad täitma koonddokumendi, peaksid järgima [taotlejatele koostatud juhendit](#) [35 KB];
  - kui olete **väljaspool ELi paiknev** tootja, ning kui toote nimi on teie asukohamaal kaitstud, siis saate [täita veebipõhise taotluse kasutades andmebaasi DOOR](#) või saata taotluse komisjonile isiklikult või oma riikliku ametiasutuse vahendusel.

Kuidas registreerimiseks esitatud nime vaidlustada?

- Kui olete **ELis paiknev** üksikisik või organisatsioon, siis saatke oma vastuväide vastavale riiklikule ametiasutusele: [nimekiri ELi liikmesriikide vastavatest ametiasutustest \[EN\]](#) [162 KB].
- Kui olete **väljaspool ELi paiknev** üksikisik või organisatsioon, siis saate [esitada vastuväite veebipõhiselt kasutades andmebaasi DOOR](#) või saata vastuväite komisjonile isiklikult või oma riikliku ametiasutuse vahendusel.

Kes vastutab kontrolli eest?

- Ametiasutused/kontrolliasutused, kes **tagavad tingimuste täitmise:** vt andmebaasist [DOOR](#) iga konkreetse toote eest vastutavat asutust.
- Pädevad asutused **turul:** vt [nimekirja \[EN\]](#) [178 KB]

Kas kaitstud päritolunimetuse, kaitstud geograafilise tähise ja garanteeritud traditsioonilise toote kvaliteedikavadele on olemas edenduskampaania?

Olemas on erasektori korraldatavad edenduskampaaniad, millest mõnesid [ELi komisjon kaasrahastab \[EN\]](#).

- www.qualitivi.com [FR]

Intellektuaalomandiõigused

Intellektuaalomand viitab õigustele, mis on seotud inimeste loomingulise tegevuse tulemustega, nende hulka kuuluvad näiteks leiutised, kirjandus- ja kunstiteosed, sümbolid ja disainilahendused. Intellektuaalomand jagatakse tavaliselt kahte kategooriasse: autoriõigused ja tööstusomand. Tööstusomandiõigused hõlmavad leiutiste patente, kaubamärke, tööstusdisainilahendusi, sordikaitset, ja loomulikult ka geograafilisi tähiseid. Intellektuaalomandi valdajal on juriidiliselt tunnustatud pädevus lubada ja/või keelata teistel teatud viisidel oma intellektuaalomandit kasutada.

Milline on Euroopa Liidu üldine poliitika intellektuaalomandi suhtes?

16. juulil 2008. aastal võttis Euroopa Komisjon vastu teatise tööstusomandiõiguste strateegia kohta, et tagada Euroopale tulevasteks aastateks kvaliteetne tööstusomandiõiguste süsteem. Euroopa Liidul on intellektuaalomandiõigusi vaja oma kvaliteedipoliitika ja uuenduste kaitseks, et olla maailmamajanduses konkurentsivõimeline ning võidelda võltsimise ja piraatlusega.

Millised intellektuaalomandiõiguste liigid on kõige olulisemad põllumajandussektorile?

Põllumajanduses on kõige olulisemad intellektuaalomandiõiguste liigid geograafilised tähised ja ühenduse sordikaitse. Geograafiliste tähiste pakutav kaitse keskendub nimede vale kasutamise ennetamisele, kuna see võib tarbijaid eksitada põllumajandustoodete päritolu ja nende kvaliteedi või omaduste suhtes.

3. TEOREETILINE TAUST

Töö teoreetilises osas antakse ülevaate olulisematest funktsionaalsetest tõlketeooriatest, hüpertekstist ja hüperlinkidest ning püüdlustest selge keele poole tekstides. Funktsionaalsed teooriad valiti seepärast, et töö autori arvates sobivad need tarbetekstide tõlkimiseks kõige paremini ning neid kasutatakse töö neljandas osas tõlkeprobleemidele lahenduse leidmiseks. Hüpertekste ning selget keelt käsitlevad osad annavad baasi hüperlinke ja kantseliiti puudutavate tõlkeprobleemide lahendamiseks analüüsis.

3.1 Funktsionaalsed tõlketeooriad

1970ndatel ja 1980ndatel aastatel hakkasid seni valitsenud lingvistiliste tõlketeooriate kõrvale tekkima funktsionaalsed ja kommunikatiivsed käsitlused, millest tuntumad on Katharina Reissi tekstitüüpide teooria, Hans J. Vermeeri *skopos*-teooria, Justa Holz-Mänttari tõlkegevuse mudel ja Christiane Nordi tõlkepõhine tekstianalüüs (Munday 2008: 72).

Kõige varajasem funktsionaalse suuna teoreetikutest oli Katharina Reiss (2000: 17, 25), kelle kohaselt määrab just tekstitüüp ära tõlkija lähenemisviisi tekstile ning on peamiseks mõjuriks tõlkemeetodi valikul. Reiss eristab kolme tekstitüüpi: informatiivsed ehk sisule orienteeritud tekstid, ekspressiivsed ehk vormile orienteeritud tekstid ja operatiivsed ehk mõjule orienteeritud tekstid³ (Reiss 2000: 25; Munday 2008: 72). Sisule

---

³ Tekstitüüpide alguses saksakeelses käsitluses (Reiss, Vermeer 1984: 206) kasutab Reiss ise variante *informativ*, *expressiv* ja *operativ*. Erroll F. Rhodesi tõlkes (Reiss 2000) on aga kasutatud termineid *content-focused*, *form-focused* ja *appeal-focused* (selle asemel, et kasutada variante *informative*, *expressive* ja *operative* nagu on teinud näiteks Jeremy Munday (2008)). Otsustasin esitada mõlemad variandid, kuna esimene neist on eesti keeles levinum (nt magistritöödes) ja identifitseerib liigituse autori (vt Möldre 2008: 8); teise variandi kasuks räägib aga terminite sisuline selgus.

orienteeritud tekstide näidetena toob Reiss (2000: 27) välja näiteks järgmised tekstiliigid: pressiteade, uudis, ärikiri, kasutusjuhend, ametlik dokument, leping, aruanne, erialane kirjandus humanitaarvaldkondades, loodusteadustes ja muudes tehnilistes valdkondades. Sisule orienteeritud tekstidena liigituvad ka magistritöös tõlgitud veebitekstid. Vormile orienteeritud tekstidena nimetab Reiss (2000: 35, 39–40) proosakirjandust ja luulet ning mõjule orienteeritud tekstidena näiteks reklaam- ja propagandatekste.

Tekstitüübi järgi tuleb valida ka tõlkestrateegia. Reissi (2000: 30–31) sõnul peab sisule orienteeritud tekstide puhul enim järgima algtekstis sisalduva teabe ja sisu olemasolu sihttekstis, teisisõnu – kõige olulisem on edasi anda teave. Samuti on Reiss seisukohal, et sisule orienteeritud teksti puhul peab domineeriv olema sihtkeel, kuna kõige olulisem on lugejale teksti sisu edasi andmine ja seda saab kõige paremini teha tema emakeeles.

Reissi tekstitüpoloogial põhinev lähenemine juhatas sisse 1980ndatel kanda kinnitanud funktsionaalsed teooriad ning seda on vaadeldud ka kui ühte varasematest funktsionaalsetest teooriatest, kuna see viis tõlketeooria edasi madalamatelt lingvistilistelt tasanditelt ja isegi sõnade mõjust ning võttis suuna arutlustele tõlke suhtluseesmärgi üle (Munday 2008: 71, 74).

1970ndatel võttis Hans Vermeer kasutusele termini *skopos* (kr k „skopos” – eesmärk), millega tähistas tõlke ja tõlketegevuse eesmärki (Munday 2008: 79). Vermeeri (Reiss, Vermeer 1984: 76–105) *skopos*-teooria kohaselt on tõlkimisel kõige tähtsam saavutada tõlke eesmärk. Kuidas täpselt mingit teksti tõlgitakse sõltub seetõttu konkreetse tõlke eesmärgist. *Skopos* ehk eesmärki mõjutab ka see, kellele tõlge on suunatud ehk kes on tõlke vastuvõtjad. Samuti ei pruugi terve tekst täita ühte eesmärki – tekstiosadel võib olla ka erinev *skopos*. Näiteks töös tõlgitud tekstis oli enamike tekstiosade eesmärk teabe edastamine, kuid mõnes tekstiosas anti ka juhtnööre millegi tegemiseks (näiteks tootenime registreerimiseks või registreerimiseks esitatud nime vaidlustamiseks).

Vermeeri *skopos*-teooria järgi on tegemist tõlkega ka juhul, kui lähteteksti ja sihtteksti eesmärgid on erinevad (Munday 2008: 80). Reiss (2000: 89–90) seevastu arvab, et kui sihttekst teenib mingit kindlat eesmärki, mis on erinev lähteteksti eesmärgist, siis tuleks kaaluda, kas kõnealust sihtteksti saab üldse tõlkena käsitleda. Magistritöös lähtutakse selles osas Vermeeri *skopos*-teooriast ja loetakse tõlkeks ka muutunud eesmärgiga sihttekst. Mitmed lähteteksti osad on aegunud ning seetõttu ei ole sihtteksti eesmärk näiteks enam juhendav, vaid dokumentaalne.

Kuna tõlkel võib funktsionaalsetest teooriatest lähtuvalt olla mitmeid eesmärke, siis peab see eesmärk enne tõlkima asumist olema kindlalt määratletud. Vermeer (2012: 199) on seisukohal, et kui vähegi võimalik, peaks tõlke tellija andma tõlkijale teavet tõlke eesmärgi ja muude konkreetse tõlketellimusega seotud tingimuste kohta. Tihtipeale ei ole tõlke eesmärk sõnaselgelt kirjas, kuna tellimus ise annab piisavalt teavet (Vermeer toob näitena ärikirja tõlkimise, mille kohta saab eeldada, et tõlke tellinud ettevõtte kasutab seda oma tarbeks). Tõlke kaaskirja olulisusest (eriti algajatele tõlkijatele) on kirjutanud ka Christiane Nord (Munday 2008: 82–83).

Justa Holz-Mänttari tõlketgevuse mudel suhtub tõlkimisse kui eesmärgist ajendatud inimestevahelisse suhtlusesse (Munday 2008: 77). Holz-Mänttari (1984: 105–111) sõnul võib tõlketgevuses olla hulk osalisi, kellel kõigil on oma ülesanne, motivatsioon, kavatsused, ootused jne, kuid nad kõik töötavad ühe peamise eesmärgi suunas (selle peaks kindlaks määrama tõlkeprotsessi algataja). Ta nimetab tõlkeprotsessis kuut võtmetähtsusega osalist ning nende rolle:

- tõlkeprotsessi algataja (*Translations-Initiator*), kes tõlget vajab;
- tellija (*Besteller*), kes tõlkijalt tõlke tellib;
- lähteteksti autor (*Ausgangstext-Texter*), kes koostab teksti, millest tõlkija lähtuma hakkab;

- tõlkija (*Translator*), kes koostab sihtteksti;
- sihtteksti kasutaja (*(Ziel-)Text-Applikator*), kes sihttekstiga töötab või seda mingil viisil kasutab;
- sihtteksti adressaat (*(Ziel-)Text-Rezipient*), kellele on suunatud tõlke sõnum.

Veel üks funktsionaalse tõlketeooria esindaja, Christiane Nord (Munday 2008: 82–85), paneb samuti rõhku tõlke eesmärgile sihtkultuuris ja -keeles, kuid pöörab rohkem tähelepanu lähtetekstile ning selle analüüsile. Ta jagab tõlked kaheks: dokumentaalsed tõlked ja instrumentaalsed tõlked. Dokumentaalsete tõlgete eesmärgina näeb ta lähtekultuuri autori ja vastuvõtja vahelise suhtluse edastamist sihtkultuuri vastuvõtjale, mille juures on arusaadav, et tegemist on tõlkega (näiteks ilukirjandustõlge). Instrumentaalse tõlke puhul on oluline täita suhtluseesmärk. Tõlge toimib sel juhul sihtkultuuris iseseisva sõnumi edastamise vahendina ning sõnumi vastuvõtja ei pea olema teadlik, et tegemist on tõlkega. Instrumentaalse tõlke puhul ei pea lähteteksti ja sihtteksti funktsioon tingimata ühtima. Magistritöös tõlgitud teksti puhul on samuti tegemist instrumentaalse tõlkega, kuna oluline on sihtteksti adressaatidele teabe edastamine ning lugejad ei pea teadma, et algselt koostati tekst teises keeles.

Nord (Munday 2008: 82–83) töötas välja mudeli, mida tõlketudengid saaksid erinevate tekstide tõlkimisel kasutada, ning rõhutas kolme funktsionaalset lähenemist, mis on algajatele tõlkijatele tarvilikud: kaaskirja analüüs, lähteteksti analüüs ja tõlkeprobleemide funktsionaalse hierarhia järgmine. Neid funktsionaalseid lähenemisi kasutatakse magistritöös tõlkeprobleemide analüüsimiseks ja lahendamiseks.

Nord (2008: 47–48) leiab, et kuna alles alustavatel tõlkijatel ei saa olla piisavalt kogemusi, et pelgalt algteksti ja kliendi põhjal otsustada, millist funktsiooni sihttekst peab täitma, siis on neile oluline tõlke kaaskirja olemasolu, mille alusel on võimalik lähte- ja

sihtteksti profiile võrrelda ja otsustada, kas neis on erinevusi. Kaaskirjas peaks sisalduma järgnev teave:

- sihtteksti adressaat/adressaadid;
- sihtteksti vastuvõtu eeldatav aeg ja koht;
- meedium, mille kaudu sihttekst edastatakse;
- teksti loomise või vastuvõtu motiiv.

Seda teavet analüüsides on tõlkijal võimalik teha oletusi suhtlusfunktsiooni kohta, mida tekst täitma peaks.

Järgmise sammuna peale kaaskirja analüüsi näeb Nord (Munday 2008: 83) lähteteksti analüüsi, mis aitab valida tõlkestrateegiad. Nord annab ühe võimaliku variandina lähteteksti analüüsimiseks rea tekstisiseseid tegureid:

- teema;
- sisu;
- eeldatavad taustateadmised;
- kompositsioon: mikro- ja makrostruktuur;
- mittekeelelised elemendid (nt illustratsioonid);
- sõnavara (nt terminoloogia);
- lausestruktuur;
- suprasegmentaalsed omadused (nt rõhk).

Kolmanda olulise lähenemisena nimetab Nord (Munday 2008: 83–84) tõlkeprobleemide funktsionaalset hierarhiat. Nordi hierarhias tuleb kõigepealt määrata kindlaks:

- tõlke funktsioon (dokumentaalne või instrumentaalne);
- elemendid, mida peab sihtteksti vastuvõtja jaoks kohandama (kaaskirja põhjal);
- tõlkestiil, ehk kas tõlge peaks järgima lähte- või sihtkultuuri tavasid;

Alles seejärel tegeletakse teksti probleemidega madalamatel lingvistilistel tasanditel (lähteteksti analüüsides).

3.2 Hüpertekst ja hüperlingid

Hüperteksti idee käidi välja juba 1945. aastal, kui Vannevar Bush kirjeldas süsteemi, mis võimaldaks säilitada teavet sellisel viisil, et seda saaks kiirelt ja paindlikult kasutada, ning kus oleks võimalik teabeühikuid üksteisega siduda. 1965. aastal võttis Ted Nelson kasutusele termini „hüpertekst“, mida ta kasutas kirjeldamaks süsteemi Xanadu, kus säilitataks kõik kunagi kirjutatud tekstid ja ka nende erinevad versioonid ning tekste oleks võimalik omavahel linkidega ühendada. Esimene hüpertekstil põhinev ja reaalselt töötav süsteem arendati välja juba 1967. aastal, kuid möödus paarkümmend aastat, enne kui hüperteksti kasutamine laiemalt levis (Nielsen 1995: 33–39, 63–66). 1989. aastal leiutas Tim Berners-Lee hüpertekstil põhineva veebi (WorldWideWeb) ning alates 1990ndate keskpaigast, mil veebilehitsejad üldsusele kättesaadavaks said, hakkas veebi – ja seeläbi ka hüperteksti – kasutamine kiiresti levima (Liu 2008: 2–3).

Magistritöö jaoks tõlgitud teksti puhul on tegemist veebitekstiga ehk veebileheküljel avaldatud tekstiga, milles hüpertekstile omaselt sisalduvad hüperlingid. Hüperlingid ehk lingid võimaldavad hüpertekstis ühelt tekstilt teisele liikuda. Klikkides hüperlingina markeeritud tekstiosale või sõnale viiakse lugeja hüperlingiga teksti külge seotud ehk lingitud veebileheküljele. Askehave ja Nielsen (2004: 25) jagavad lingid kaheks: struktuursed (*structural*) ja seostavad (*associative*) lingid. Struktuursed lingid organiseerivad veebilehekülje teavet hierarhiliselt, näiteks viies veebisaidi koduleheküljelt teistele sellel saidil sisalduvatele veebilehekülgedele. Seostavate linkide kaudu saab lugeja lisateavet, näiteks võib komisjoni teatisest rääkivas lauses sisalduda link teatise enda juurde. Lingid ei ole tekstis pelgalt navigeerimiseks: kui tekstis on link, siis see tähendab, et lingitud teave on oluline täiendus teabele, mida just loeti.

Töö jaoks tõlgitud materjal sisaldas hulgaliselt hüperlinke, mille kaudu saab olulist täiendust tekstis juba esitatud teabele. Võime internet kaudu erinevale teabele ligi pääseda ei vasta aga võimele seda teavet mõista (Hale 2012: 136). Teksti saab linkida erinevaid lehekülgi, kuid kui lingitud leheküljel olev tekst on võõrkeeles, mida lugeja ei mõista, ei ole talle lingist kasu.

Hüperteksti ja hüperlinkide kohta on palju käsitlusi, mis tegelevad näiteks linki sisaldava ja lingitud teabe suhtega või võimalustega, mida hüpertekst pakub tõlkijale teabe otsimiseks, kuid töö autor ei suutnud leida materjali, mis annaks nõu või arutleks probleemi üle, kuidas tõlkija peaks toimima, kui lähtetekstis lingitud lehekülge sihtkeeles olemas ei ole. Hüperlinkide teemat on lühidalt puudutatud Marika Poola (2010) magistripjekstis „Hüperteksti tõlkimise aspekte Eesti ja Saksa majutusettevõtete veebisaitide võrdleva analüüsi näitel. Väike eesti-saksa hotellisõnastik”, kus mainiti hüperlinkide kohta ära, et kuna hüperlingid raskendavad tekstis orienteerumist (lugeja peab otsustama, kas lugeda edasi või minna lingitud leheküljele), siis tuleks lugejale signaliseerida, millisele leheküljele hüperlink viib (Poola 2010: 19) ning et linkide kirjeldused tuleks kasutajate jaoks arusaadavalt ja ootuspäraselt formuleerida (Poola 2010:8).

Hüperteksti käsitledes kasutatakse töös termineid „veebisait” ja „veebilehekülg”. Neil terminitel on erinev tähendus: „veebisaidi” defineerib „Eesti keele seletav sõnaraamat” (EKSS) (2009) kui „ühise veebiaadressi algusosaga veebilehekülgede kogumi”, „veebilehekülg” on „veebis kindlat aadressi omav dokument, mis võib sisaldada teksti, pilte, helisid, programme v. viiteid teistele lehekülgedele”. Magistritöö kontekstis mõeldakse põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebisaidi all seega veebilehekülgede kogumit, mille tunnuseks on veebiaadress algusega ec.europa.eu/agriculture/.

3.3 Püüdlused selge keele poole

Funktsionaalsed, oma eesmärgi täitvad tekstid ei ole ainult tõlketeoreetikute pärusmaa – neile on üha enam hakanud tähelepanu pöörama ka laiem üldsus. Riigiametite, kohtute, pankade ja paljude muude asutuste koostatud tekstid on sageli juba lähtekeeles kirjutatud nii keeruliselt, et inimestel on raske nende sisust aru saada. 2013. aasta emakeelepäeval kurtis keelekoolitaja Loone Ots (Ots 2013: 10), et avaliku sektori keel on küll normiliselt veatu, kuid väga keerukas. Seda põhjusel, et „inimesed ei tea enam, mis on keeles õige. Ega isegi, mis on hea.” Teadmatusest või harjumusest koostatakse tekste, mis ei ole tegelikult funktsionaalsed – tekst, mille eesmärk on inimest teavitada, kaotab tõenäoliselt oma mõtte, kui selle sisu jääb ebaselgeks või on eksitav. Võib vaielda, et tekst võibki olla koostatud eesmärgiga inimesi segadusse ajada, kuid üldjuhul on selline tegevus taunitav või koguni seadusevastane (vt Reklaamiseadus §4 (Riigikogu 2008), Ravimiseadus §10 ja §84 (Riigikogu 2004)), seega jääb see variant siinkohal kõrvale ja lähtutakse eeldusest, et teksti eesmärk on siiski nii teksti koostaja kui vastuvõtja poolt vaadatuna sama.

Reaktsioonina arusaamatutele tekstidele on tekkinud selge keele liikumine, mille eesmärk on edendada selget keelekasutust. Katrin Hallik (2011: 1) defineerib selget keelt kui keelt, „mis on muudetud keskmisele inimesele arusaadavaks. Selgest keelest on eemaldatud ebavajalik keerukus, kuid alles on jäetud stiil. See on lugejakeskne keel.” Selge keele kasutamist propageeriv rahvusvaheline organisatsioon Plain Language Association InterNational ehk PLAIN sõnastab selge keele olemuse järgmiselt: „Selge keel on suhtlus, mis on koostatud eeldatavat lugejas- või kuulajaskonda silmas pidades ning selleks, et inimesed mõistaksid teavet, mis on nende elu jaoks oluline” (autori tõlge) (PLAIN 2009: lõik 1). Kuigi selge keele liikumine on suunatud teksti koostajatele, ei ole põhjust, miks nende põhimõtteid ei võiks kasutada ka tõlkijad neil puhkudel, kui tegemist

on instrumentaalse tõlkega. Hallik (2011: 1) märgib, et segamini ei tohiks ajada selget keelt (*plain language*) ja arekeelt (*simple language*), millest esimest kirjeldab ta kui kõigile inimestele mõeldud lihtsa ja selge vormiga ning ühemõttelist keelekasutust. Arekeelt defineerib EKSS (2009) kui keelt, mis on lihtsustatud, kergesti loetav ja mõistetav (näiteks arengupuudega inimeste tarvis). Autori töös kasutatakse terminit „selge keel” Halliku esitatud tähenduses ehk lihtsa ja selge keelekasutuse tähistamiseks.

Selgest keelest rääkis teise maailmasõja lõpul juba George Orwell (1946), kuid laiemalt hakkas liikumine levima 1980ndatel Ühendkuningriigis, Ameerika Ühendriikides ja Kanadas (McBeth 2002: 9-11). Tänapäeval on selget keelekasutust propageerivad organisatsioonid juba mitmeid: Clarity, juba kord mainitud Plain Language Association InterNational ehk PLAIN (rahvusvaheline), Center for Plain Language (USA), Plain English Plus (Austraalia), Association of Swedish Language Consultants (Rootsi), Português Claro (Portugal) (Hallik 2011: 1-2). Ka mõned institutsioonid on aru saanud selge keelekasutuse olulisusest ning astunud samme olukorra parandamiseks, näiteks on Euroopa Komisjon (2010) välja andnud selge keele juhise, kus antakse töötajatele soovitusi tekstide koostamiseks. Komisjonis käib alates 2010. aastast ka selge kirjutamise kampaania, millega juhitakse tähelepanu vajadusele hoiduda keerulisest ja kantseililikust keelest ning kirjutada selgelt. 2009. aastal komisjonis korraldatud personaliuuringus selgus, et uuemad ametnikud oleksid meeeldi nõus end selgemas keeles väljendama, kuid nende vanemad kolleegid eelistavad ja propageerivad järeleproovitud viise, mis on aga tihti kantseililikud ja keerulised (Crowther 2012: 17–18).

Õigusteaduste professor, ameeriklasest selge keele edendaja Joseph Kimble (2002: 45) soovitab sõnakasutuses vältida õiguskeele žargooni, lugedes sinna kuuluvaks formalismid, tarbetud ladinakeelsed väljendid ja muu taolise; samuti peaks tema arvates selge keele huvides vältima õiguskeeles levinud sõnapaare ja -kolmikuid (nt *any and all*)

ning paljusõnalisi fraase (nt *in the event that*). Kokkuvõtlikult saab öelda, et ta soovitab vältida kantseliiti, mis on levinud väljend paljusõnalise, keeruka ja mitmeti mõistetava teksti kohta (Pullerits 2010: 5). Ka eestikeelsetes õigustekstides on kantseliit laialt levinud, sellele viitavad õiguskantslerite sõnavõttud (Allar Jõks 2004; Indrek Teder 2010), milles kurdetakse, et kantseliit segab õigusselgust. Kuid õiguskeelt imiteerides jõuab kantseliit ka muudesse žanridesse, näiteks ajakirjandusse (Künstler 2012). Eestis küll ametlikku selge keele liikumist ei ole, kuid sarnaseid nõuandeid ametikeele selgemaks muutmiseks annavad näiteks Keelehooldekeskus ja Eesti Keele Instituut. Keelehooldekeskuse väljaandes „Kuidas hoiduda kantseliidist” (Pullerits 2010: 9–37) leidub mitmeid selge keele liikumise nõuannetega sarnaseid juhiseid. Egle Pullerits soovib muu hulgas teha lühemaid või liigendatud lauseid, paigutada kokkukuuluvad sõnad lähestikku, jätta ära tühi- ehk tugiverbid ning vältida nimisõnastamist ehk kasutada võimalusel nimisõna asemel tegusõna. Sõnavarast soovib Pullerits vältida ametitekstides levinud tarbetuid vormeleid (nt „käesolev”) ja viitefraase (nt „eelnev” ja „järgnev”); hoiduda nugsõnalistest üldlaienditest (nt „praktiliselt”) ja pidada piiri võõrsõnadega; ning arvestada, et liigne sõnade kordamine teeb teksti kantseliitlikuks. Pullerits esitab ka hulga tegu-, nimi-, omadus-, kaas- ja määrsõnu, mille liigne või vale kasutamine muudab teksti bürokraatiamaiguliseks.

Ka eurotekste tõlkides peab jälgima, millise tekstiliigiga on tegu ning käituma vastavalt – laiale lugejaskonnale mõeldud tekste tõlkides tuleb jälgida, et need täidaksid oma funktsiooni ning edastaksid teavet võimalikult selges keeles.

4. TÕLKEPROBLEEMIDE ANALÜÜS

Töö analüütiline osa on jagatud viide ossa, millest esimeses koostatakse tõlkele kaaskiri, kolm järgmist käitlevad tõlkemustandis tuvastatud probleeme ning viiendas esitatakse analüüsi põhjal tehtud järeldused. Kaaskirjas määratletakse sihtteksti adressaat, vastuvõtu eeldatav aeg ja koht ning teksti loomise ja vastuvõtu motiiv. Kaaskirja on vaja defineerimaks sihtteksti funktsiooni, mida kasutatakse tõlkeprobleemide analüüsimisel ja lahendamisel. Teises osas käsitletakse hüperlinke ning võimalusi nende funktsiooni säilitamiseks sihttekstis. Kolmandas osas uuritakse, kuidas informeerida sihtteksti lugejat teksti vastuvõtu aja erinevusest ja aegunud teabest. Neljandas osas on vaatluse all tõlkemustandis sisaldunud kantseliitlikud sõnad ja väljendid. Kantseliidi kasutamise põhjuste teadasaamiseks kõrvutatakse tõlkemustandi lauseid, mis sisaldasid kantseliitlikke sõnu ja väljendeid, lähteteksti lausetega ning see osa analüüsist on kõige mahukam ja põhjalikum. Analüüsi viiendas osas esitatakse järeldused.

Näidetes on ingliskeelne lähtetekst esitatud kaldkirjas. Kui lähtetekstile järgneb nooltega (→) osutatult kaks sihtteksti lauset, siis esimene neist on tõlkemustandis kasutatud variant, mida korrigeeritakse, ning teine lõplik sihtteksti variant. Näidetest on eemaldatud lähte- ja sihttekstis kasutatud tekstivormistus (kirja suurus, paksem kiri). Samuti on näitelausetest eemaldatud hüperlingid ja neid tähistav tekstialune joon (v.a. hüperlinke käsitlevas osas 4.2) Paksemat kirja kasutatakse käsitletava sõna või tekstiosa esiletoomiseks.

4.1 Kaaskiri

Kuna töö autor valis töös kasutatavad lähtetekstid ise ja nende tõlkimine ei ole seotud konkreetse tellimusega, siis puudub ka tellija esitatud kaaskiri. Imiteerimaks reaalselt

tõlkeolukorda tuleb kaaskiri siiski koostada. Tõlkijad puutuvad tihti kokku olukorraga, kus tõlkel kaaskiri puudub, mistõttu tuleb lähtuvalt olemasolevast teabest mõtteline kaaskiri ise kokku panna ehk olemasoleva teabe põhjal oletada, kellele lähtetekst on suunatud, millises situatsioonis seda edastatakse ning miks on lähteteksti tarvis.

Nordi (2008: 47–48) nimetatud vajalikest kaaskirjapunktidest on ilmne meedium, mille kaudu sihtteksti edastada kavatsetakse – selleks on veebisait, täpsemalt Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebisait.

Ülejäänud punktide jaoks peab läbi vaatama lähteteksti, millest selguvad sihtteksti vastuvõtu eeldatav aeg ja koht. Kuna lähtetekst on edastatud internetis veebisaidil, mida ka aeg-ajalt uuendatakse, siis on teksti (nii lähte- kui ka sihtteksti) vastuvõtu ajana tõenäoliselt mõeldud perioodi, mil veebisaidil sisalduv teave on veel aktuaalne. Vastuvõtu aeg ei ole kõigi tekstiosade puhul sama, kuna neis sisalduv teave on ajaliselt erineva kehtivusega. Näiteks konsultatsioonide jaoks kogutavate täidetud küsimustike korjamise kohta käiv teave kehtib kuni konsultatsiooni lõpuni – pärast konsultatsiooni lõppu ei ole see teave enam aktuaalne, vaid pigem dokumentaalne. Sihtteksti vastuvõtu kohta ei ole täpselt võimalik kindlaks määrata, kuna veebis leiduvat teavet võib lugeda kõikjal maailmas. Kuna aga teave on suunatud Euroopa Liidu liikmesriikidele ning teavet sisaldav tekst tõlgitakse eesti keelde, võib oletada, et see on suunatud Euroopa Liidu liikmesriikides tegutsevatele eesti keelt kõnelevatele Euroopa Liidu kodanikele.

Lähtetekst asub põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebisaidil, mistõttu võib eeldada, et tekstis sisalduv teave on suunatud just nendes valdkondades tegutsevatele inimestele. Uurides lähteteksti sisu, mis koosneb maaelu arengu, otsetoetuste, müügiarendusmeetmete, riigiabi ja kvaliteedipoliitika kohta käivast teabest, võib väita, et lähtetekst on suunatud maaelu arenguga tegelevatele inimestele ja põllumajandustootjatele ning inimestele, kes soovivad end nende teemadega kiiresti kurssi viia. Pärast lähteteksti

adressaatide kindlakstegemist tuleb mõelda, kas sihtteksti adressaadid on sama profiiliga või erinevad. Teades, et Euroopa Liidu tegevuspõhimõtted kehtivad ühtmoodi kõigile liikmesriikidele, võib eeldada, et ka eestikeelse sihtteksti adressaadid on maaelu arenguga tegelevad inimesed ja põllumajandustootjad ning inimesed, kes end nende teemadega kiiresti kurssi soovivad viia.

Lähteteksti põhjal on teksti loomise motiiv kodanike ja ettevõtjate teavitamine Euroopa Liidus kehtivatest põllumajandustoetustest ja -meetmetest ning maaelu arengu poliitikast üldiselt. Lähteteksti vastuvõtu motiiv on teabe saamine nimetatud teemade kohta, mida seejärel võidakse kasutada tekstis loetletud põllumajandustoetuste taotlemiseks. Sihtteksti loomise motiiv on sama teabe edastamine eesti keelt kõnelevatele Euroopa Liidu kodanikele, et tagada võrdsed võimalused kõigile liidu kodanikele ning kindlustada neile võimalus saada põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna tegevuspõhimõtete kohta teavet oma emakeeles. Sihtteksti vastuvõtu motiiv on sarnane lähteteksti vastuvõtu motiiviga – saada teavet kõnealuste põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna teemade kohta, mida seejärel võidakse kasutada tekstis loetletud põllumajandustoetuste taotlemiseks. Teksti lugejad ehk adressaadid on eesti keelt kõnelevad Euroopa Liidu kodanikud, kes ei valda (piisavalt) mõnda muud keelt, kuid soovivad samuti Euroopa Liidu asjades kaasa rääkida, abi taotleda või oma toodangut Euroopas paremini müüa.

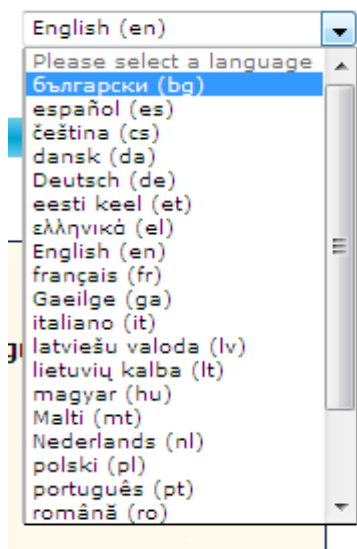
Kõige keerulisem on sõnastada sihtteksti funktsiooni. Kuna tegemist ei ole konkreetse tellimusega, mille puhul määraks tõlke funktsiooni kindlaks tellija, siis jääb siinkohal teksti funktsiooni üle otsustamine töö autori kättesse. Võttes arvesse sihtteksti adressaate ja nii teksti koostamise kui ka vastuvõtmise motiivi, on kõige sobilikum üldine funktsioon järgmine: edastada võimalikult selgelt ja arusaadavalt adressaatidele vajalik

teave. Tekstiosade täpne funktsioon on kohati erinev, näiteks üks tekstiosa kirjeldab vastuvõetud teatist ning teises antakse juhiseid küsimustiku täitmiseks.

4.2 Hüperlinkide funktsiooni säilitamine sihttekstis

Kui soovitakse järgida funktsionaalsete tõlketeooriate põhimõtteid ning eesmärgiks on seatud selge ja arusaadava sihtteksti loomine, siis peaks kõik osad tekstis töötama selle eesmärgi saavutamise nimel. Nagu Askehave ja Nielsen (2004: 25) märkisid, tähendab tekstis sisalduv link, et lingitud teave on tekstis sisalduvale oluline täiendus. Lähtetekstis sisalduvad hüperlingid juhivad lugeja lähtekeeles kirjutatud lisateavet andvate tekstideni. Ka sihtteksti hüperlingid peaksid tegema sama, kuna lugeja ei pruugi lähteteksti keelt (piisavalt) osata ning sel juhul muutub hüperlink tema jaoks kasutuks. Siinkohal tekibki probleem, kuna mitte alati ei ole tekst, milleni lähteteksti hüperlink viib, sihtkeelde tõlgitud.

Kuna Euroopa Liidus on 23 töökeelt ning paljusid tekste tõlgitakse kõikidesse neist keeltest või vähemalt osadesse neist keeltest, siis on Euroopa Liidu dokumente tõlkides alati hea võimalus, et lehekülg või dokument, milleni hüperlink juhatab, on ka sihtkeeles kättesaadav. Kui on tegemist Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidega, siis on lehekülje üleval paremas nurgas olemas rippmenüü, kus saab valida, mis keeles lehekülg kuvatakse (vt näide 1).

Näide 1. Keelevalikuga rippmenüü

Teine võimalus teada saada, kas lehekülg on soovitud keeles kättesaadav, on veebiaadressi kaudu. Kui lehekülje aadressi sees on keeletähis (inglise keele puhul „en”), tuleb see asendada enda soovitud keele tähisega (eesti keele puhul „et”) (vt näide 2) – eri keeles, kuid sama sisuga veebileheküljed on Euroopa Liidu institutsioonide puhul sarnase veebiaadressiga, muutub ainult keeletähis.

 eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:EN:NOT

 eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:ET:NOT

Näide 2. Keeletähis veebiaadressis

Lähtetekstis oli kokku 117 hüperlinki, mis viisid veebilehekülgedele, millest 42 olid samal kujul kättesaadavad ka eesti keeles. Sellisel juhul saab sihtteksti lisada hüperlingi, mis viib täpselt samasuguse teabeni, nagu lähtekeele hüperlink:

In this context and taking into account the Court of Auditors' concerns, the approach for designating the intermediate LFAs was substantially reviewed: according to Article 50.3 (a) of [Council Regulation \(EC\) No 1698/2005](#) intermediate LFAs are those suffering from natural handicaps, which do not tend to change over time, removing the reference to the socio-economic criteria used in the past. → Selles kontekstis ja võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja kriitikat vaadati põhjalikult läbi tavaliste ebasoodsamate piirkondade kindlaksmääramise viis: [nõukogu määruse \(EÜ\) nr 1698/2005](#) kohaselt on tavalised ebasoodsamad piirkonnad need, mis asuvad püsivates ebasoodsates looduslikes tingimustes; puudub varem kasutatud viide sotsiaal-majanduslikele kriteeriumidele.

Toodud näite puhul viib nii lähte- kui sihttekstis sisalduv hüperlink Euroopa Liidu õigusakte ja teisi avalikke dokumente sisaldavale Eur-Lexi veebileheküljele, kus asub nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005. Leheküljel sisalduv teave on sama, kuid erinevas keeles.

Alati ei ole aga materjalid kõigis keeltes kättesaadavad (paljudel puhkudel on lehekülg saadaval ainult inglise, saksa ja prantsuse keeles) ning ka selle magistritöö jaoks tõlgitud materjali hulgas oli palju hüperlinke, mida samaväärse sihtkeelse lingiga asendada ei saanud (sama veebilehekülge ei olnud eestikeelsena olemas).

Sellisel puhul oli tõlkijal kolm võimalikku tegutsemisvarianti:

1. jätta hüperlink samaks (viib lugeja tema jaoks võõrkeelse tekstini);

2. kustutada hüperlink (lugeja ei saagi teada, et lähtetekstis anti lisateavet);
3. asendada lähteteksti hüperlink teise hüperlingiga, mis viib küll sihtkeelsele leheküljele, kuid see lehekülg ei ole samaväärne kui lähtetekstis lingitud lehekülg (uus hüperlink viib lugeja tekstini, mis käsitleb küll sama teemat, aga näiteks mitte samas mahus).

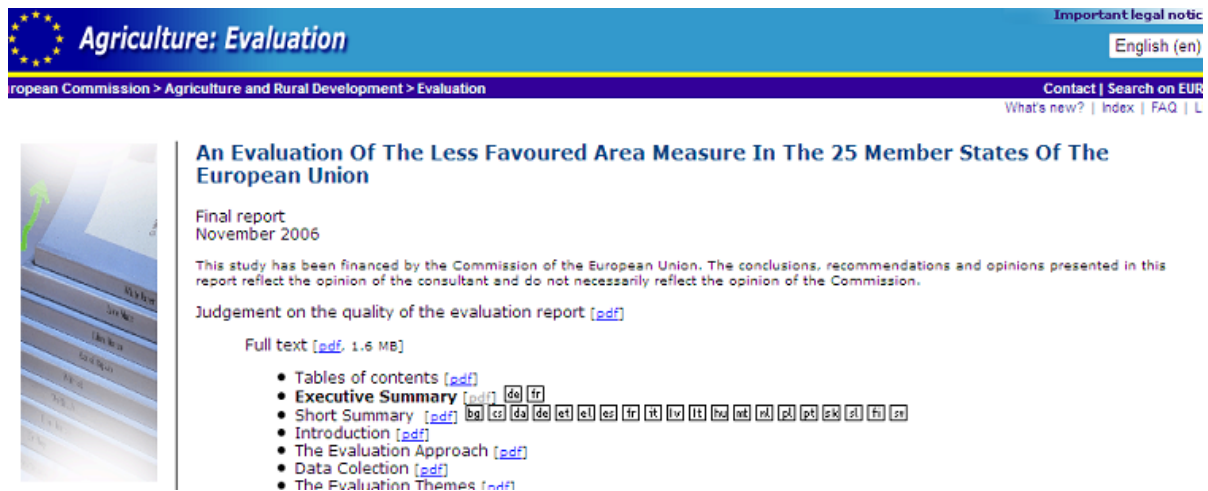
Töö autor eelistas oma tõlkes kasutada neid variante mudeli 3–1–2 järgi. Kui hüperlingi asendamiseks ei leidunud linki, mis viinuks samasuguse sihtkeelse leheküljeni, siis esimese variandina püüti lähteteksti hüperlink asendada lingiga leheküljele, millel olev teave ei olnud küll täpselt sama, kuid andis teema kohta siiski lisainformatsiooni. Sel puhul pidi aga internetist leidma lehekülje, mis vajalikku teavet sisaldaks. Veebis leidub tõenäoliselt sobivaid lehekülgi kõigi lähtetekstis olnud hüperlinkide asendamiseks, kuid kuna tõlkides peab pidama kinni tähtaegadest ning tavaliselt on tähtajad lühikesed, siis ei saa tõlkijalt oodata terve veebi läbiotsimist sobivate hüperlinkide leidmiseks. Eesmärk on küll jõuda lõpptulemusena tekstini, mis täidaks maksimaalselt oma funktsiooni, kuid reaalses tööolukorras tuleb alati arvestada ka ajaliste võimalustega. Seetõttu otsustas tõlkija olukorras, kus lähtetekstis lingitud lehekülge sihtkeelsena olemas ei olnud, asendada lähteteksti hüperlingi sihttekstis lingiga mõnele muule teema kohta lisateavet pakkuvale leheküljele ainult siis, kui lähtetekstis lingitud leheküljel oli lisateavet pakkuvale leheküljele viide:

The Commission departments launched the LFA review exercise by way of an [independent evaluation concluded in November 2006](#). → Komisjoni talitused alustasid LFA-abikava läbivaatamist [sõltumatu hindamisega, mis lõppes 2006. aasta novembris](#).

Selles näites viib lähteteksti hüperlink leheküljele, kus räägitakse ebasoodsamate piirkondade meetme hindamisest Euroopa Liidu 25 liikmesriigis. Veebileheküljel esitatakse hindamisaruanne nii täisteksti kui ka osadena. Täistekst ja enamus osadest on saadaval ainult inglise keeles (kommenteeritud kokkuvõte ka saksa ja prantsuse keeles), kuid lühike kommenteeritud kokkuvõte on saadaval 20 keeles, sealhulgas eesti keeles (olemasolevad keelevariandid on esitatud kastikeste sisse paigutatud keeletähistena, mis

toimivad hüperlinkidena) (vt näide 3). See materjal sobib sihtteksti juurde, kuna annab hindamisest lühikese eestikeelse kokkuvõtte. 75 lingitud leheküljest, mille eestikeelset varianti olemas ei olnud, asendati sihttekstis 13 mõne muu sama teemat käsitleva leheküljega.

Näide 3. Veebilehekülg hüperlinkidega (hüperlinkidena toimivad allajoonitud tekstiosad ja kastikestesse paigutatud keeletähised).

Kui hüperlingi asendamiseks ühtegi varianti ei olnud, siis jäeti hüperlink muutmata, kuna sel juhul näeb teksti lugeja, et lisateave on olemas ja vajaduse korral saab selle näiteks tõlkida lasta. Hüperlink jäeti muutmata 62 korral. Et säästa lugeja aega ja anda talle juba enne hüperlingile vajutamist teada, et ta viiakse võõrkeelse (kõnealuses tõlkes ingliskeelse) teksti juurde, lisati sihttekstis hüperlingi taha märge [EN]. Näide:

A more detailed description of these options is available at the [consultation paper published on 22 May 2008](#). → Nende variantide üksikasjalikumalt kirjeldust saab lugeda [22. mail 2008. aastal avaldatud aruteludokumendist \[EN\]](#).

Hüperlink jäeti muutmata ka siis, kui lingitud leheküljel oli mitmeid viiteid sama teemat käsitlevatele sihtkeelsetele lehekülgedele, kuid lähtetekstis hüperlingina markeeritud tekst ei võimaldanud neist ühtegi asendamiseks valida:

The Communication is asking Member States to undertake testing of these criteria to better assess the likely impact. [More on the Communication](#) → Teatistes palutakse liikmesriikidel kriteeriumeid katsetada, et hinnata paremini nende tõenäolist mõju. [Rohkem infot teatise kohta \[EN\]](#)

Näites viitab hüperlingina markeeritud tekst sellele, et lehekülj, millele lugeja hüperlingi kaudu juhitakse, annab rohkem teavet teatise kohta. Lähtetekstis lingitud leheküljel on teatis ise, tehniline lisa, mõjuhinnang, pressiteade, kokkuvõte kodanikele ning kokkuvõtlik teave abi parema suunamise kohta (vt näide 4).

Communication from the Commission: "Towards a better targeting of the aid to farmers in areas with natural handicaps"

available [pdf] in: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#)

Technical annex: Technical details for possible common criteria available [pdf] in: [en](#)

Impact assessment:

Text available [pdf] in: [en](#)

Annexes: 1(1) available [pdf] in: [en](#) / 1(2) available [pdf] in: [en](#) / 2-7 available [pdf] in: [en](#) / 8-12 available [pdf] in: [en](#)

Summary available [pdf] in: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#)

Press release available in: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#)

Citizens' summary available [pdf] in: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#)

Newsletter available [pdf] in: [en](#)

Näide 4. Veebilehekülj hüperlinkidega mitmete erinevate veebilehekülgedele.

Eestikeelsena on leheküljel hüperlinkide kaudu kättesaadavad teatis ise, mõjuhinnangu kokkuvõte, pressiteade ja kokkuvõte kodanikele. Kõik need dokumendid on kindla teema kohta ega vasta lingi kirjeldusele, kus lubati „rohkem infot teatise kohta”, mis viitab erinevale teabele. Teine variant probleemi lahendamiseks oleks olnud valida üks neljast sihtkeeles kättesaadavast dokumendist ning sisestada sihtteksti hüperlink ainult ühe dokumendi veebiaadressiga, kuid see oleks võtnud lugejalt võimaluse saada muud teatise kohta käivat teavet. Kui jätta link samaks, nii et lugeja viiakse ingliskeelsele leheküljele, siis isegi kui lugeja inglise keelt ei oska, saab ta keelemärgise järgi jõuda ülalnimetatud eestikeelsete dokumentideni. Sellise valiku puhul on puuduseks risk, et keelemärgist EN nähes ei avagi inglise keelt mitteoskav inimene hüperlinki. Siiski otsustati töös lingi muutmatajätmise kasuks, kuna mõeldi lugejate peale, kellel lisateavet väga vaja on ning

kes on teabe saamiseks nõus võõrkeelset teksti ka kellelgi teisel tõlkida laskma (mistõttu nad avaksid ka ingliskeelse lingi).

Hüperlink kustutati ainult ühel korral, nimelt siis kui link ei töötanud (lingitud veebilehekülg ei olnud enam kättesaadav) ning ei olnud võimalik teada saada, millise teabeni see link viis:

Read more on the [history of the EU quality policy](#) and the [2008 consultation](#) or have a look at the [background documents](#). → Loe täiendavat teavet [ELi kvaliteedipoliitika ajaloo \[EN\]](#) ja [2008. aasta konsultatsiooni \[EN\]](#) kohta või vaata taustdokumente.

4.3 Sihtteksti lugeja teavitamine teksti vastuvõtu aja erinevusest

Lähteteksti esimesel tõlkimisel (ehk tõlkemustandis) oli mitmel pool tähelepanuta jäänud tõik, et osa materjalist oli aegunud – leheküljel olnud teave ei olnud enam aktuaalne, nt räägiti „täna” vastuvõetud teatisest, kuigi teatis võeti vastu juba kaua aega tagasi, või konsultatsiooniks arvamuste saatmisest, kuigi konsultatsioon oli juba lõppenud. Esselink (2001, viidatud Cronini 2003: 14 järgi) on märkinud, et mitmekeelse veebilehekülje sisu sünkroonis hoidmine raske. Sama kehtib ka Euroopa Liidu institutsioonide kohta, eriti arvestades, et seal töötatakse 23 ametlikus keeles ning avalikustatava teabe hulk on iga päev väga suur.

Aegunud tekst võib lugejat teabe kasutamisel eksitada, mistõttu peaks sihtteksti lugejat teksti vastuvõtu aja erinevusest ning teabe aegumisest informeerima. Aegunud teavet sisaldava teksti tõlkimiseks tuvastas töö autor kolm varianti: juhtida tähelepanu teksti koostamise ajale ja muuta sihtteksti ajavorme; juhtida tähelepanu teksti koostamise ajale ja jätta ajavormid samaks; või lisada sihtteksti märged, mis teavitab lugejat teksti aegumisest.

Tõlkija oli seisukohal, et lugejale on tekst kõige selgem siis, kui ajavormid vastavad tegelikkusele. Näide:

*As a complement to **today's** Communication on better access for rural areas to modern information and communication technologies, the Commission is **organising** an EU conference on broadband in*

Turin (Italy) on 2-3 April 2009. → Lisaks **tänasele** teatisele, mis käsitleb paremat juurdepääsu kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades, **organiseerib** komisjon 2.–3. aprillil 2009 Torinos (Itaalia) lairibaside alase ELi konverentsi. → Lisaks **3. märtsi 2009. aasta** teatisele, mis käsitleb paremat juurdepääsu kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades, **organiseeris** komisjon 2.–3. aprillil 2009. aastal Torinos (Itaalia) lairibaside alase ELi konverentsi [EN].

Selle näite puhul oli lähtetekst ilmselt avaldatud teatise vastuvõtmise päeval, mis tingis ka sõnakasutuse. Jättes tähelepanuta fakti, et teksti vastuvõtu aeg on muutunud, tõlgiksime me sihtteksti lause alguse kui „lisaks tänasele teatisele”. Teksti eesmärk on aga anda teavet selle kohta, mil viisil maapiirkondades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale juurdepääsu on edendatud ning kõnealune teatis on osa sellest edendustegevusest. Kui lugeja tahab otsida lisainformatsiooni ja kõnealust teatist üles leida, siis otsides „täna” teatist – ehk siis teatist, mis on vastu võetud päeval, mil see konkreetne isik veebileheküljel olevat teksti lugema sattus – ei leia ta vajaminevat teavet. Teksti eesmärgi täitmiseks peab esitatud teave olema täpne ja võimaldama lugejal viidatud allikani jõuda. Tõlkija pidi seetõttu kindlaks tegema, millisele teatisele tekstis viidati ning otsima üles selle teatise vastuvõtmise kuupäeva. Samuti tuli muuta ära ülejäänud tulevikule viitavad ajavormid, sest 2009. aasta on juba möödunud.

Alati ei olnud sihttekstis võimalik ajavorme muuta ning info aegumisest pidi märku andma muul viisil. Näide:

03/03/2009 - Connecting the 30% of the EU's rural population that has no high speed internet access should be a priority for achieving 'broadband for all' by 2010. → 03.03.2009 – Kui soovitakse 2010. aastaks teha lairibaühendus kõigile kättesaadavaks, siis peaks prioriteet olema lairibaühenduse viimine selle 30%-ni ELi maaelanikkonnast, kellel kiiret internetiühendust pole.

Seda lauset ei ole sihttekstis võimalik minevikuvormi panna, kuna lauses ei esitata fakte, vaid räägitakse tingivas kõneviisis tulevikust. Minevikuvormis saaksime näiteks lause: „Kui 2010. aastaks sooviti teha kõigile lairibaühendus kättesaadavaks, siis oleks pidanud prioriteet olema [---]”. Tõlkjal ei ole andmeid selle kohta, mis on olnud valdkonna prioriteedid viimase nelja aasta jooksul, seega ei saa ka moodustada lauset, mis jätab mulje nagu ei oleks lairibaühenduse viimine nimetatud 30%-ni ELi maaelanikkonnast olnud

eelnevatel aastatel prioriteediks. Seepärast ei saanud lauses ka ajavorme muuta. Näites toodud lause on võetud veebilehekülje postitusest, millele oli lisatud ka teksti avaldamise kuupäev. Lause ees olev kuupäev teavitab lugejat teksti koostamise ajast ning tõlkija ei pidanud lauset rohkem muutma, kuna info aegumisest on juba märku antud.

Nimetatud kahe variandi puhul tuli olla tähelepanelik, et nende kasutamine oleks veebilehekülje piires järjekindel – kui veebileheküljel tõlgitakse üks lause mineviku vormis, siis peavad ka teised sama teema kohta käivad ja samast ajast rääkivad laused olema mineviku vormis. Vastupidisel juhul aetakse lugeja segadusse ja kannatab teksti funktsionaalsus.

Kolmas variant aegunud teksti tõlkimiseks oli sihtteksti sellekohase märkuse lisamine. Nagu ka kahe esimese variandi puhul, oli selgi puhul oluline lehekülje piires järjekindluse hoidmine, mistõttu pidas tõlkija kõige paremaks lisada märke veebilehekülje pealkirja taha, kus lugeja seda kohe märkaks:

Consultation on the State aid instruments in the agricultural sector → Konsultatsioon
riigiabi meetmete kohta põllumajandussektoris **[Konsultatsioon on lõppenud!]**

Kuna lehekülje pealkirja juures märgiti ära, et teave on aegunud, siis ei olnud enam vajadust ülejäänud leheküljel sisalduvat teksti muutma hakata.

Teksti vastuvõtu eeldatava aja muutumisest andsid tekstis märku kasutatud aastaarvud. Euroopa Liidu tekste tõlkides tuleb aga tähelepanu pöörata ka aluslepingutele ja dokumentidele, mis võivad aja jooksul olla muutunud. Näiteks 1. detsembril 2009. aastal jõustunud Lissaboni lepinguga muudeti Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut (nüüd Euroopa Liidu toimimise leping), mille käigus muutus ka lepingusisene artiklite numeratsioon. Ka magistritöö jaoks tõlgitud tekstis puutus tõlkija kokku vana numeratsiooniga, näiteks:

*However, any de minimis aid granted between 1 January 2005 and 30 June 2008, which fulfils the conditions of Regulation (EC) No 1860/2004 applicable to the sector of agricultural production until the date of entry into force of this Regulation, shall be deemed not to meet all the criteria of **Article***

87(1) of the Treaty and shall therefore be exempt from the notification requirement of Article 88(3) of the Treaty.

Selles lauses räägitakse aluslepingu artiklitest 87 ja 88 ning esialgu ei tulnud tõlkijale pähe, et tegemist võib olla muutunud lepinguga. See selgus alles siis, kui tõlkija hakkas lepingu nimetatud artikleid otsima, et uurida, kuidas on lepingus tõlgitud termin „notification requirement”. Kuna aluslepinguid on mitu, siis aja säästmiseks otsiti Google’i otsingumootorit kasutades lehekülgi, kus sisalduks nii nimetatud artiklid kui ka otsitav termin. Selle tulemusel jõuti riigiabi reeglite veebileheküljele (Euroopa Liit 2011), kust selgus, et lähtetekstis räägitakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitest 87 ja 88 (Euroopa Liidu Teataja 2006: E 76–E 78), mis praegu jõus olevas Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis on vastavalt artiklid 107 ja 108 (Euroopa Liidu teataja 2010: C 83/91–C 83/93). Leitud teave, mis viitas lähteteksti aegumisele, tegi tõlkija tähelepanelikumaks ka ülejäänud lauses sisalduva teabe suhtes. Seetõttu kontrolliti ka määrust (EÜ) nr 1860/2004 ning selgus, et selle kehtivus lõppes 31. detsembril 2007. aastal.

Kuna selle lause tõlkimist mõjutavad mitmed eri aspektid – muutunud on teksti vastuvõtu aeg, teksti funktsioon ning lepingu numeratsioon –, siis tekkis küsimus, kuidas seda kõige paremini tõlkida. Taolise probleemisõlme lahtiharutamiseks saab kasutada Nordi tõlkeprobleemide funktsionaalset hierarhiat (Munday 2008: 83–84). Kõigepealt tuleb kindlaks määrata tõlgitava tekstiosa funktsioon ning seejärel hinnata, kas ja milliseid muudatusi on teksti vastuvõtja jaoks tarvis teha. Kõnealuses tekstiosas käsitletakse ajavahemikku, mis on juba möödunud, seega ei ole seal nimetatud tingimused enam kehtivad ja lõigu funktsioon ei saa enam olla juhtnööride andmine. Teabena võib keegi seda materjali siiski vajada ning seetõttu võib tekstiosa funktsiooniks lugeda vastuvõtja teavitamist varasemal perioodil jõus olnud nõuetest.

Kuna teksti vastuvõtu aeg on lähteteksti omast erinev ja vahepeal on toimunud olulised muutused, millest sihtteksti vastuvõtjal ei pruugi teadmisi olla, otsustati sihtteksti tema jaoks kohandada. Kõnealuses tekstiosas on viidatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 87 ja 88 (Euroopa Liidu Teataja 2006: E 76–E 78), mis praegu jõus olevas Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis on vastavalt artiklid 107 ja 108 (Euroopa Liidu teataja 2010: C 83/91–C 83/93). Tõlkija eeldas, et sihtteksti lugeja ei pruugi teada, millisest aluslepingust lauses räägitakse (lähtetekstis on aluslepingu pealkirja asemel kasutatud ainult „Treaty”). Seetõttu lisati sihtteksti ka lepingu nimi – Euroopa Ühenduse asutamisleping. Sihtteksti funktsiooniks oli seatud lugeja teavitamine varasemal perioodil jõus olnud nõuetest ja seepärast otsustati, et sihtteksti tuleks lisada ka viide praegu kehtivatest nõuetest. Üks võimalus selleks on teha joonealune märkus, mis juhiks lugeja tähelepanu Lissaboni lepingu järgselt sisse viidud muudatusetele ja tooks ära artiklite uued numbrid, nii et lugejal oleks neid vajaduse korral võimalik leida. Teine, infotehnoloogilisem lahendus oleks kasutada nn MouseOver funktsiooni, mille abil ilmuks tekstikastike, kui veebileheküljel kursoriga sõnale või väljendile (praegusel juhul „artikli 87” ja „artikli 88”) liikuda. Sellise lahenduse kasutamine nõuab tõlkija, tellija ja tõlkeprotsessi algataja head koostööd ning infotehnoloogia-spetsialisti kaasamist, kuid on teksti vastuvõtjale väga mugav. Kuna töö autoril ei olnud võimalik kaasata infotehnoloogia-spetsialisti ja magistritöö esitatakse ka paber kandjal, otsustati esimese variandi kasuks. Lõpptulemus, kus on ära muudetud ka ajavormid, on järgmine:

2005. aasta 1. jaanuari ja 2008. aasta 30. juuni vahel antud vähese tähtsusega abi, mis täitis kõnealuse määruse jõustumiseni põllumajandustoodete tootmise sektoris kehtinud määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimusi, käsitati **Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87¹ lõike 1** kriteeriumidele mittevastavana ja vabastati seega asutamislepingu **artikli 88² lõike 3** kohasest teatamiskohustusest.

---

¹ Muudeti Lissaboni lepinguga, Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis artikkel 107.

² Muudeti Lissaboni lepinguga, Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioonis artikkel 108.

Joonealusele märkusele ei ole lisatud märkust „tõlkija märkus”, kuna selle teksti puhul on tegemist instrumentaalse tõlkega (vt Munday 2008: 82) ning lugejal ei ole vaja teada, et tegu on tõlgitud tekstiga.

4.4 Kantseliit

Tõlkemustandis jäi silma palju kantseliitlikke sõnu ja väljendeid. Analüüsi neljandas osas selgitatakse välja, kui palju kantseliitlikku sõnavara tõlkija sihtteksti esimeses variandis kasutas ning kas kantseliidi kasutamisel joonistub lähteteksti suhtes välja kindel korrapära (nt teatud kantseliidile omase sõna kasutamine kindla lähtekeele sõna või konstruktsiooni tõlkimiseks).

Kantseliidi kasutamise analüüsimiseks kasutatakse Egle Pulleritsi (2010) brošüüri „Kuidas hoiduda kantseliidist”, kus on muu hulgas ära toodud levinud kantseliitlik sõnavara. Analüüsis otsitakse tõlkemustandist brošüüris loetletud sõnu ja väljendeid, analüüsitakse nende kasutamise põhjuseid ning parandatakse kantseliiti sisaldavad laused, kasutades Pulleritsi antud nõuandeid, „Õigekeelsussõnaraamatu” (ÕS 2006) soovitusi ning muid allikaid. Analüüs on jagatud osadeks sõnaliikide järgi, ning analüüsi jaotus kattub suurel määral Pulleritsi jaotusega (v.a „vastavalt“ ja poolt-tarind).

4.4.1 Tegusõnad

Kantseliiti kalduvatest tegusõnadest, mida tasuks vältida, on Pullerits (2010: 24–25) nimetanud kolme: läbi viima, omama, paika panema. Tegusõna „omama” väärkasutust tõlkemustandist ei leitud. Ühendtegu sõna „läbi viima” esines tõlkemustandis kolmel korral (vt lisa 1 tabel 1). EKSS (2009) annab „läbi viima” esimeseks tähenduseks „kusagilt läbi minema” ja teiseks tähenduseks „(takistustest hoolimata) teoks tegema”. ÕS (2006) ei soovita seda väljendit kasutada tähenduses „korraldama, (midagi) pidama”. Vaadeldes

kolme lauset, kus „läbi viima” esines, selgus, et neis kõigis saab soovimatu väljendi asendada mõtet õigesti edasi andva sõnaga „korraldama”. Näiteks:

*An evaluation study of the implementation of the Farm Advisory System **was carried out** for the Commission and published in December 2009.* → 2009. aasta detsembris avaldati komisjoni jaoks **läbi viidud** hindamisuuring põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi rakendamise kohta. → 2009. aasta detsembris avaldati komisjoni jaoks **korraldatud** hindamisuuring põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi rakendamise kohta.

Väljendverb „paika panema” esines tõlkemustandis neljal korral (vt tabel 1 lisa 2).

EKSS (2009) annab „paika panema” üheks tähenduseks „midagi selgeks tegema v. saama, kindlaks määrama”. Pullerits (2010: 25) ei väida, et seda tegusõna vales tähenduses kasutatakse, kuid märgib ära, et nii argikeeles kui bürokraatiaslängis on „paika panema” laialt levinud ning tarbetekstis oleks soovitav see asendada millegi muuga. Vaadeldes väljendverbi „paika panema” esinemist tõlkemustandis, võib näha, et kolmel korral neljast on seda kasutatud tähenduses „kindlaks määrama” ning selle saab edukalt asendada:

*The European Commission adopted today a Communication which **sets down** a proposed group of 8 criteria for a new classification of agricultural areas suffering from natural handicaps.* → Euroopa Komisjon kiitis heaks teatise, milles **pandi paika** kaheksa võimalikku uut kriteeriumi ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade liigitamiseks. → Euroopa Komisjon kiitis heaks teatise, milles **määrati kindlaks** kaheksa võimalikku uut kriteeriumi ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade liigitamiseks.

Ühel juhul on väljendverbi „paika panema” kasutamisega lause tähendus hoopis muutunud:

*In addition, Member States **apply** a range of specific eligibility criteria.* → Lisaks on liikmesriigiti **paika pandud** rida eriomaseid abikõlblikkuse kriteeriumeid.

Selle lause tõlget võib lugeda selge keele seisukohast ebaõnnestunuks, kuna lisaks tähenduse muutusele on aktiivsest lausest saanud passiivne lause – selge keele põhimõtete kohaselt tuleks aktiivseid lauseid alati passiivsetele eelistada, juhul kui tegija on lauses teada ja tema olemasolu oluline (Kimble 2002: 44–45). Lähteteksti lauses on öeldud, et liikmesriigid kohaldavad eriomaseid abikõlblikkuse kriteeriumeid, sihtteksti lauses on tähendus aga nihkunud: öeldakse, et liikmesriigid on teatud kriteeriumid paika pannud ehk kindlaks määranud. Ehkki ka kriteeriumide kindlaksmääramine viitab sellele, et neid peab jälgima, on lähteteksti lauses rõhk tegevusel, milleks on kriteeriumidest juhendumine.

Sihtteksti lauses on tähenduses aga justkui samm tagasi astunud ja räägitakse alles kriteeriumide kehtestamisest. Üheks põhjuseks, miks tõlkija on otsustanud lause ümber pöörata, võib olla soov vältida sõna „kohaldama”, mis kuulub õigusteaduse valdkonda ning mille tähendus ei pruugi alaga mitte kursis olevatele inimestele selge olla. Selgema tähendusega oleks näiteks „rakendama“, kuid eurokeeles tehakse rangelt vahet kohaldamisel ja rakendamisel: „kohaldama” tähendab „õigusaktist konkreetsel juhul juhinduma” (EKSS 2009) ning „rakendama” tähendab „õigusakti kohaldatavuse tagamiseks meetmeid võtma” (EKSS 2009). Kuna magistritöö käigus valmiva tõlke sihtgrupiks ei ole institutsioonide ega ametkondade töötajad, vaid kõik inimesed, kes põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebilehelt käsitletavate valdkondade kohta teavet otsivad, siis tuleb vasteks leida kõige optimaalsem variant, mis annaks edasi lause tähenduse ning oleks lihtsalt mõistetav. Sellise lahendusena on sobilik kasutada sõna „juhinduma“, mis annab piisava täpsusega edasi lause mõtte ning on samas tavakeele sõna. Selge keele huvides tuleb lause viia aktiivi:

Lisaks **juhinduvad** liikmesriigid reast eriomastest abikõlblikkuse kriteeriumidest.

Nende kahe tõlkemustandis esinenud ja kantseliidile omase ühendtegu sõna – „läbi viima” ja „paika panema” – kasutamist analüüsides ei saa nende kasutamisel välja tuua kindlat korrapära ega põhjust.

4.4.2 Nimisõnad

Kantseliidimaigulistest nimisõnadest on Pullerits (2010: 26) maininud kolme: ressurss, rida ja tingimus. „Ressurss” võib tähendada nii raha kui ka aega ning tihti kasutatakse seda tühisõnana, millest võib loobuda. Tõlkemustandis esines sõna „ressurss” kahel korral ja sarnases kontekstis (vt lisa1 tabel 3). Üks neist:

*In parallel with the CAP post-2013 reform process the Commission launched a wide-ranging consultation process with a view to defining the contours of a more targeted and ambitious promotion strategy which makes better use of the considerable **resources** of the agriculture and food sector in Europe.* → Samaaegselt 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessiga alustas komisjon laialdast konsulteerimisprotsessi, eesmärgiga määratleda sihipärasema ja ambitsioonikama

edendamise strateegia põhijooned, mis kasutaks paremini ära Euroopa põllumajandus- ja toiduainesektori märkimisväärsed **ressursse**.

Lähteteksti lausest ei ole aru saada, millistest ressurssidest täpsemalt on jutt – kas rahalistest, ajalistest või muudest. Seetõttu on keeruline leida lausesse konkreetsemat sõna. „Ressursid” võib asendada „vahenditega” – EKSS (2009) annab „vahend” esimeseks tähenduseks „ese, mille abil midagi tehakse v. saavutatakse, materiaalne asi” ning kolmandaks tähenduseks „raha, rahasummad, rahalised ressursid”. ÕS (2006) soovitab kolmandas tähenduses sõna „vahendid” vältida ja kasutada selle asemel näiteks „raha”, kuid olukorras, kus pole päris kindel, kas vahendite all mõeldakse rahalisi või muid vahendeid, on siiski tegu optimaalse vastega:

Samaaegselt 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessiga alustas komisjon laialdast konsulteerimisprotsessi, eesmärgiga määratleda sihipärasema ja ambitsioonikama edendamise strateegia põhijooned, mis kasutaks paremini ära Euroopa põllumajandus- ja toiduainesektori märkimisväärsed **vahendeid**.

Sõna „ressurss”, mida kasutati tõlkemustandis kahel korral, oli mõlemal puhul vasteks lähtekeele sõnale „resource”. Kuigi sõna kasutuskordade arv oli põhjapanevate järelduste tegemiseks liiga väike, võib siiski arvata, et ingliskeelse lähteteksti sõnakuju andis tõuke eestikeelse vaste valimisel – eesti keeles on sarnane sõna olemas ja seda kasutatakse väga tihti, eriti ametitektides.

Sõna „rida” soovitab Pullerits (2010: 26) vältida tähenduses „hulk” ja „mitu”. Sama soovitus annab ÕS (2006). Tõlkemustandis esines sõna „rida” kolmel korral (vt lisa 1 tabel 4). Ühel puhul saab selle asendada sõnaga „hulk”, teisel puhul sõnaga „palju” (EKSS 2009 märgib, et „mitu” kasutatakse sõna „palju” tagasihoidlikuma sünonüümina – seega kui „rida” kasutatakse tähenduses „mitu”, siis võib selle sobivuse korral asendada ka sõnaga „palju”). Kolmandal puhul on parim lahendus tõlkest „rida” ära võtta, ilma seda asendamata:

*The Inter-Service Steering Group in charge of the impact assessment has already held **a series of** hearings aimed at gathering the views of experts and of stakeholders on [---] → Mõjuhinnangu läbiviimise eest vastutav talitustevaheline juhtühik on juba korraldanud **rea** arutelusid, et koguda ekspertidelt ja huvirühmadelt arvamusi järgmiste teemade kohta [---] → Mõjuhinnangu läbiviimise*

eest vastutav talitustevaheline juhtrühm on juba korraldanud arutelusid, et koguda ekspertidelt ja huvirühmadelt arvamusi järgmiste teemade kohta [---]

Siinkohal ei anna lähteteksti lauses „a series of” meile aimu, kui palju arutelusid juba korraldatud on – seeria võib koosneda nii kolmest-neljast või ka neljateistkümnest arutelust. Vasteks tuleks sel juhul valida sõna, mis samuti ei võimaldaks arutelude täpset hulka määrata. Lugeja aga sellisest sõnast teavet juurde ei saaks ning kuna eesmärk on lugejale võimalikult selge teabe edastamine, siis ei anna selline tühisõna lausele midagi juurde.

„Rida” oli kolmest esinemiskorrast kahel kasutatud vastena ingliskeelsele „a range of”. Eestikeelne „rida” tähendab oma esimeses tähenduses kõrvuti või üksteise järel asetsevaid esemeid, isikuid vm (EKSS 2009). Ingliskeelne „range” tähendab oma esimeses tähenduses millegi ulatust („the extent to which or the limits between which variation is possible” (Dictionary.com 2013)). Sõnade tähendusväljad on seega küllaltki erinevad. Küll aga tõlgitakse „a range of” eesti keelde tihti kui „rida”: „Suur inglise-eesti seletav sõnaraamat” (2000) annab sõna „range” esimesteks vasteteks „rida, (suur) hulk, (mitmekesine) valik”. Ka Filosoofi inglise-eesti veebisõnastik (2011) pakub esimesteks vasteteks „rida, rodu”. „Rida” on seega sõnastikes soovitud vaste, mis võib seletada ka sõnavalikut tõlkemustandis.

Kolmas nimisõna, millele Pullerits (2010: 26) tähelepanu pöörab, on „tingimus”, mille mitmusliku vormi kasutamine muudab teksti kohmakaks. Tõlkemustandis leidub sõna „tingimus” kogunisti 38 korral. Nii suur sõna esinemise arv tuleneb sellest, et tõlke esimesel 12 leheküljel räägitakse ebasoodsate looduslike tingimustega põllumajanduspiirkondadest. Tegemist on konkreetse terminiga, millega tähistatakse piirkondi, kus põllumajandustootmine ja -tegevus on ebasoodsate looduslike tingimuste tõttu tavapärasest keerulisem. 30 juhul 38-st on sõna „tingimus” kasutamine seotud kõnealuse terminiga. Ülejäänud kaheksal juhul on selle sõna kasutamine samuti

põhjendatud, vastates peamiselt tähendusele „asjaolu, millest oleneb mingi muu asjaolu v. nähtuse tekkimine, olemasolu, eripära v. muutumine; eeldus” (EKSS 2009). Sõna „tingimus” väärkasutust seega ei tuvastatud.

4.4.3 Omadussõnad

Kantseliidile iseloomulikest omadussõnadest toob Pullerits (2010: 27–31) välja järgmised: -alane, antud, erinev, käesolev, olev, omapoolne, omav, tänane, vajalik ja vastav. Tõlkemustandis esinesid neist seitse: -alane, antud, erinev, käesolev, olev, vajalik ja vastav. Sõna „antud” on kantseliitlik siis, kui seda kasutatakse tähenduses „see”, mitte tegusõna „andma” käändelise vormina (nt „antud võimalus” → „see võimalus”) (Pullerits 2010: 27). Tõlkemustandis esines sõna „antud” kahel korral, kuid mõlemal korral oli tegemist tegusõna „andma” vormiga ning sõna väärkasutust ei tuvastatud.

Liites nimisõnale „alane”, tehakse sellest omadussõna, kuid tavaliselt on see ülearune ja sellist sõnakasutust tuleks Pulleritsi (2010: 27) sõnul vältida (nt „turismialased projektid” → „turismiprojektid”). Argo Mundi (2004: 110–113) sõnul on keeleanalüüs selle sõna liigtarvitamisele juhtinud tähelepanu juba 1970ndatel. Ta soovib „alane” vältimiseks võimaluse korral kasutada sõnaühendi asemel liitsõna või asendada soovimatu „alane” kaassõnaga „kohta” või omadussõnaga „teemaline”. Tõlkemustandis kasutati sõna „alane” viies lauses ning kõigis neis oli võimalik see sõna ära jätta (vt lisa 1 tabel 5).

Näiteks:

*An analysis of the economic, social and **environmental** aspects of the issues linked to the LFA scheme was undertaken in order to issue a Communication to the European Parliament and to the Council in April 2009.* → LFA-abikavaga seotud küsimuste majanduslike, sotsiaalsete ja **keskkonnaalaste** aspektide analüüs võeti ette selleks, et 2009. aasta aprillis Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis esitada. → LFA-abikavaga seotud küsimuste majandus-, sotsiaal- ja **keskkonnaaspektide** analüüs võeti ette selleks, et 2009. aasta aprillis Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis esitada.

Ühel puhul selgus lauset analüüsides, et sõna „alane” kasutamine oli vaid üks puudus ning ümber tuli sõnastada terve osalause:

*Action is needed to improve communication **about the qualities** of agricultural products — to help reconnect farmers with consumers.* → Põllumajandustoodete **omaduste** **alase** teabeedastuse

parandamiseks on tarvis midagi ette võtta – põllumajandustootjatel ja tarbijatel tuleb aidata uuesti omavahel suhtlema hakata. → Et teavitada tarbijaid paremini põllumajandustoodete **omadustest**, on tarvis midagi ette võtta – põllumajandustootjatel ja tarbijatel tuleb aidata uuesti omavahel suhtlema hakata.

Sõna „alane” kasutati kahel korral, et vältida liitsõna. Lähteteksti „environmental impact” tõlgiti sõnaühendina „keskkonnaalane mõju”, selle asemel, et kasutada liitsõna „keskkonnamõju”. Samal viisil toimiti lähteteksti sõnaühendiga „environmental aspects”, mille puhul tõlkemustandis oli kasutatud „keskkonnaalased aspektid” „keskkonnaaspektide” asemel. Liitsõna vältimine võib olla põhjustatud kartusest, et sellist liitsõna pole kasutusel või ei näi liitsõna tõlkija arvates sisu piisavalt edasi andvat. Argo Mund (2004: 110) kirjutab, et keelenõuandlasse helistajatele, kellele soovitatakse taolisest liiasusest (nagu nt „alane”) loobuda, näib soovitatud keelend tühi ja poolik. Kahel korral oli „alane” kasutatud tõlkides lähteteksti väljendit, milles sisaldus eessõna „on” tähenduses „millegi teemaline”: „conference on broadband” oli tõlgitud kui „lairibaside alane konverents” ning analoogselt „conference on promotion policy” kui „edendamispoliitika alane konverents”. Nende näidete põhjal ei saa siiski väita, et lähteteksti sõnavara oleks tõlkijat mõjutanud ühte sõna teisele eelistama, kuna ingliskeelne sõnakuju on väga erinev ning tähenduselt vastab lähteteksti väljendile eesti keeles ka teisi sõnu peale sõna „alane”, näiteks omadussõna „teemaline” või kaassõna „kohta”.

Sõna „erinev” on tihti liiane ja selle võib ära jätta (Pullerits 2010: 28). ÕS (2006) ei soovita seda sõna kasutada tähenduses „eraldi, omaette olev”. Tõlkemustandis esines sõna „erinev” kümnel korral, millest kuuel korral oli seda kasutatud õigesti ja põhjendatult. Ülejäänud neljast korrast kolmel on sõna „erinev” kasutamise tinginud lähtetekstis samal positsioonil asuv sõna. Neist kolmest korrast kahel sai „erinevad” sihttekstist välja jätta (vt lisa 1 tabel 6).

The report proposes to improve the management of the FAS: ensuring that knowledge is shared between actors and that synergies between various instruments such as advice, training, information, extension services and research are enhanced. → Aruandes tehakse ettepanek parandada põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi juhtimist: tuleb tagada, et osalised jagavad omavahel teadmisi ja et selliste **erinevate** vahendite nagu nõustamise, väljaõppe, teavitamise, laiendusteenuste

ja teadusuuringute vahelist koostoimet suurendatakse. → Aruandes tehakse ettepanek parandada põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi juhtimist: tuleb tagada, et osalised jagavad omavahel teadmisi ja et selliste vahendite nagu nõustamise, väljaõppe, teavitamise, laiendusteenuste ja teadusuuringute vahelist koostoimet suurendatakse.

Ülaltoodud näites on tõlkija lähteteksti sõna „various” vastena kasutanud „erinevad”, mis ei ole küll tõlkimise seisukohast vale, kuid ei muuda sihtteksti selgemaks. Kuna lauses on koostoimesse panustavad vahendid ka üles loetletud, siis võib omadussõna „erinevad” ära jätta.

Ühel puhul tuli sõna „erinev” asendada, kuna see ei andnud piisavalt täpselt edasi lähteteksti lause sisu:

*The following EU schemes encourage **diverse** agricultural production, protect product names from misuse and imitation and help consumers by giving them information concerning the specific character of the products: [---]* → Järgmised ELi kvaliteedikavad julgustavad tootma **erinevaid** põllumajandustooteid, kaitsevad tootenimetusi väärkasutuse ja jäljendamise eest ning aitavad tarbijaid, andes teavet toote eripärade kohta: [---] → Järgmised ELi kvaliteedikavad julgustavad **mitmekesise** põllumajandustoodangu valmistamist, kaitsevad tootenimetusi väärkasutuse ja jäljendamise eest ning aitavad tarbijaid, andes teavet toote eripärade kohta: [---]

Kuna lähteteksti „diverse” viitab rikkalikule põllumajandustoodete valikule, siis sobib sihtteksti lauses vasteks „erinev” asemele paremini „mitmekesine”. Samas tuli lausest eemaldada ka sõnakordus (tootma tooteid), mis tingis ülejäänud muudatused lauses.

Ühel puhul neljast oli „erinev” sihttekstis kasutatud ilma ilmse põhjusega:

Therefore, Member States are asked to provide simulations using national data to show how the criteria might work. → Seetõttu palutakse liikmesriikidel kriteeriume oma riiklikke andmeid kasutades katsetada ning tulemused komisjonile edastada, et näha, kuidas kriteeriumid **erinevates** riikides toimiksid.

Kuna kriteeriume palutakse katsetada Euroopa Liidu liikmesriikidel, siis on selge, et tegemist on erinevate riikidega ja pole põhjust seda uuesti üle korrata:

Seetõttu palutakse liikmesriikidel kriteeriume oma riiklikke andmeid kasutades katsetada ning tulemused komisjonile edastada, et näha, kuidas kriteeriumid toimiksid.

Sõna „erinev” kasutamise tõlkemustandis tingis kolmel korral lähtetekstis samal positsioonil asetsev sõna. Kuigi sihttekstis ei olnud „erinev” kasutamiseks põhjust (kontekstist oli aru saada, et vahendid/põhimõtted on erinevad), oli tõlkija lähtetekstis niivõrd kinni, et tarbetu „erinevad” jõudis siiski sihtteksti.

Sõna „käesolev”, mida Pullerits (2010: 29) nimetab üheks tavalisemaks kantseliitlikuks täitesõnaks, võib kas lihtsalt ära jätta või asendada selgema sõnaga (nt „see”). ÕS (2006) ei soovita „käesolev” kasutada tähenduses „praegune”. Tõlkemustandis esines sõna „käesolev” kahes lauses (vt lisa 1 tabel 7) ning mõlemas lauses võis selle ära jätta, kuna kontekstist oli aru saada, millise programmiperioodi ja teatisega on tegu. Näide:

Against such a background, this Commission Communication aims at increasing the added value of the agri-food sector and its contribution to the European economy by moving towards a European and global promotion policy more focused on the commercial aspects of the sector. → Sellises kontekstis on **käesoleva** komisjoni teatise eesmärk suurendada põllumajandus- ja toidusektori lisandväärtust ning selle panust Euroopa majandusse, võttes suuna üleeuroopalisele ja ülemaailmsele edendamispoliitikale, mis pöörab rohkem tähelepanu sektori äritegevuslikule küljele. → Sellises kontekstis on komisjoni teatise eesmärk suurendada põllumajandus- ja toidusektori lisandväärtust ning selle panust Euroopa majandusse, võttes suuna üleeuroopalisele ja ülemaailmsele edendamispoliitikale, mis pöörab rohkem tähelepanu sektori äritegevuslikule küljele.

Lisaks täitesõnale „käesolev”, kasutatakse asjatult palju ka sõna „olev” („toimetulekuraskustes olevad inimesed” → „toimetulekuraskustes inimesed”) (Pullerits 2010: 30). „Olev” on kesksõna ja sõnaliigilt lähedane omadussõnale, mis seletab, miks Pullerits on selle paigutanud omadussõnade peatüki all. Tõlkemustandis leidis sõna „olev” seitsmel korral (vt lisa 1 tabel 8), lisaks neljal korral „olemasolev” ja ühel puhul „käimasolev”. Sõnu „olemasolev” ja „käimasolev” oli tõlkemustandis kasutatud põhjendatult. Sõna „olev” kasutati seitsmest korrast viiel põhjendatult ning seda ei olnud võimalik lausest eemaldada või asendada, kuna lause oleks muutunud segaseks või oleks toimunud nihe lause tähenduses. Ühel puhul sai sõna „olev” asendada konteksti sobivama sõnaga, mis muutis lause sisu selgemaks:

Number of days within growing period as defined by temperature > 5°C (LGPT5), for which the amount of precipitation and water available in the soil profile exceeds half of potential evapotranspiration. → Päevade arv vegetatsiooniperioodis, mis on määratletud temperatuuriga > 5°C (LGPT5) ning mille vältel sademete ja mullaprofiilis **oleva** vee kogus ületab pool võimalikust koguaurumisest. → Päevade arv vegetatsiooniperioodis, mis on määratletud temperatuuriga > 5°C (LGPT5) ning mille vältel sademete ja mullaprofiilis **sisalduva** vee kogus ületab pool võimalikust koguaurumisest.

Järgmises näites tuleb analüüsida, kas sõna „olev” asendamine muudaks teksti selgemaks ja kergemini loetavaks või mitte:

LFA payments are granted annually per hectare of utilised agricultural area. → Hüvitisi makstakse LFA-abikavast igal aastal kasutuses **oleva** põllumajandusmaa iga hektari kohta.

Selles lauses saaks „kasutuses olev” asendada umbisikulise tegumoe oleviku kesksõnaga „kasutatav”, kuid selline muudatus ei tee lauset paremaks – kantseliitlik sõna asendatakse grammatiliselt keerulisema vormiga, mis samuti muudab lause mõistmise raskemaks. Seetõttu otsustati selles lauses „olev” alles jätta. Küll aga saab lauset ennast teha paremaks, muutes sõnastust ning kaotades sõnakorduse („iga”) ja kahetimõistetavuse:

Iga-aastast hüvitist makstakse LFA-abikavast vastavalt kasutuses **oleva** põllumajandusmaa hektarite arvule.

Pullerits (2010: 31) nimetab veel ühe kantseliitliku sõnakasutuse ilminguna kombinatsiooni „vajalik olema”. Tema sõnul ei ole põhjust eelistada omadussõna, mis on pikem kui määrsõna. „Vajalik olema” asemel võiks kasutada „vaja olema”, „tarvis olema” või hoopis „tuleb”. Tõlkemustandis leidis „vajalik olema” ühel korral ning esmapilgul tundub tegu olevat Pulleritsi kirjeldatud halva kasutusega:

*Under Article 19, 'Intermediate' Less Favoured Areas are those areas in danger of abandonment of agricultural land-use and where the conservation of the countryside is **necessary**.* → tavalised ebasoodsamad piirkonnad (artikkel 19) – alad, kus põllumaad võivad sööti jääda ja **vajalik on** maastiku säilitamine.

Siinkohal ei ole siiski tegu väärkasutusega. Pullerits (2010: 31) toob näidetena laused, kus „vajalik olema” on kasutatud kombinatsioonis „on vajalik detailselt kirjeldada” ja „on vajalik investeerida”, mis on vastavalt parandatud „on vaja ~ tuleb detailselt kirjeldada” ja „on vaja investeerida”. Pulleritsi näidetes kasutatakse „vajalik olema” järel da-tegevusnime, töö autori tõlkes järgneb nimetav „maastiku säilitamine”. Kui kasutada tõlkes „vaja olema”, siis peaks nimetava „maastiku säilitamine” muutma da-tegevusnimeks: „vaja on maastikku säilitada”. See tooks kaasa tähendusnihke, sest „vajalik on maastiku säilitamine” keskendub tulemusele – tuleb tegutseda nii, et lõpptulemusena maastik säiliks. „Vaja on maastikku säilitada” keskendub pigem maastiku säilitamise tegevusele. Võib seega järeldada, et kõnealuses lauses ei ole tegemist kantseliidiga ja muudatusi ei ole vaja teha.

Viimasena kantseliitlikest omadussõnadest nimetab Pullerits (2010: 31) oma kogumikus sõna „vastav”. Põhjalikumat selgitust ta sellele valikule ei paku, kuid toodud näitest võib oletada, et seda sõna ei ole tihti lauses vaja. ÕS (2006) märgib, et tegemist on paberliku ja sageli üleliigse sõnaga. Tõlkemustandis leidis omadussõna „vastav” 13 korral. Viiel korral oli omadussõna ees täiend, näiteks „kriteeriumidele vastavad piirkonnad” ja „põhinõuetele vastavate kaupade”, mis andis sõnale „vastav” konkreetse tähenduse: piirkonnad, mis vastavad kriteeriumidele ja kaubad, mis vastavad põhinõuetele. Kaheksal juhul ei olnud omadussõna „vastav” ees täpsustavat täiendit, mistõttu fraasi täpne tähendus jäi ähmaseks või aimatavaks ning nendel puhkudel võis kaaluda sõna „vastav” ärajätmist või asendamist (vt lisa 1 tabel 9). Sõna tasub välja jätta siis, kui see ei anna lauses teavet juurde:

*The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State **concerned**.* → Määruse kohaselt võib kuni 7500 euronit põllumajandustootja kohta ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt paika pandud määra, mis on umbes 0,75% **vastava** liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest. → Määruse kohaselt võib kuni 7500 euronit põllumajandustootja kohta ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt kindlaks määratud suurus, mis on umbes 0,75% liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.

Kuna mainitud ei ole ühtegi konkreetset liikmesriiki ja kontekstist saab järeldada, et määrus kehtib kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides, siis pole omadussõna „vastav” põhjust kasutada – lause on arusaadav ka ilma selleta ning mida vähem on üleliigseid sõnu, seda selgem ja kergemini loetav on lause.

Alati ei ole „vastav” üleliigne, kuid tasub kaaluda selle kantseliidimaigulise sõna asendamist teise, selgema sõnaga:

*In order to avoid confusion of information and overlaps with this previous Impact Assessment, the questionnaire on the GL, the ABER and the notification forms will focus on measures excluding rural development related measures (part IV of the GL and **relevant** Articles of the ABER).* → Et vältida segadust teabega ja kattumisi eelmise mõjuhinnanguga, keskenduvad ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlevad küsimustikud meetmetele, mis ei ole maaelu arenguga seotud (osa IV ühenduse suunistest ja **vastavad** grupierandi määruse artiklid).

Toodud näites on lähteteksti „relevant Articles” tõlgitud kui „vastavad [...] artiklid”, kuigi „relevant” tähendab tegelikult „asjakohane, asjasse puutuv” (Filosoft 2011) ning õigem (ja ka selgem) versioon sihtteksti lausest oleks:

Et vältida segadust teabega ja kattumisi eelmise mõjuhinnanguga, keskenduvad ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlevad küsimustikud meetmetele, mis ei ole maaelu arenguga seotud (osa IV ühenduse suunistest ja **asjakohased** grupierandi määruse artiklid).

Alati aga ei ole võimalik omadussõna „vastav” välja jätta:

*Application is forwarded: If you are a producer in the EU, you should send an application to **your** national authority: List of EU national authorities* [162 KB]. → Taotluse edastamine: kui olete ELi tootja, siis peaksite saatma taotluse **vastavale** riiklikule ametiasutusele: nimekiri ELi liikmesriikide vastavatest ametiasutustest [162 KB].

Selles lauses tuleb mõlemal puhul sõna „vastav” alles jätta, kuna see juhib lugeja tähelepanu asjaolule, et taotlus tuleb saata kindlale taotlustega tegelevale ametiasutusele, mitte lihtsalt mis tahes riiklikule ametiasutusele. Asendamise variante küll on, kuid need tekitavad omakorda lausesse probleeme: lause esimeses pooles oleks võimalus „vastav” asendada selgitavalt, näiteks „taotlustega tegelevale riiklikule ametiasutusele”, kuid see tekitaks korduse („saatma taotluse taotlustega tegelevale”). Asendamine sünonüümidega „asjakohane” või „sobiv” ei annaks lausele selgust juurde. Eestis tegeleb taotlustega põllumajandusministeerium, mistõttu vaid Eesti kodanikke silmas pidades võiks üldise „vastavale riiklikule ametiasutusele” asemel kasutada konkreetset „põllumajandusministeeriumile” ning järgneva nimekirja liikmesriikide ametiasutustest hoopis ära jätta. Kuna sihttekst on aga suunatud kõigile Euroopa Liidu liikmesriikides tegutsevatele eesti keelt kõnelevatele Euroopa Liidu kodanikele (vt 4.1 Kaaskiri), siis on oluline, et edasi antaks kogu lähtetekstis sisalduv teave, seega taoline väljajätt võimalik ei ole. Ülaltoodud näites on „vastav” kasutamine õigustatud ja ei tekita lugejale ka arusaamisel probleeme, kuna „vastavatele riiklikele ametiasutustele” osutamisele järgneb nimekiri, kus need asutused üles on loetud ja lugejal on võimalik sealt endale tarvilik liikmesriik üles otsida.

Omadussõna „vastav” kasutati tõlkemustandis erinevatel põhjustel. Kahel korral kasutati „vastav” sihttekstis lähteteksti eeskujul, kuigi ühel puhul ei olnud sihttekstis selleks vajadust („Member State concerned” → „vastava liikmesriigi”) ning teisel puhul sobinuks sinna palju paremini muu sõna („relevant articles of the ABER” → „vastavad grupierandi määruse artiklid”). Kahel korral kasutati sõna „vastav”, et anda edasi teavet, mis lähtetekstis oli edastatud määrava artikliga „the”: „the two ceilings” ja „in the area”. Lähtetekstis väljendati seda, et räägitakse millestki, millest juba varem juttu on olnud, umbmäärase artikliga. Eesti keeles aga sellist võimalust ei ole ning taoliseks viitamiseks tuleb kasutada sõnu. Ühel neist puhkudest ei olnud viitamist vaja, kuna kontekst oli piisavalt selge. Teisel puhul oli lugejasõbralikum valik „vastav” asemele sõna „see” („vastavas piirkonnas” → „selles piirkonnas”).

4.4.4 Kaassõnad

Kantseliitlikest kaassõnadest toob Pullerits (2010: 21–22, 32–34) välja järgmised: läbi, korras, osas, raames, seoses ja vastavalt. Kaassõnade hulka saab paigutada ka poolt-tarindi, mille Pullerits oma brošüüris esitab kantseliitlike konstruktsioonide hulgas. Tõlkemustandis oli kasutatud kaassõnu „osas”, „raames” ja „seoses”. Sõna „vastavalt” kasutamist analüüsitakse töö määrsõnu käsitlevas osas.

Sõna „osas” ei ole tavaliselt lauses vaja või täidaks tema rolli paremini mõni teine sõna. Ka EKSS (2009) märgib, et kui „osas” kasutatakse postpositsioonilaadselt, siis on eelistatumad muud väljendusvõimalused, näiteks „kohta”, „poolest” ja „suhtes”. Tõlkemustandis leidis kaassõna „osas” kahes lauses (vt lisa 1 tabel 10). Näiteks:

However, in 2005 the Council could not find an agreement on a possible Community wide system for classifying intermediate LFAs, more in line with the new policy objectives. → 2005. aastal ei suutnud nõukogu siiski jõuda kokkuleppele võimaliku ühenduseülese tavaliste ebasoodsamate piirkondade liigitamise süsteemi **osas**, mis oleks uute poliitikaeesmärkidega rohkem kooskõlas.

Selle lause parandamiseks tuleb kõigepealt tähele panna rektsooni. Lauses on kasutatud sõnaühendit „kokkuleppele jõudma”, mis on sarnane sõnaühendiga „kokku leppima”.

Viimase õige rektsioon nõuab seesütlevat käänat (milles?) või omastavat käänat ja kaassõna „suhtes” (mille suhtes?) (Mäearu 2011: 21). Analoogselt oleks parem variant esitatud lausest:

2005. aastal ei suutnud nõukogu siiski jõuda kokkuleppele võimaliku ühenduseülese tavaliste ebasoodsamate piirkondade liigitamise süsteemi **suhtes**, mis oleks uute poliitikaeesmärkidega rohkem kooskõlas.

Sõna „raam” esineb (tavaliselt mitmuses) ka tähenduses „millegi (piiritletud, kindlaks määratud) ulatus, piirid” (EKSS 2009). Sealt tuleb kas kaassõna „raames” – midagi toimub millegi piires. Pulleritsi (2010: 33) sõnul sellele kaassõnale universaalset asendust ei leidu, kuid mõnikord saab selle kasutamist vältida lause ümbersõnastamisega. Tõlkemustandis leidis kaassõna „raames” kaheksas lauses (vt lisa 1 tabel 11). Seitsmel puhul saab lauset korrigeerides kantseliitliku kaassõna välja jätta:

*In addition, about €15 billion is being spent on information and communication technologies priorities **under** the EU's Cohesion Policy for 2007-2013 – on e-public services and internet infrastructure, for example.* → Lisaks kulutatakse ELi 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika **raames** umbes 15 miljardit eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia prioriteetidele (näiteks avalikele e-teenustele ja internetitaristule). → Lisaks kulutatakse ELi 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitikas umbes 15 miljardit eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia prioriteetidele (näiteks avalikele e-teenustele ja internetitaristule).

Ühel juhul otsustati kaassõna „raames” asendada:

However, respondents are invited to cross-refer to replies in the abovementioned closed consultation if appropriate. → Küsimustiku täitjatel on võimalus vajaduse korral viidata vastustele, mis anti eelpool mainitud, juba lõppenud konsultatsiooni **raames**. → Küsimustiku täitjatel on võimalus vajaduse korral viidata vastustele, mis anti eelpool mainitud, juba lõppenud konsultatsiooni **käigus**.

Kaassõna „raames” kasutati tõlkemustandis neljal korral kaheksast siis, kui lähteteksti esines konstruktsioon „under + nimisõna”, milles eessõna „under” tähendas „järgi, kohaselt” (nt „under the EU recovery plan” → „ELi majanduse edendamise kava raames”). Seega võib väita, et tõlkijal on harjumus kasutada kaassõna „raames” kirjeldatud ingliskeelsete konstruktsioonide tõlkimiseks.

Kaassõnana esinevat „seoses” soovitab Pullerits (2010: 33) mitte kasutada seal, kus selle tähendus on „tõttu”, „puhul” või muu sarnane. Ka ÕS (2006) soovitab sellistel

puhkudel sõna „seoses” vältida. Tõlkemustandis leidis kaassõna „seoses” viiel korral (vt lisa 1 tabel 12) ja kõigis lausetes sai selle mõne muu sõnaga asendada:

Following the green paper consultation in 2011, the Commission adopted a communication in March 2012 to launch a debate on the future promotion policy on the inter-institutional level. → Pärast roheline raamatuga **seoses** toimunud konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle. → Pärast roheline raamatu **teemalist** konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle.

State aids in agriculture = all state aids, including aid measures financed by parafiscal taxes, granted in connection with activities related to the production, processing and marketing of agricultural products. → Põllumajanduslik riigiabi = igasugune riigiabi, sealhulgas maksulaadsetest lõivudest rahastatavad abimeetmed, mida antakse põllumajandustoodete tootmis-, töötlemis- ja turustamistegevusega **seoses**. → Põllumajanduslik riigiabi = igasugune riigiabi, sealhulgas maksulaadsetest lõivudest rahastatavad abimeetmed, mida antakse põllumajandustoodete tootmis-, töötlemis- ja turustamistegevuse **jaoks**.

Mõlema näite puhul muudab kaassõna „seoses” asendamine lause sisu selgemaks. Esimese näite puhul ei ole esialgset lauset lugedes selge, milline on konsultatsiooni ja roheline raamatu seos. Asendades „seoses” sõnaga „teemaline”, saab lugeja aru, et konsultatsiooni käigus arutletakse roheline raamatu üle. Teise näite esialgse tõlke puhul muudab „seoses” lause liiga ebamääraseks, kuna ei ole aru saada, mille jaoks täpsemalt riigiabi antakse. Kuna selles osalauses on juba kasutatud väga üldist nimisõna „tegevus” („tootmis-, töötlemis- ja turustamistegevus”), mis jätab riigiabi täpsema adressaadi jaoks piisavalt tõlgendamisvõimalusi, siis ei ole põhjust lauset veel abstraktsemaks teha.

Poolt-tarindi saab arvata kantseleilike konstruktsioonide hulka, kui see laiendab öeldist või täiendina esinevat tud-kesksõna (Pullerits 2010: 21–22). Esimesel puhul soovib Pullerits teha umbisikulisest lausest isikuline („raamatukogu poolt korraldati” → „raamatukogu korraldas”), teisel puhul saab selle tihti asendada omastavas käändes tegijafraasiga („raamatukogu poolt korraldatud üritused” → „raamatukogu korraldatud üritused”). Tõlkemustandis esines poolt-tarind viiel korral (vt lisa 1 tabel 13). Kolmel korras sai soovimatut tarindit vältida, sõnastades lause ümber:

IACS is the most important system for the management and control of payments to farmers made by the Member States in application of the Common Agricultural Policy. → Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega juhtida ja kontrollida liikmesriikide **poolt** ühise põllumajanduspoliitika kohaldamise raames põllumajandustootjatele tehtavaid makseid. → Ühtne

haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega juhtida ja kontrollida makseid, mida liikmesriigid teevad põllumajandustootjatele ühise põllumajanduspoliitika kohaldamisel.

Ühel korral sai poolt-tarindi lausest välja jätta ilma muudatusi tegemata ning ühel korral piisas väljajäetud tarindi asendamiseks käändemuudatusest:

The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State concerned. → Määruse kohaselt võib kuni 7500 euroni põllumajandustootja kohta ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni **poolt** paika pandud määra, mis on umbes 0,75% vastava liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest. → Määruse kohaselt võib kuni 7500 euroni põllumajandustootja kohta ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjonis kindlaks määratud suurust, mis on umbes 0,75% liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.

Tõlkemustandis on komisjon isikustatud („komisjoni poolt paika pandud suurus”), kuid kuna komisjon koosneb volinikest, siis on korrektne ka „komisjonis kindlaks määratud suurus”, teisisõnu komisjoni liikmete vahel kindlaks määratud suurus.

Poolt-tarindit kasutati kõigil viiel esinemiskorral, et tõlkida konstruktsiooni „tegusõna + by + nimisõna” (nt „made by the Member States”, „set by the Commission”), mis näitab selgelt, et tõlkijal on kombeks kasutada kantseliiti nimetatud konstruktsiooni tõlkimisel.

4.4.5 Määrsõnad

Viimase kategooriana loetleb Pullerits (2010: 35–37) üles määrsõnad, mida valesti kasutades võib tekst muutuda kantseliitlikuks. Nendeks on: ajamäärsõnad täna ja hetkel, lt-määrsõnad, juhinduvalt, järgselt, jätkuvalt ja praktiliselt. Töö autor lisas nende hulka ka „vastavalt”, mille Pullerits oli paigutanud kaassõnade alla. Lt-määrsõnad muutuvad Pulleritsi sõnul ohtlikuks siis, kui neid ülemäära palju kasutatakse. Kuna lt-määrsõnu on nii keeles üldiselt kui ka analüüsitavas tõlkemustandis väga palju, siis jääb nende analüüsimine sellest magistritööst mahupiirangu tõttu välja. Ajamäärsõna „täna” esines tekstis ühel korral, kuid selle kasutamist analüüsiti juba teksti vastuvõtu aega käsitlevas peatükis, kus selgus, et see sõna ei sobi sihtteksti, kuna teksti vastuvõtu aeg oli muutunud.

Määrsõnu „hetkel”, „juhinduvalt”, „järgselt” ja „praktiliselt” tõlkemustandis ei kasutatud. Ühel korral esines määrsõna „jätkuvalt”. Pulleritsi (2010: 37) kirjutab sõna „jätkuvalt” kasutamise kohta, et „[---] ei maksa unustada sõnu endiselt, edaspidi(gi), mõnikord on aga sisu selge ilma selletagi.” Sellest selgitusest võib välja lugeda, et „jätkuvalt” kasutamine muudab teksti kantseliitlikuks siis, kui seda kasutada liiga palju, teisi sama tähendusega sõnu unustades, või kui seda kasutada asjatult. Kuna tõlkemustandis esineb „jätkuvalt” vaid ühel korral ja põhjendatult (vt lisa 1 tabel 14), siis pole ka põhjust seda asendada.

Pullerits (2010: 34) soovib tarindi „vastavalt millele” asemel kasutada näiteks „mille kohaselt” või „mille järgi”. Ka ÕS-is (2006) soovitatakse „vastavalt” tähenduses „järgi” või „kohaselt” vältida. Tõlkemustandis esines „vastavalt” üheksal korral (vt lisa 1 tabel 15). Kaheksal korral sai „vastavalt” vältida, kasutades selleks sobivat tagasõna („järgi” või „kohaselt”) või sõnastades lauset mõnevõrra ümber:

Under the Articles of Council Regulation (EC) 1257/1999 still in force, an area may be classified as less favoured according to one of three categories. → **Vastavalt** praegu kehtivale nõukogu määrusele (EÜ) nr 1257/1999 võib piirkonna liigitada ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevaks kolme kategooria järgi. → Praegu kehtiva nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 **kohaselt** võib piirkonna liigitada ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevaks kolme kategooria järgi.

A farm advisory service assesses the specific situation of the farmer and gives appropriate advice. → Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hindab konkreetse põllumajandustootja olukorda ning annab sellele **vastavalt** nõu. → Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hindab konkreetse põllumajandustootja olukorda ning annab sellest **lähitudes** nõu.

Ühel korral ei olnud asendamine võimalik:

The table below lists the common soil, climate and terrain criteria for classifying land according to its suitability for generic agricultural activity, as well as the threshold values indicating agricultural areas with severe natural handicap to agriculture. → Järgnev tabel järjestab nii ühised pinnase-, mulla- ja maastikukriteeriumid, mis on mõeldud maa liigitamiseks **vastavalt** selle sobivusele üldiseks põllumajanduslikuks tegevuseks, kui ka piirväärtused, mis näitavad ära põllumajandusmaa paiknemise põllumajandustegevuse jaoks väga keerulistes looduslikes tingimustes.

Toodud näites ei saa „vastavalt” asendada, kuna ainus asendusvõimalus oleks tagasõna kasutamine. Tagasõna paigutuks lauses „sobivusele” järele, mis aga lahutaks üksteisest omavahel seotud sõnad, mistõttu oleks lauset raskem mõista („[---] maa liigitamiseks selle sobivuse järgi üldiseks põllumajanduslikuks tegevuseks, [---]”).

Üheksast korrast kolmel kasutati „vastavalt” vastena ingliskeelsele konstruktsioonile „according to + nimisõna” ja samuti kolmel korral vastena konstruktsioonile „under + nimisõna” (tähenduses „järgi, kohaselt”), mis viitab sellele, et tõlkijal on kombeks kõnealust kantseliitlikku sõna kasutada nende konstruktsioonide tõlkimisel.

4.5 Järeldused

Tõlkeprobleeme analüüsid selgus, et võimalikult funktsionaalse sihtteksti saamiseks tuleb veebitekstide tõlkimisel teha lisatööd. Veebileheküljel avaldatavas tekstis tuleks lähtetekstis sisaldunud hüperlingid võimalusel asendada sihtkeelse teabeni juhtivate hüperlinkidega, mis tähendab, et tõlkija peab lähtetekstis lingitud veebilehekülje läbi vaatama, et teha kindlaks, kas leheküljest on olemas eestikeelne variant või kas leheküljel on link mõnele alternatiivsele eestikeelsele variandile. Kui samasugust eestikeelset lehekülge ei ole olemas, tuleks sihtteksti võimaluse korral linkida alternatiivne sama teemat käsitlev eestikeelne lehekülg. Kui ka see ei ole võimalik, tuleks hüperlink jätta muutmata ja lisada sihttekstis hüperlingina markeeritud teksti järele keeletähis (inglise keele puhul EN), et lugeja teaks juba enne lingi avamist, millises keeles on avatav lehekülg.

Teiseks tuleb tähelepanu pöörata teksti vastuvõtu ajale – tõlkijani jõudes võivad veebileheküljelt pärit materjalid olla juba aegunud ning seetõttu võib ka nende funktsioon olla lähteteksti omast erinev. Kui tõlgitav materjal on aegunud, siis funktsionaalse sihtteksti saamiseks peab tõlkija seda vastavalt vajadusele ja võimalustele lugejale kohandama. See võib olenevalt tekstist tähendada kas ajavormide muutmist või teksti kohandamist nii, et lugeja saaks aru, millal tekst koostati, ja ei arvaks, et tegemist on aktuaalse teabega. Euroopa Liidu tekstides tuleb tähelepanu pöörata ka dokumentide kehtivusajale ja muutunud aluslepingutele. Enne Euroopa Liidu dokumentidega töötamist

tuleb välja uurida, millised lepingud on muutunud ja mis aastal. Samuti tuleb tõlkimise ajal kontrollida lähtetekstis nimetatud dokumentide kehtivust.

Tõlkemustandis esinenud kantseliidi analüüs tõi välja mõned lähtekeele konstruktsioonid, mida tõlkides tõlkija kasutab kantseliitlikku sõnavara. Kõige selgem seos lähtekeele konstruktsioonidega oli kaassõnade „raames” ja „poolt” kasutamisel. Sõna „raames” kasutati pooltel kõigist esinemiskordadest, et tõlkida lähteteksti konstruktsiooni „under + nimisõna”, milles eessõna „under” tähendas „järgi, kohaselt”. Poolt-tarindit kasutati kõigil esinemiskordadel, et tõlkida lähteteksti konstruktsiooni „tegasõna + by + nimisõna”. Kantseliitlike omadussõnade kasutamisel paistis silma, et need olid sihttekstis tihti üleliigsed, kuna ülejäänud lause andis juba kogu lähteteksti teabe edasi. Liigne lähteteksti vormist kinnihoidmine põhjustas tõenäoliselt ka üleliigsete või sisutühjade omadussõnade kasutamise sihttekstis. Kantseliitlike nimisõnade kasutamist esines vähe, kuid esinenud eksimustest saab teha oletuse, et oht kantseliitlikku nimisõna kasutada on suurem seal, kus lähteteksti sõnale on sihtkeeles olemas vormilt sarnane vaste (tihti võõrsõna).

Tõlkides tekste, mis on avaldatud veebileheküljel, tuleb olla tähelepanelik teksti avaldamise aja suhtes. Kui lähteteksti avaldamise aeg on sihtteksti omast erinev, siis tuleb tähelepanelik olla, et sihttekst oleks avaldamise ajaga kooskõlas või tekstis viidataks piisavalt selgelt teksti koostamise ajale, et lugeja ei satuks segadusse. Soovides luua funktsionaalset tõlget, tuleb tõlkijal võtta aega, et asendada hüperlingid sihttekstis nii hästi kui võimalik. Tarbetekste tõlkides peaks iga tõlkija pingutama ka selle suunas, et tema sihttekst oleks kirjutatud selges keeles. Kantseliiti, mis on suur takistus selge keele teel, on võimalik vältida, kui teadlikult oma sõnakasutust jälgida ning oma tõlget toimetada.

KOKKUVÕTE

Magistritöö eesmärk oli tõlkida Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebileheküljelt varem eesti keelde tõlkimata materjale, teha kindlaks suuremad tõlkeprobleemid nimetatud teksti puhul, analüüsida probleeme ja nende võimalikke lahendusi ning kasutada neid lahendusi seejärel sihtteksti hüvanguks. Tõlkimisel lähtuti funktsionaalsetest tõlketeooriatest kui kõige sobilikumatest tarbetekstide tõlkimisel. Ka analüüsi läbivaks jooneks oli teksti funktsiooniga arvestamine.

Analüüs jagunes viide ossa, millest esimeses koostati tõlkele kaaskiri. Kaaskirjas määrati kindlaks sihtteksti vastuvõtu eeldatav aeg ja koht, adressaadid ning teksti loomise ja vastuvõtu motiiv, mis aitasid otsustada teksti funktsiooni üle. Kaaskiri oli vajalik, et põhjendada paljusid tõlkeprobleemide lahendamisel tehtud otsuseid. Analüüsi teises osas uuriti, kuidas säilitada hüperlinkide funktsioon sihttekstis. Kolmandas osas käsitleti võimalusi lugejale sihttekstis märku anda, et teksti vastuvõtu aeg on muutunud ja osa teavet aegunud. Neljandas osas analüüsiti tõlkemustandis esinenud kantseliiti ja kuidas seda tekstist eemaldada. Analüüsi viimase osana esitati järeldused.

Analüüsist selgus, et kui tõlkija soovib lõpptulemusena saada võimalikult funktsionaalset sihtteksti, siis tuleb peale tõlkimise teha ka uurimistööd. Kui lähtetekstis sisalduvad hüperlingid, siis peab arvestama, et nende eesmärk on lugejale lisateabe andmine ja sarnase eesmärgiga peaksid nad olema ka sihttekstis. Selleks tuleb võimalikult palju hüperlinke asendada linkidega samadele või sarnastele sihtkeelsetele veebilehekülgedele. Kui lähte- ja sihtteksti vastuvõtu aeg on erinevad, siis tuleb seda tõlkimisel ka arvestada ning sihtteksti uut funktsiooni silmas pidades teksti kohandada. Euroopa Liidu tekstides tuleb tähelepanu pöörata ka dokumentide kehtivusajale ja muutunud aluslepingutele. Töös analüüsiti tõlkemustandi põhjal ka kantseliidi kasutamist

ning seda, kas ja kuidas on võimalik toimetamisega kantseliiti tekstist eemaldada. Analüüs tõi välja mõned lähtekeele konstruktsioonid, mida tõlkides oli järjepidevalt kasutatud kantseliitlikku sõnavara ja mida tõlkija peab tulevikus silmas pidama, et taolisi vigu vältida. Liigne lähteteksti vormist kinnihoidmine põhjustas paljudel kordadel üleliigsete või sisutühjade omadussõnade kasutamise sihttekstis.

Magistritöö käigus tõlgiti kogum Euroopa Komisjoni veebitekste, analüüsiti tuvastatud tõlkeprobleeme ja võimalusi nende lahendamiseks ning kasutati analüüsis tehtud järeldusi oma eesmärgi võimalikult hästi täitva sihtteksti loomiseks. Tõlkeprobleemide analüüs põhines autori enda töö ja seega on tegu ka eneseanalüüsiga, mis tõlkija ametis on autori arvates üks parimaid meetodeid pädevuse parandamiseks. Käsitletud teemad pakuvad ka ideid edasiseks uurimistööks, näiteks kantseliidi vältimist võiks uurida suurema valimi põhjal, kus oleks esindatud erinevate tõlkijate tööd.

Kokkuvõttes saab öelda, et saavutati töö eesmärk: tõlgiti valitud materjalid Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu veebisaidilt, analüüsiti tuvastatud tõlkeprobleeme ning nende lahendamise võimalusi ning analüüsile tuginedes toimetati tõlget, et lõpptulemusena saada oma funktsiooni hästi täitev sihttekst.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Askehave, Inger, Anne Ellerup Nielsen. 2004. Webmediated Genres – A Challenge to Traditional Genre Theory. Aarhus: Aarhus School of Business. URL <http://sprog.asb.dk/vv/cbcom/workingpapers/wp6.pdf>, 13.05.2013.
- Cronin, Michael. 2003. *Translation and Globalization*. London; New York: Routledge.
- Crowther, David. 2012. Euroopa Komisjoni selge kirjutamise kampaaniast. URL <http://eurokeeleehoole.eki.ee/documents/compendiums/0f1163ec17e5ef1a8e1e2dcdf9d04e75.pdf>, 18.04.2013.
- Dictionary.com. 2013. URL dictionary.reference.com, 5.04.2013.
- EKSS 2009 = *Eesti keele seletav sõnaraamat*. 2009. Toim. Margit Langemets, Mai Tiits, Tiia Valdre, Leidi Veskis, Ülle Viks, Piret Voll. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus. URL <http://www.eki.ee/dict/ekss/>, 19.04.2013.
- Euroopa Komisjon. 2010. Kirjuta selgelt. URL http://ec.europa.eu/translation/writing/clear_writing/how_to_write_clearly_et.pdf, 14. 03.2013.
- Euroopa Liidu Teataja. 2006. Euroopa Liit: Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu konsolideeritud versioonid. URL <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:321E:0001:0331:ET:pdf>, 9.04.2013.
- Euroopa Liidu Teataja. 2010. Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioon. URL <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:et:PDF>, 9.04.2013.
- Euroopa Liit. 2011. Application of Articles 107 and 108 TFEU to certain categories of horizontal State aid. URL http://europa.eu/legislation_summaries/competition/state_aid/126043_en.htm, 10.05.2013.
- Filosoft. 2011. Inglise-eesti sõnastik. URL http://www.filosoft.ee/dict_enet/, 2.05.2013.
- Hale, Scott A. 2012. Net Increase? Cross-Lingual Linking in the Blogosphere. – *Journal of Computer-Mediated Communication*, 17: 2, lk 135–151. URL <http://ehis.ebscohost.com.ezproxy.utlib.ee/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=8b886cbf-2caf-4234-bade-0409b758828f%40sessionmgr12&vid=4&hid=7>, 18.04.2013.

- Hallik, Katrin. 2011. Selge keele liikumisest maailmas. URL <http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=54523/Katrin+Hallik.+Selge+keele+liikumisest+maailmas.pdf>, 14.03.2013.
- Holz-Mänttari, Justa. 1984. *Translatorisches Handeln: Theorie und Methode*. Helsinki: Suomalainen Tiedeakatemia.
- Jõks, Allar. 2004. Õiguskantsler kodaniku ja riigi vahelise usalduse loojana – kas paradoks? URL <http://oiguskantsler.ee/et/oiguskantsler/suhted-avalikkusega/koned/oiguskantsler-kodaniku-ja-riigi-vahelise-usalduse-loojana>, 7.05.2013.
- Kimble, Joseph. 2002. The Elements of Plain Language. URL <http://www.michbar.org/journal/pdf/pdf4article499.pdf>, 15.03.2013.
- Künstler, Aili. 2012. Keelehoolduskeskus lapsekingades – või neist väljas. URL http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=16804:keeledoodekeskus-lapsekingades--voi-neist-vaeljas&catid=11:varia&Itemid=16&issue=3422, 7.05. 2013.
- Liu, Bing. 2008. *Web Data Mining: Exploring Hyperlinks, Contents, and Usage Data*. URL http://books.google.ee/books?id=6Mh50Uaq6AIC&printsec=frontcover&source=gbs_ViewAPI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false, 15.03.2013.
- McBeth, Sally. 2002. A Brief History of Plain Language. URL <http://www.plainlanguagenetwork.org/conferences/2002/history/history.pdf>, 14.03.2013.
- Mund, Argo. 2004. Liialdagem mõõdukalt! – Maire Raadik (toim.). *Keelenõuanne soovitab* 3, lk 110–117. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Munday, Jeremy. 2008. *Introducing Transaltion Studies*. 2nd ed. London; New York: Routledge
- Mäearu, Sirje. 2011. *Valik reksioone*. Tartu: Keelehoolduskeskus.
- Möldre, Kersti. 2008. *Tõlketarkvara ja selle õpetamine tõlkemagistrantidele. Praegune seis, ootused ja vajadused GILTi kontekstis* (avaldamata magistritöö). URL http://e-ait.tlulib.ee/157/1/moldre_kersti.pdf, 18.03.2013.
- Nielsen, Jakob. 1995. *Multimedia and Hypertext: the Internet and Beyond*. Boston, San Diego, New York, London, Sydney, Tokyo, Toronto: AP Professional.
- Nord, Christiane. 2008. Defining translation functions. The translation brief as a guideline for the trainee translator. URL

- <http://www.periodicos.ufsc.br/index.php/desterro/article/view/9208/9484>, 18.03.2013.
- Orwell, George. 1946. Politics and the English Language. URL <http://gutenberg.net.au/ebooks03/0300011h.html#part42>, 17.03.2013.
- Ots, Loone. 2013. Kõukude hõbe ja ilmapuu valvurid. – *Postimees*, 14. märts, lk 10.
- PLAIN = Plain Language Association InterNational. 2009. An Introduction to Plain Language. URL <http://www.plainlanguagenetwork.org/stephens/intro.html>, 15.03.2013.
- Poola, Marika. 2010. *Hüperteksti tõlkimise aspekte Eesti ja Saksa majutusettevõtete veebisaitide võrdleva analüüsi näitel. Väike eesti-saksa hotellisõnastik* (avaldamata magistriprojekt). Germaani, romaani ja slaavi filoloogia instituut, filosoofiateaduskond, Tartu Ülikool, Tartu, Eesti.
- Pullerits, Egle. 2010. Kuidas hoiduda kantseliidist. URL http://engine.koduleht.net/templates/keelehooldekeskus/files/mdl_files.php/kantseliit.indd.pdf, 15.03.2013.
- Reiss, Katharina, Hans J. Vermeer. 1984. *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Reiss, Katharina. 2000. *Translation Criticism – The Potentials & Limitations*. Tõlkija Erroll F. Rhodes. Manchester: St Jerome Publishing (originaal avaldatud 1971).
- Riigikogu. 2004. Ravimiseadus. URL <https://www.riigiteataja.ee/akt/13097994#para15lg6>, 15.03.2013.
- Riigikogu. 2008. Reklaamiseadus. URL <https://www.riigiteataja.ee/akt/13260638>, 15.03.2013.
- Suur inglise-eesti seletav sõnaraamat*. 2000. Toim. Ruth Mägi. Tallinn: TEA
- Teder, Indrek. 2010. Hea arusaadavus kui põhiõigus. URL <http://oiguskantsler.ee/et/oiguskantsler/suhted-avalikkusega/koned/indrek-tederi-avakone-andmekaitse-inspektsiooni-seminaril>, 7.05.2013.
- Vaarik, Daniel. 2013. Raha räägib. – *Postimees Arvamus Kultuur*, 16. märts, lk 5.
- Vermeer, Hans J. 2012. Skopos and commission in translational action. – *The Translation Studies Reader*, 3rd ed. Lawrence Venuti (toim.). London, New York: Routledge, lk 191–202.
- ÕS 2006 = *Eesti õigekeelsussõnaraamat*. 2006. Toim. Tiiu Erelt. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus. URL <http://www.eki.ee/dict/qs/>, 19.04.2013.

LISA 1. Kantseliit

Esimeses tulbas on esitatud lähteteksti lause. Teises tulbas on esitatud tõlkemustandi kantseliiti sisaldav lause. Kolmandas tulbas on esitatud parandatud lause. Kui lauset ei parandatud, on kolmas tulp tühi. Lugemise lihtsustamiseks on lausetest eemaldatud algselt lähte- ja sihttekstis kasutatud tekstivormistus (kirja suurus, paksem kiri) ning hüperlingid ja neid tähistav markeering (tekstialune joon). Paksemat kirja kasutatakse tabelites käsitletavate sõnade esiletoomiseks.

Tabel 1. Läbi viima

<i>An evaluation study of the implementation of the Farm Advisory System was carried out for the Commission and published in December 2009.</i>	2009. aasta detsembris avaldati komisjoni jaoks läbi viidud hindamisuuring põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi rakendamise kohta.	2009. aasta detsembris avaldati komisjoni jaoks korraldatud hindamisuuring põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi rakendamise kohta.
<i>How do controls take place under IACS?</i>	Kuidas viiakse ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi raames läbi kontrollid?	Kuidas korraldatakse ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi raames kontrollid?
<i>Overhauling these rules may also help the Commission focus its control on state aid cases that could give rise to the most significant distortions of competition in the Internal Market.</i>	Kõnealuste eeskirjade põhjalik läbivaatus võib ka aidata komisjonil kontrolle läbi viies koondada tähelepanu riigiabi juhtumitele, mis võivad põhjustada kõige suuremaid konkurentsimoonusi siseturul.	Kõnealuste eeskirjade põhjalik läbivaatus võib ka aidata komisjonil kontrolle korraldades koondada tähelepanu riigiabi juhtumitele, mis võivad põhjustada kõige suuremaid konkurentsimoonusi siseturul.

Tabel 2. Paika panema

<i>The European Commission adopted today a Communication which sets down a proposed group of 8 criteria for a new classification of agricultural areas suffering from natural handicaps.</i>	Euroopa Komisjon kiitis heaks teatise, milles pandi paika kaheksa võimalikku uut kriteeriumi ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade liigitamiseks.	Euroopa Komisjon kiitis heaks teatise, milles määramati kindlaks kaheksa võimalikku uut kriteeriumi ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevate põllumajanduspiirkondade liigitamiseks.
<i>In addition, Member States apply a range of specific eligibility criteria.</i>	Lisaks on liikmesriigiti paika pandud rida eriomaseid abikõlblikkuse kriteeriumeid.	Lisaks juhitud liikmesriigid reast eriomastest abikõlblikkuse kriteeriumidest.

<i>[---] adapt the intermediate LFA delimitation and payment system to the land management objectives decided by the Council in 2005, [---]</i>	[---] kohandada tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksete süsteem maa majandamise eesmärkidega, mille nõukogu 2005. aastal paika pani ; [---]	[---] kohandada tavaliste ebasoodsamate piirkondade piiritlemis- ja maksete süsteem maa majandamise eesmärkidega, mille nõukogu 2005. aastal kindlaks määras ; [---]
<i>The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State concerned.</i>	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euronit ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt paika pandud määra, mis on umbes 0,75% vastava liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euronit ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt kindlaks määratud suurust, mis on umbes 0,75% vastava liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.

Tabel 3. Ressurss

<i>In parallel with the CAP post-2013 reform process the Commission launched a wide-ranging consultation process with a view to defining the contours of a more targeted and ambitious promotion strategy which makes better use of the considerable resources of the agriculture and food sector in Europe.</i>	Samaaegselt 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessiga alustas komisjon laialdast konsulteerimisprotsessi, eesmärgiga määratleda sihipärasema ja ambitsioonikama edendamise strateegia põhijooned, mis kasutaks paremini ära Euroopa põllumajandus- ja toiduainesektori märkimisväärsed ressursse .	Samaaegselt 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika reformiprotsessiga alustas komisjon laialdast konsulteerimisprotsessi, eesmärgiga määratleda sihipärasema ja ambitsioonikama edendamise strateegia põhijooned, mis kasutaks paremini ära Euroopa põllumajandus- ja toiduainesektori märkimisväärsed vahendeid .
<i>The aim of this Green Paper was to open this debate by speaking to all of the players concerned – consumers, producers, distributors and authorities – with the objective of shaping a new promotion</i>	Kõnealuse rohelise raamatu eesmärk oli avada see arutelu, kuulates ära kõik asjaosalised – tarbijad, tootjad, turustajad ja ametiasutused –, et anda piirjooned uuele edendus- ja teavitusstrateegiale, mis	Kõnealuse rohelise raamatu eesmärk oli avada see arutelu, kuulates ära kõik asjaosalised – tarbijad, tootjad, turustajad ja ametiasutused –, et anda piirjooned uuele edendus- ja teavitusstrateegiale, mis

<i>and information strategy which will be targeted and ambitious in scope in order to draw greater benefit from the considerable resources of Europe's farming and agri-food sector.</i>	oleks sihipärane ja laiahaardeline ning mille eesmärk oleks Euroopa põllumajandus- ja toidusektori märkimisväärseid ressursse rohkem ära kasutada.	oleks sihipärane ja laiahaardeline ning mille eesmärk oleks Euroopa põllumajandus- ja toidusektori märkimisväärseid vahendeid rohkem ära kasutada.
---	---	---

Tabel 4. Rida

<i>In addition, Member States apply a range of specific eligibility criteria.</i>	Lisaks on liikmesriigiti paika pandud rida eriomaseid abikõlblikkuse kriteeriumeid.	Lisaks juhinduvad liikmesriigid hulgast eriomastest abikõlblikkuse kriteeriumidest.
<i>Promotional activities can include advertising campaigns in the press, on television, on radio or on the Internet; point-of-sale promotions; public relations campaigns; participation in exhibitions and fairs, and a range of other activities.</i>	Müügiedendustegevuste hulka võivad kuuluda reklaamikampaaniad ajakirjanduses, televisioonis, raadios või internetis; pakkumised müügipunktides; suhtekorralduskampaaniad; osalemine näitustel ja messidel, ning terve rida muid tegevusi.	Müügiedendustegevuste hulka võivad kuuluda reklaamikampaaniad ajakirjanduses, televisioonis, raadios või internetis; pakkumised müügipunktides; suhtekorralduskampaaniad; osalemine näitustel ja messidel, ning palju muid tegevusi.
<i>The Inter-Service Steering Group in charge of the impact assessment has already held a series of hearings aimed at gathering the views of experts and of stakeholders on [---]</i>	Mõjuhinnangu läbiviimise eest vastutav talitustevaheline juhtrühm on juba korraldanud rea arutelusid, et koguda ekspertidelt ja huvirühmadelt arvamusi järgmiste teemade kohta [---]	Mõjuhinnangu läbiviimise eest vastutav talitustevaheline juhtrühm on juba korraldanud arutelusid, et koguda ekspertidelt ja huvirühmadelt arvamusi järgmiste teemade kohta [---]

Tabel 5. Alane

<i>An inter-service steering group (ISSG) was set up in December 2007 with the task of guiding the analysis of the economic, social and environmental impact of the revision.</i>	2007. aasta detsembris loodi talitustevaheline juhtrühm, mille ülesandeks on juhtida läbivaatamise majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase mõju analüüsi.	2007. aasta detsembris loodi talitustevaheline juhtrühm, mille ülesandeks on juhtida läbivaatamise majandus-, sotsiaal- ja keskkonnamõju analüüsi.
<i>An analysis of the economic, social and environmental</i>	LFA-abikavaga seotud küsimuste majanduslike,	LFA-abikavaga seotud küsimuste majandus-,

<i>aspects of the issues linked to the LFA scheme was undertaken in order to issue a Communication to the European Parliament and to the Council in April 2009.</i>	sotsiaalsete ja keskkonnaalaste aspektide analüüs võeti ette selleks, et 2009. aasta aprillis Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis esitada.	sotsiaal- ja keskkonnaaspektide analüüs võeti ette selleks, et 2009. aasta aprillis Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis esitada.
<i>As a complement to today's Communication on better access for rural areas to modern information and communication technologies, the Commission is organising an EU conference on broadband in Turin (Italy) on 2-3 April 2009.</i>	Lisaks tänasele teatisele, mis käsitleb paremat juurdepääsu kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades, organiseerib komisjon 2.–3. aprillil 2009. aastal Torinos (Itaalia) lairibaside alase ELi konverentsi.	Lisaks tänasele teatisele, mis käsitleb paremat juurdepääsu kaasaegsele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale maapiirkondades, organiseerib komisjon 2.–3. aprillil 2009. aastal Torinos (Itaalia) lairibaside teemalise ELi konverentsi.
<i>29. November: conference on promotion policy organised in Warsaw by the Polish presidency and presentation of the conclusions of the green paper consultation</i>	29. november: Varssavis korraldas eesistujariik Poola edendamispoliitika alase konverentsi ja esitleti roheline raamatuga seoses toimunud konsultatsiooni järeldusi.	29. november: Varssavis korraldas eesistujariik Poola edendamispoliitika teemalise konverentsi ja esitleti roheline raamatuga seoses toimunud konsultatsiooni järeldusi.
<i>Action is needed to improve communication about the qualities of agricultural products — to help reconnect farmers with consumers.</i>	Põllumajandustoodete omaduste alase teabeedastuse parandamiseks on tarvis midagi ette võtta – põllumajandustootjatel ja tarbijatel tuleb aidata uuesti omavahel suhtlema hakata.	Et teavitada tarbijaid paremini põllumajandustoodete omadustest , on tarvis midagi ette võtta – põllumajandustootjatel ja tarbijatel tuleb aidata uuesti omavahel suhtlema hakata.

Tabel 6. Erinev

<i>Therefore, Member States are asked to provide simulations using national data to show how the criteria might work.</i>	Seetõttu palutakse liikmesriikidel kriteeriume oma riiklikke andmeid kasutades katsetada ning tulemused komisjonile edastada, et näha, kuidas kriteeriumid erinevates riikides toimiksid.	Seetõttu palutakse liikmesriikidel kriteeriume oma riiklikke andmeid kasutades katsetada ning tulemused komisjonile edastada, et näha, kuidas kriteeriumid toimiksid
<i>The report proposes to improve the management of the FAS: ensuring that knowledge is shared between actors and that synergies between various instruments such as advice, training, information,</i>	Aruandes tehakse ettepanek parandada põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi juhtimist: tuleb tagada, et osalised jagavad omavahel teadmisi ja et selliste erinevate vahendite nagu	Aruandes tehakse ettepanek parandada põllumajandusettevõtet nõustamise süsteemi juhtimist: tuleb tagada, et osalised jagavad omavahel teadmisi ja et selliste vahendite nagu nõustamise,

<i>extension services and research are enhanced.</i>	nõustamise, väljaõppe, teavitamise, laiendusteenuste ja teadusuuringute vahelist koostoi met suurendatakse.	väljaõppe, teavitamise, laiendusteenuste ja teadusuuringute vahelist koostoi met suurendatakse.
<i>State aid rules in the agricultural sector are based on three different perspectives: [---]</i>	Põllumajandussektoris kehtivad riigiabi eeskirjad tuginevad kolmele erinevale põhimõttele: [---]	Põllumajandussektoris kehtivad riigiabi eeskirjad tuginevad kolmele põhimõttele: [---]
<i>The following EU schemes encourage diverse agricultural production, protect product names from misuse and imitation and help consumers by giving them information concerning the specific character of the products: [---]</i>	Järgmised ELi kvaliteedikavad julgustavad tootma erinevaid põllumajandustooteid, kaitsevad tootenimetusi väärkasutuse ja jäljendamise eest ning aitavad tarbijaid, andes teavet toote eripärade kohta: [---]	Järgmised ELi kvaliteedikavad julgustavad mitmekesise põllumajandustoodangu valmistamist, kaitsevad tootenimetusi väärkasutuse ja jäljendamise eest ning aitavad tarbijaid, andes teavet toote eripärade kohta: [---]

Tabel 7. Käesolev

<i>In the current programming period 2007-2013, the allocation of the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) dedicated to the scheme is € 12.6 billion or 13.9 % of the total Community funding allocation, corresponding to 32 % of the resources devoted to the improvement of the environment and the countryside by supporting sustainable land management (Axis 2 of the Rural Development Policy).</i>	Käesoleval , 2007–2013 aasta programmiperioodil on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFARD) abikava jaoks ette nähtud 12,6 miljardit eurot ehk 13,9% kogu toetusest, mida ühendus eraldab. See summa moodustab 32% vahenditest, mis on mõeldud säästva maakorralduse toetamiseks, et seeläbi parendada keskkonda ja maapiirkondi (maaelu arengu poliitika 2. telg).	2007–2013 aasta programmiperioodil on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFARD) abikava jaoks ette nähtud 12,6 miljardit eurot ehk 13,9% kogu toetusest, mida ühendus eraldab. See summa moodustab 32% vahenditest, mis on mõeldud säästva maakorralduse toetamiseks, et seeläbi parendada keskkonda ja maapiirkondi (maaelu arengu poliitika 2. telg).
<i>Against such a background, this Commission Communication aims at increasing the added value of the agri-food sector and its contribution to the European economy by moving towards a European and global promotion policy more focused on the commercial aspects of the sector.</i>	Sellises kontekstis on käesoleva komisjoni teatise eesmärk suurendada põllumajandus- ja toidusektori lisandväärtust ning selle panust Euroopa majandusse, võttes suuna üleeuroopalisele ja ülemaailmsele edendamispoliitikale, mis pöörab rohkem tähelepanu sektori äritegevuslikule	Sellises kontekstis on komisjoni teatise eesmärk suurendada põllumajandus- ja toidusektori lisandväärtust ning selle panust Euroopa majandusse, võttes suuna üleeuroopalisele ja ülemaailmsele edendamispoliitikale, mis pöörab rohkem tähelepanu sektori äritegevuslikule küljele.

	küljele.	
--	----------	--

Tabel 8. Olev

<i>Number of days within growing period as defined by temperature > 5°C (LGPT5), for which the amount of precipitation and water available in the soil profile exceeds half of potential evapotranspiration.</i>	Päevade arv vegetatsiooniperioodis, mis on määratletud temperatuuriga > 5°C (LGPT5) ning mille vältel sademete ja mullaprofiilis oleva vee kogus ületab pool võimalikust koguaurumisest.	Päevade arv vegetatsiooniperioodis, mis on määratletud temperatuuriga > 5°C (LGPT5) ning mille vältel sademete ja mullaprofiilis sisalduva vee kogus ületab pool võimalikust koguaurumisest.
<i>LFA payments are granted annually per hectare of utilised agricultural area.</i>	Hüvitisi makstakse LFA-abikavast igal aastal kasutuses oleva põllumajandusmaa iga hektari kohta.	Iga-aastasi hüvitisi makstakse LFA-abikavast vastavalt kasutuses oleva põllumajandusmaa hektarite arvule.

Tabel 9. Vastav

<i>The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State concerned.</i>	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euroni ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt paika pandud määra, mis on umbes 0,75% vastava liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euroni ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt paika pandud määra, mis on umbes 0,75% liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.
<i>Since 1 January 2008, Member States are able to grant aid that is in line with the Regulation without the Commission having to approve the aid in advance, but they will also have to provide information certifying that the two ceilings have been complied with.</i>	Alates 2008. aasta 1. jaanuarist võivad liikmesriigid anda kõnealuse määrusega kooskõlas olevat abi, ilma et komisjon peaks selleks eelnevalt nõusoleku andma, kuid liikmesriigid on siiski kohustatud esitama andmed, mis kinnitavad, et vastavaid nõudeid on täidetud.	Alates 2008. aasta 1. jaanuarist võivad liikmesriigid anda kõnealuse määrusega kooskõlas olevat abi, ilma et komisjon peaks selleks eelnevalt nõusoleku andma, kuid liikmesriigid on siiski kohustatud esitama andmed, mis kinnitavad, et nõudeid on täidetud.

<i>In order to avoid confusion of information and overlaps with this previous Impact Assessment, the questionnaire on the GL, the ABER and the notification forms will focus on measures excluding rural development related measures (part IV of the GL and relevant Articles of the ABER).</i>	Et vältida segadust teabega ja kattumisi eelmise mõjuhinnanguga, keskenduvad ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlevad küsimustikud meetmetele, mis ei ole maaelu arenguga seotud (osa IV ühenduse suunistest ja vastavad grupierandi määruse artiklid).	Et vältida segadust teabega ja kattumisi eelmise mõjuhinnanguga, keskenduvad ühenduse suuniseid, grupierandi määrust ja teatevorme käsitlevad küsimustikud meetmetele, mis ei ole maaelu arenguga seotud (osa IV ühenduse suunistest ja asjakohased grupierandi määruse artiklid).
<i>At least one of the stages of production, processing or preparation takes place in the area.</i>	Vähemalt üks tootmise, töötlemise või valmistamise etapp peab toimuma vastavas piirkonnas.	Vähemalt üks tootmise, töötlemise või valmistamise etapp peab toimuma selles piirkonnas.
<i>Application is forwarded: If you are a producer in the EU, you should send an application to your national authority: List of EU national authorities [162 KB] .</i>	Taotluse edastamine: kui olete ELi tootja, siis peaksite saatma taotluse vastavale riiklikule ametiasutusele: nimekiri ELi liikmesriikide vastavatest ametiasutustest [162 KB].	
<i>If you are a private individual or organisation in the EU, send your objection to your national authority: List of EU national authorities [162 KB]</i>	Kui olete ELis paiknev üksikisik või organisatsioon, siis saatke oma vastuväide vastavale riiklikule ametiasutusele: nimekiri ELi liikmesriikide vastavatest ametiasutustest [162 KB].	

Tabel 10. Osas

<i>However, in 2005 the Council could not find an agreement on a possible Community wide system for classifying intermediate LFAs, more in line with the new policy objectives.</i>	2005. aastal ei suutnud nõukogu siiski jõuda kokkuleppele võimaliku ühenduseülese „tavaliste” vähemsoodsate piirkondade liigitamise süsteemi osas , mis oleks uute poliitikaeesmärkidega rohkem kooskõlas.	2005. aastal ei suutnud nõukogu siiski jõuda kokkuleppele võimaliku ühenduseülese „tavaliste” vähemsoodsate piirkondade liigitamise süsteemi suhtes , mis oleks uute poliitikaeesmärkidega rohkem kooskõlas.
<i>The issues justifying a revision of the LFA scheme, namely as regards the so-called 'intermediate LFAs' are: [---]</i>	Probleemid, mis õigustavad LFA-abikava läbivaatamist (eriti „tavaliste“ vähemsoodsate piirkondade osas) on järgmised: [---]	Probleemid, mis õigustavad LFA-abikava läbivaatamist (eriti mis puutub „tavalistesse“ vähemsoodsatesse piirkondadesse), on järgmised: [---]

Tabel 11. Raames

<i>In addition, about €15 billion is being spent on information and communication technologies priorities under the EU's Cohesion Policy for 2007-2013 – on e-public services and internet infrastructure, for example.</i>	Lisaks kulutatakse ELi 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika raames umbes 15 miljardit eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia prioriteetidele (näiteks avalikele e-teenustele ja internetitaristule).	Lisaks kulutatakse ELi 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitikas umbes 15 miljardit eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia prioriteetidele (näiteks avalikele e-teenustele ja internetitaristule).
<i>The event will bring together the Commission, national and regional authorities and other interested parties to discuss the increased EU investment in broadband under the EU recovery plan and the policies that will help achieve 100% broadband coverage in rural areas.</i>	Sellel üritusel kohtuvad komisjon, riiklikud ja piirkondlikud ametiasutused ning teised huvitatud isikud, et arutada ELi suurenenud investeeringuid lairibaühendusse ELi majanduse elavadmise kava raames ja tegutsemisviise, mis aitaksid saavutada 100%-lise internetiühenduse leviku maapiirkondades.	Sellel üritusel kohtuvad komisjon, riiklikud ja piirkondlikud ametiasutused ning teised huvitatud isikud, et arutada ELi suurenenud investeeringuid lairibaühendusse ELi majanduse elavadmise kavas ja tegutsemisviise, mis aitaksid saavutada 100%-lise internetiühenduse leviku maapiirkondades.
<i>Under the Common Agricultural Policy common rules for direct support schemes for farmers have been established.</i>	Ühise põllumajanduspoliitika raames on põllumajandustootjate otsetoetuskavade kohta koostatud ühised eeskirjad.	Ühises põllumajanduspoliitikas on põllumajandustootjate otsetoetuskavade kohta koostatud ühised eeskirjad.
<i>In order to face new and demanding challenges such as climate change, bio-energy, better water management etc. in the framework of the rural development policy, it was decided during the 'Health Check' of the CAP to transfer money (from 2010 onwards) from the first pillar to the rural development envelope, the so-called 'progressive modulation'.</i>	Selleks et maaelu arengu poliitika raames tulla toime uute ja keeruliste ülesannetega, nagu kliimamauutused, bioenergia, parem veemajandus jne, otsustati ühise põllumajanduspoliitika „tervisekontrolli“ käigus kanda raha (alates 2010. aastast) esimesest sambast üle maaelu arengule ettenähtud rahalistesse vahenditesse – seda protsessi nimetatakse järkjärguliseks ümbersuunamiseks.	Selleks et maaelu arengu poliitikas tulla toime uute ja keeruliste ülesannetega, nagu kliimamauutused, bioenergia, parem veemajandus jne, otsustati ühise põllumajanduspoliitika „tervisekontrolli“ käigus kanda raha (alates 2010. aastast) esimesest sambast üle maaelu arengule ettenähtud rahalistesse vahenditesse – seda protsessi nimetatakse järkjärguliseks ümbersuunamiseks.
<i>IACS is the most important system for the management and control of payments to</i>	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega

<i>farmers made by the Member States in application of the Common Agricultural Policy.</i>	juhtida ja kontrollida liikmesriikide poolt ühise põllumajanduspoliitika kohaldamise raames põllumajandustootjatele tehtavaid makseid.	juhtida ja kontrollida liikmesriikide poolt ühise põllumajanduspoliitika kohaldamisel põllumajandustootjatele tehtavaid makseid.
<i>How do controls take place under IACS?</i>	Kuidas viiakse ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi raames läbi kontrolle?	Kuidas korraldatakse kontrolle?
<i>These new rules are currently being negotiated within the legislative process, based on the Commission proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD), submitted by the Commission in October 2011 as part of the package of proposals for the CAP post-2013.</i>	Kõnealuste eeskirjade üle peetakse praegu läbirääkimisi õigusloome protsessi raames , tuginedes komisjoni ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, mille komisjon esitas 2011. aasta oktoobris osana ettepanekute paketist 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika kohta.	Kõnealuste eeskirjade üle peetakse praegu läbirääkimisi õigusloome protsessis, tuginedes komisjoni ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, mille komisjon esitas 2011. aasta oktoobris osana ettepanekute paketist 2013. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika kohta.
<i>However, respondents are invited to cross-refer to replies in the abovementioned closed consultation if appropriate.</i>	Küsimustiku täitjatel on võimalus vajaduse korral viidata vastustele, mis anti eelpool mainitud, juba lõppenud konsultatsiooni raames .	Küsimustiku täitjatel on võimalus vajaduse korral viidata vastustele, mis anti eelpool mainitud, juba lõppenud konsultatsiooni käigus.

Tabel 12. Seoses

<i>Following the green paper consultation in 2011, the Commission adopted a communication in March 2012 to launch a debate on the future promotion policy on the inter-institutional level.</i>	Pärast roheline raamatuga seoses toimunud konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle.	Pärast roheline raamatu teemalist konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle.
<i>Following the green paper consultation in 2011, the Commission adopted a communication in March 2012 to launch a debate on</i>	Pärast roheline raamatuga seoses toimunud konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega	Pärast roheline raamatu teemalist konsultatsiooni 2011. aastal võttis komisjon 2012. aasta märtsis vastu teatise, millega algatati

<i>the future promotion policy on the inter-institutional level.</i>	algatati institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle.	institutsioonidevahelise tasandi arutelu tulevase edendamispoliitika üle.
<i>29 November: conference on promotion policy organised in Warsaw by the Polish presidency and presentation of the conclusions of the green paper consultation</i>	29. november: Varssavis korraldas eesistujariik Poola edendamispoliitika alase konverentsi ja esitleti roheline raamatuga seoses toimunud konsultatsiooni järeldusi.	29. november: Varssavis korraldas eesistujariik Poola edendamispoliitika alase konverentsi ja esitleti roheline raamatu teemalise konsultatsiooni järeldusi.
<i>7 October: end of the green paper public consultation (173 contributions received)</i>	7. oktoober: lõppes roheline raamatuga seoses toimunud avalik arutelu (saabus 173 arvamust).	7. oktoober: lõppes roheline raamatu teemaline avalik arutelu (saabus 173 arvamust).
<i>State aids in agriculture = all state aids, including aid measures financed by parafiscal taxes, granted in connection with activities related to the production, processing and marketing of agricultural products.</i>	Põllumajanduslik riigiabi = igasugune riigiabi, sealhulgas maksulaadsetest lõivudest rahastatavad abimeetmed, mida antakse põllumajandustoodete tootmis-, töölemis- ja turustamistegevusega seoses .	Põllumajanduslik riigiabi = igasugune riigiabi, sealhulgas maksulaadsetest lõivudest rahastatavad abimeetmed, mida antakse põllumajandustoodete tootmis-, töötlemis- ja turustamistegevuse jaoks .

Tabel 13. Poolt

<i>Under Article 20, Areas Affected by Specific Handicaps are areas where farming should be continued in order to: [---]</i>	[---] eriliste ebasoodsate tingimuste poolt mõjutatud piirkonnad (artikkel 20) – alad, kus põlluharimist tuleks jätkata, et: [---]	[---] eriliste ebasoodsate tingimustega piirkonnad (artikkel 20) – alad, kus põlluharimist tuleks jätkata, et: [---]
<i>[---] the extreme diversity of the criteria used by the Member States for designating the intermediate LFAs that may lead to unequal treatment of beneficiaries, [---]</i>	[---] liikmesriikide poolt „tavaliste“ vähemsoodsate piirkondade kindlaksmääramiseks kasutatavate kriteeriumide äärmuslik paljus, mis võib viia hüvitise saajate ebavõrdse kohtlemiseni; [---]	[---] palju erinevaid kriteeriume, mida liikmesriigid tavaliste vähemsoodsate piirkondade kindlaksmääramiseks kasutavad ja mis võib viia hüvitise saajate ebavõrdse kohtlemiseni; [---]
<i>In order to maximise their profits, producers must respond to market signals, so that they produce goods that are demanded by consumers.</i>	Tulude maksimeerimiseks peavad tootjad reageerima turusignaalidele, et toota tarbijate poolt nõutavat kaupa.	Tulude maksimeerimiseks peavad tootjad reageerima turusignaalidele, et toota tarbijate nõutavat kaupa.
<i>IACS is the most important system for the management and control of payments to farmers made by the</i>	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega juhtida ja kontrollida	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem on kõige olulisem süsteem, millega juhtida ja kontrollida

<i>Member States in application of the Common Agricultural Policy.</i>	liikmesriikide poolt ühise põllumajanduspoliitika kohaldamise raames põllumajandustootjatele tehtavaid makseid.	makseid, mida liikmesriigid teevad põllumajandustootjatele ühise põllumajanduspoliitika kohaldamisel.
<i>The Regulation foresees that aid up to EUR 7500 per farmer could be granted over a period of three years without being notified to the Commission, provided that the global amount of such aid does not exceed an amount set by the Commission, calculated as about 0.75% of the value of production in the fisheries or agricultural sector by the Member State concerned.</i>	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euronit ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjoni poolt paika pandud määra, mis on umbes 0,75% vastava liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.	Määruse kohaselt võib põllumajandustootja kohta kuni 7500 euronit ulatuvat toetust kolmeaastase perioodi vältel anda ilma komisjoni sellest teavitamata, juhul kui taolise abi kogusumma ei ületa komisjonis kindlaks määratud suurust, mis on umbes 0,75% liikmesriigi kalandus- või põllumajandussektori toodangu väärtusest.

Tabel 14. Jätakuvalt

<i>Adult population with tertiary education is only around 15% and the situation of women and young people remains precarious often resulting in the out-migration of females and youngsters in economically active age groups.</i>	Kolmanda taseme haridusega täiskasvanuid on ainult umbes 15% ning naiste ja noorte olukord on jätakuvalt ebakindel, mis tihti põhjustab majanduslikult aktiivsetesse vanuserühmadesse kuuluvate naiste ja noorte väljarännet.	
--	--	--

Tabel 15. Vastavalt

<i>Under the Articles of Council Regulation (EC) 1257/1999 still in force, an area may be classified as less favoured according to one of three categories.</i>	Vastavalt praegu kehtivale nõukogu määrusele (EÜ) nr 1257/1999 võib piirkonna liigitada ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevaks kolme kategooria järgi.	Praegu kehtiva nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 kohaselt võib piirkonna liigitada ebasoodsates looduslikes tingimustes paiknevaks kolme kategooria järgi.
<i>The table below lists the common soil, climate and terrain criteria for classifying land according to its suitability for generic agricultural activity, as well as the threshold values indicating agricultural</i>	Järgnev tabel järjestab nii ühised pinnase-, mulla- ja maastikukriteeriumid, mis on mõeldud maa liigitamiseks vastavalt selle sobivusele üldiseks põllumajanduslikuks tegevuseks, kui ka	

<i>areas with severe natural handicap to agriculture.</i>	piirväärtused, mis näitavad ära põllumajandusmaa paiknemise põllumajandustegevuse jaoks väga keerulistes looduslikes tingimustes.	
<i>In this context and taking into account the Court of Auditors' concerns, the approach for designating the intermediate LFAs was substantially reviewed: according to Article 50.3 (a) of Council Regulation (EC) No 1698/2005 intermediate LFAs are those suffering from natural handicaps, which do not tend to change over time, removing the reference to the socio-economic criteria used in the past.</i>	Selles kontekstis ja võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja kriitikat vaadati põhjalikult läbi „tavaliste” vähemsoodsate piirkondade kindlaksmääramise viis: vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1698/2005 on „tavalised” vähemsoodsad piirkonnad need, mis asuvad püsivates ebasoodsates looduslikes tingimustes; enam ei ole varem kasutatud viidet sotsiaal-majanduslikele kriteeriumidele.	Selles kontekstis ja võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja kriitikat vaadati põhjalikult läbi „tavaliste” vähemsoodsate piirkondade kindlaksmääramise viis: nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 kohaselt on „tavalised” vähemsoodsad piirkonnad need, mis asuvad püsivates ebasoodsates looduslikes tingimustes; enam ei ole varem kasutatud viidet sotsiaal-majanduslikele kriteeriumidele.
<i>Direct payments ensure a safety net for farmers in the form of a basic income support, decoupled from production, stabilising their income stemming from sales on the markets, which are subject to volatility.</i>	Otsetoetused tagavad põllumajandustootjatele turvaabinõu põhilise sissetulekutoetuse näol – need on toodanguga sidumata ning stabiliseerivad põllumajandustootjate sissetulekut, mis kujuneb vastavalt läbimüügile; turuolukord on aga väga muutlik.	Otsetoetused tagavad põllumajandustootjatele turvaabinõu põhilise sissetulekutoetuse näol – need on toodanguga sidumata ning stabiliseerivad põllumajandustootjate sissetulekut, mis kujuneb läbimüügi põhjal ; turuolukord on aga väga muutlik.
<i>A farm advisory service assesses the specific situation of the farmer and gives appropriate advice.</i>	Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hindab konkreetse põllumajandustootja olukorda ning annab sellele vastavalt nõu.	Põllumajandusettevõtete nõustamise süsteem hindab konkreetse põllumajandustootja olukorda ning annab sellest lähtudes nõu.
<i>IACS applies to direct support schemes as well as to rural development measures which are granted based on the number of hectares or animals held by the farmer.</i>	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem kehtib nii otsetoetuskavadele kui ka maaelu arengu meetmetele, mida võimaldatakse vastavalt põllumajandustootjal oleva maa suurusele (hektarites) või loomade arvule.	Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem kehtib nii otsetoetuskavadele kui ka maaelu arengu meetmetele, mida võimaldatakse põllumajandustootjal oleva maa suuruse (hektarites) või loomade arvu järgi .
<i>Campaigns taking place</i>	ELi sees toimuvate	ELi sees toimuvate

<i>within the EU can cover: [---] fresh, chilled and frozen meat produced under EU or national quality schemes [---]</i>	kampaaniate alla kuuluvad: [---] värsked, jahutatud või külmutatud liha, mis on toodetud vastavalt ELi või liimesriigi kvaliteedisüsteemile; [---]	kampaaniate alla kuuluvad: [---] värsked, jahutatud või külmutatud liha, mis on toodetud ELi või liimesriigi kvaliteedisüsteemi kohaselt ; [---]
<i>The revision is part of the State aid Modernisation (SAM) and takes into account the new rules that will be applicable to agriculture and rural development under the Multiannual Financial Framework 2014-2020.</i>	Läbivaamine on osa riigiabi ajakohastamisest [EN] ja arvestab uusi eeskirju, mis hakkavad põllumajandusele ja maaelu arengule kehtima vastavalt ajavahemiku 2014–2020 mitmeaastasele finantsraamistikule.	Läbivaamine on osa riigiabi ajakohastamisest [EN] ja arvestab uusi eeskirju, mis hakkavad põllumajandusele ja maaelu arengule kehtima ajavahemiku 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku jõustumisel.
<i>A group of producers must define the product according to precise specifications.</i>	Tootjate rühm peab toote vastavalt täpselt määratletud tingimustele defineerima.	Tootjate rühm peab toote täpselt määratletud tingimuste järgi defineerima.

SUMMARY

UNIVERSITY OF TARTU

Institute of Germanic, Romance and Slavonic Languages and Literatures

Annika Köster

Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebitekstide tõlge ja tõlkeprobleemide analüüs

Translation of webtexts published on the webpage of the European Commission's Directorate-General for Agriculture and Rural Development, and an analysis of the translation problems encountered

Master's thesis

2013

182 pages

The purpose of the thesis was to translate untranslated materials published on the webpage of the European Commission's Directorate-General for Agriculture and Rural Development, identify the main translation problems, analyse the problems and the possible solutions to those problems and finally use the solutions to create a functional target text.

The thesis is made up of four parts: the source text (in English), the target text (in Estonian), a chapter on the theoretical background and the analysis. The chapter on the theoretical background features information on functional translation theories, which are heavily relied on in the analysis. Also, background information is given concerning hypertexts and hyperlinks, as well as plain language. The analysis consists of five parts. In the first part, a translation commission is compiled in order to define the purpose of the translation, so it could be referred back to in the following parts of the analysis. The second part looks at hyperlinks and the different ways to keep their function in the target text. The third part deals with ways to make the target text reader aware that the time of text reception has changed due to the material on the webpage not being updated for a while and some parts of it have thus expired. The fourth – and biggest – part of the analysis studies the use of bureaucratic vocabulary in the first draft of the translation, and the ways of removing it. Conclusions are drawn in the fifth part of the analysis.

The analysis revealed that if the translator wants the target text to fulfill its purpose, extra effort is needed. In order to make the hyperlinks function in the target text, webpages with the same or similar information in Estonian need to be found. The differences in the time of text reception need to be taken into account and the target text adapted accordingly. A large amount of bureaucratic vocabulary was found in the first draft of the translation. The analysis revealed some source text constructions for which the translator had constantly used bureaucratic vocabulary when translating. Following the analysis the bureaucratic vocabulary was removed from the target text.

Key words: translation, hypertext, hyperlinks, webtext, European Commission, plain language, functional theories of translation, time of text reception, translation commission.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Annika Köster

(sünnikuupäev: 13.08.1987)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebitekstide tõlge ja tõlkeprobleemide analüüs,

mille juhendaja on Piret Rääbus

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, _____ „20.“ mail, 2013